

Upravništvo: Ljubljana, Smetljiva
ulica 6 — telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — tel. 3392, 8492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina: za mesec Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Smetljiva ulica 6, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ob obisku prezidenta dr. Edvarda Beneša

Državni poglavar bratske češkoslovaške republike prispe jutri v Beograd in ostane v naši prestolnici tri dni
Ves naš narod ga radostno pričakuje in z iskrenim navdušenjem pozdravlja

V svečanem in radostnem razpolože-
nju pričakuje naš narod jutrišnjega po-
seta prezidenta češkoslovaške republike.
Z globokim spoštovanjem in bratsko
ljubeznijo bo pozdravil v svoji sredi
najvišjega predstavnika češkoslovaške-
ga naroda, poglavarja zavezniške češko-
slovaške države.

Pot dr. Edvarda Beneša v Beograd je
dogodek, ki sega daleč preko običajnih
vljudnostnih posetov, sklenjenih in iz-
vršenih iz ozirov bežne politične kon-
stelacije. V gospodu prezidentu po-
zdravljamo bratskega gosta, ki se od-
doljuje srčni potrebi, da kot reprezen-
tant celokupnega svojega naroda stopi
pod bratsko streho, sede za našo rod-
binsko mizo. In mi ga sprejemamo z vso
pristranostjo kot gosta, da si milejšega
v svoji sredi ne moremo želeli, v glo-
boki zavesti krvnega sorodstva ter ne-
porušne povezanosti v obrambi svo-
bode in v delu za kulturni in gospodarski
napredek, danes in vsekdar.

Iz dni našega suženjstva nam sveči
dr. Benešovo ime. Ramo ob rami se je
boril z nami v onih temnih časih, ko
so srca češkoslovaškega in našega na-
roda trepetala v bojznosti in negotovosti.
Vzajemno smo takrat drug od drugega
črpali poguma in si dajali nade. Dr. Be-
neš je bil mož, ki je med prvimi pokazal
pot rešitve in dal strmečemu svetu šele
pravi cilj, vreden nadčloveške borbe.
Ob strani svojega učitelja Masaryka pa
je tudi pokazal, kako je treba graditi
in delati, da na ruševinah habsburške
tiranijske vstane novo življenje osvoboje-
nih narodov. Prezident Osvoboditelj mu
je odkazal zgodovinsko mesto, ko se je
izrazil napram češkemu pisatelju Čapku:
»Brez Beneša ne bi bilo češkoslovaške
države.« Koliko je bilo v tistih časih
nadčloveškega požrtvovalnega dela na
plečih današnjega predsednika bratske
republike, to je z zlatimi črkami zapli-
sano v zgodovini češkoslovaškega na-
roda. Enako pa je ime dr. Beneša tudi
neizbrisno zabeleženo v historiji jugo-
slovenske borbe za osvobodjenje in ze-
dinjenje.

Dolgo pred ustanovitvijo češkoslova-
ške republike je bil dr. Beneš že vo-
ditelj njene zunanje politike. V emigra-
ciji je vodil organizacijo odnošajev če-
škoslovaškega naroda z državami Ve-
like antante in je pripravljala bodoči
češkoslovaški republiki prijateljske vezi
po širnem svetu. Vso dobo od povratka
v domovino pa do svoje izvolitve za
naslednika Tomaža Masaryka je bil tudi
formalno na čelu zunanje-političnega
resora svoje države, po letih eden naj-
mlajših zunanjih ministrov, a obenem
po službi eden najstarejših, kar jih po-
zna diplomatska zgodovina. Kakšno ve-
ščavo si je pridobil dr. Beneš ne samo
doma, marveč v vsej Evropi in daleč
bven nje, o tem tu ni treba razpravljati.
Mi le hvaležno poudarjamo, da je kot
voditelj mednarodne politike svojega
naroda soustanovitelj trajne zveze med
Jugoslavijo in Češkoslovaško in da na
svojem diplomatskem položaju nikoli
ni pozabil na usodno povezanost naših
dveh bratskih narodov. V dobi, ko so
neprijatelji tako rekoč že ruvali mej-
nike naše domovine, je bil dr. Beneš,
ki je v decembru 1932 predložil reorga-
nizacijo Male antante v novo, na živ-
ljenje in smrt povezano mednarodno
edinico in se je tako izkazal v najtežjih
trenutkih naše državne samostojnosti
kot prijatelj in brat, na katerega smeš
zidati kakor na skalo.

Kdor je imel kdaj priliko se razgovor-
jati s tem možem, ki ga njegova delov-
na vna, državniška lucidnost in ne-
porušna vera v idejo človečanstva vi-
soko dvigajo med voditelje evropskih

narodov, in pri tem razpravljati o ju-
goslovenskih zadevah, ta je vedno ob-
čutil, s koliko toploto in in s kolikim
razumevanjem spremlja dr. Beneš raz-
voj našega naroda. Kar pa ga dela še
posebno draga našemu srcu, je dej-
stvo, da mu je naš kralj Zedinitelj po-
klanjal svoje posebno prijateljsko za-
upanje in da sta ta dva velika moža v
intimnem sodelovanju gradila smernice
naše skupne nacionalne politike napram
ostalemu svetu.

Oba sta bila globoko prežeta miro-
ljubnosti. Kralj Zedinitelj je dal svoje
življenje za to svojo politiko. Prezi-
dentu dr. Benešu je usojeno, da v polni
svežini nadaljuje veliko delo, ki leži
pred nami kakor odprta knjiga; v njej
ni niti enega lista, na katerem bi ne
bilo zabeleženo neumorno prizadevanje
za ohranitev miru med narodi. Na tej
osnovi je pa tem bolj trdno postavljeno
samozavestno načelo, ki ga prezident
Beneš tako uspešno izvaja, da mali na-
rodi nočejo biti več drobiž v političnih
računih mogočnih držav, temveč da ho-
čejo o svoji usodi sami odločati in v
mednarodnem življenju uveljaviti svoj
glas. Zvest temu načelu je dr. Edvard
Beneš kot državnik svoji domovini v
širnem svetu priboril ugled in pomen,
kakršnega nimajo mnoge, čeprav večje
države. V zvezi z nami in kraljevino
Rumunijo je ustvaril mednarodno edi-
nico, ki sme za sebe s polno upraviče-
nostjo reklamirati veljavo vesesile. Vse
to delo pa je vodeno po ideji, da smo mi
in naši zavezniki poklicani, doprinesiti
dragocene prispevke k trajnemu očuva-
nju miru in izgradnji prijateljskega
sožitja med narodi Evrope. Prav ima
ameriški publicist, ki o dr. Benešu piše,
da je njegova največja ambicija, biti
soustanovitelj — Zveze evropskih držav.

Naš visoki gost prihaja tudi kot prez-
stavniki prave demokracije. Država, ki

ji on načeluje, je dobila ime otoka de-
mokracije v srednji Evropi. In resnično
je češkoslovaška republika zgovoren
dokaz, kako lahko disciplinirana demo-
kracija, katere najvišje stremljenje je
v tem, da služi svoji državi, rešuje naj-
težja notranja vprašanja brez nepomir-
ljivih sporov.

Ko bodo jutri ob naši meji zadoneli
prvi pozdravi prezidentu, bo predsednik
bratske države občutil v njih dušo in
srce celokupnega našega naroda. Radost,
s katero ga bo sprejela prestolnica dr-
žave, bo radost vse Jugoslavije. V njej
bo izražena tudi vsa globina bratske
vzajemnosti in zvestega zavezništva
med Češkoslovaško republiko in kralje-
vino Jugoslavijo. V njej se bo manife-
stirala vera v trajno resnico krasnega
gesla: Zvestoba za zvestobo! V njej bo
izražena neomajna volja našega naroda,
da v srečnih in težkih časih, v radost-
nih in žalostnih dneh naša dva naroda
ostaneta nerazdružno povezana in ne-
razdvojnno spojena v delu in žrtvah, za
iste cilje, za svojo svobodo, za svojo ne-
odvisnost, za splošni mir in za čast slo-
vanaskega imena v svetu.

Živel prezident Beneš!

Iz prezidentovega življenja

Prezident češkoslovaške republike dr.
Edvard Beneš se je rodil 28. maja 1884. v
Kožanih pri Kralovicah v zapadni Češki.
Pohaja iz rodbine malega kmetkega po-
sestnika, ki se je moral težko boriti za
svoj obstanek. Kot edino dragoceno doto
je prejel z doma mravljinsko pridnost in
železno vztrajnost, dve lastnosti, zaradi
katerih je prezident še danes najboljši
vzglede svojim rojakom. Za njegove gim-
nazijske študije so doprinali žrtve poleg
očeta tudi njegovi bratje, ko je družina
sklenila, da naj gre nadarjeni deček v šo-
le. Po dovršeni gimnaziji v Pragi, se je

Ljubljanske organizacije prezidentu dr. Benešu

Gospod prezident!

V trenutku ko prihajate prvič na naša tla kot prezident bratske
republike, navdajata vse stare preizkušene prijatelje Češkoslovaške, vse sode-
lavce na plodni njivi naše narodne vzajemnosti prav posebno radost in najiskre-
nejše zadoščenje. Z vseh strani naše lepe in široke domovine kličejo tisoči zvestih
prijateljev Češkoslovaške in njenega naroda navdušeno dobrodošlico Vam,
slavnemu nadaljevalcu in nasledniku velikega T. G. Masaryka.

Ob priliki Vašega nadvse razveseljivega obiska, ki bo, kakor smo pre-
pričani, še trdnje sklenil naše tradicionalne vezi, se nam zdi primerno, da
svečano obnovimo obljubo, ki smo si jo dali Čehoslovaki in Jugoslovani v vseh
odločilnih trenutkih naše nedavne zgodovine, obljubo zvestobe za zvestobo.

V duhu tega skupnega gesla izjavljamo bratskemu češkoslovaškemu
narodu in njegovi državi, posebej še Vam, gospod prezident, in vsem Vašim
sodelavcem, neomejeno zaupanje in najgloblje simpatije.

Zaupamo v moč in trdnost češkoslovaške demokracije, v treznost in
razumnost češkoslovaškega naroda, v mednarodno pomembnost in v mirno
poslanstvo češkoslovaške republike. Verujemo, da je češkoslovaško-jugoslo-
venska državna in narodna solidarnost najtrdnješe jamstvo naše skupne bodo-
nosti in da vse, kar slabi enega izmed nas, škoduje tudi drugemu.

Složni v sveti obrambi naših nerazdeljivih tal, naše svobode in narodne
časti, stojimo krepko na braniku miru, sporazuma in enakovrednosti velikih
in malih narodov.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1937.

Izvršni odbor Jugosl.-češkosl. lig v Ljubljani — Sokolska župa Ljubljana —
Zveza kulturnih društev — Gasilska zajednica za dravsko banovino — Južno-
slovenski pevački savez, Hubadova župa v Ljubljani — Sekcija jugoslovenske
ženske zveze v Ljubljani — Oblastni odbor Jadranske straže v Ljubljani —
Kolo jugosl. sester v Ljubljani — Družba sv. Cirila in Metoda — Osrednji
odbor društva Branibor — Jugoslovensko-bolgarska liga — Udruženje jugosl.
narodnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor v Ljubljani — Vodniškova
družba — Jugoslovansko novinarsko udruženje, sekcija Ljubljana — Akademski
odsek JC lige v Ljubljani.

Edvard Beneš vpisal na praško univerzo
in si za svojo stroko izbral filozofijo. Po-
sejal je posebno pridno filozofska in so-
ciološka predavanja ter je tako prišel v
stike s profesorjem Masarykom. Med
mladim študentom in njegovim profes-
orjem se je razvilo prijateljstvo, ki je pozneje
bilo tako dragoceno v orjaškem boju za
svobodo češkega in slovaškega naroda.

Po enem letu študija v Pragi je odšel
mladi Beneš v Pariz, kjer je poslušal pre-
davanja na Sorbonni, obenem pa je pose-
čal tudi visoko šolo za politične vede. L.
1908. je promoviral v Dijonu za doktorja
prava. Naslov njegove disertacije »Av-
strijski problem in češko vprašanje« je
bil nektar kašpot za vse njegovo delova-
nje in prizadevanje v nadaljnjih desetih
letih. Istega leta je v Pragi promoviral za
doktorja filozofije, nakar je naslednje le-
to nastopil svoje prvo profesorsko mesto
na praški trgovski akademiji, kjer je
predaval narodno gospodarstvo. L. 1912.
se je s svojim delom o bistvu političnih
strank habilitiral za docenta sociologije

na univerzi in na tehniki v Pragi. Med
svojimi študijami je po en semester pre-
bil v Berlinu in v Londonu, sredstva za
življenje pa si je služil s publicističnim
delom.

V letih od svoje promocije do svetovne
vojne se je dr. Beneš že udeleževal po-
litično v Masarykovi stranki. Ko je prof.
Masaryk ob koncu l. 1914. odpotoval v
inozemstvo, si je izbral dr. Beneša za svo-
jega posrednika in zaupnika. Kmalu za
Masarykom se je tudi dr. Beneš za stal-
no preselil v inozemstvo, najprej v Zene-
vo, nato pa v Pariz, kjer je prevzel posle
tajništva v čsl. Narodnem odboru. Orga-
niziral je tisk in propagando ter za pro-
fesorjem Denisom prevzel uredništvo re-
vije »La Nation Tchèque«. L. 1916. je iz-
dal svojo prvo agitacijsko knjigo »Raz-
rušite Avstrijo!«, ki je vzbudila veliko
pozornost kot minimalni program avstrijs-
skih Slovanov.

Nadaljnje njegovo delo je dovolj znano.
Dr. Beneš je bil desna roka prof. Masa-
ryka. Vodil je pogajanja z vladama an-

Prezident s svojo soprogo go. Hano Benešovo

Skupaj s prezidentom dr. Benešem bo
gost naše države tudi njegova soproga,
gospa Hana Benešová. Gospa preziden-
tova se je seznanila s svojim soprogom
na študijah. Vzela sta se, ko je dobil
prvo svoje mesto. Za časa vojne je osta-
la doma, izpostavljena raznim preganja-
njem. Ahi je z vso dušo sodelovala pri
domačem uporniškem pohodu. Redka

kolkajna za revolucionarne zasluge čisti
tudi njo. Gospa Benešová je svojemu
možu zvesta tovarišica v njegovem na-
pornem javnem delu vsa leta sem. Po
zaslugi je tudi ona v polni meri deležna
spoštovanja in ljubezni, ki ju češkoslo-
vaški narod poklanja svojemu vrhovne-
mu voditelju.

S konference Male antante v Beogradu: zunanji ministri dr. Stojadinović, dr. Krofta
in Antonescu — Na desni: zunanji ministri odhajajo po konferenci iz palače zunanjega
ministrstva

tanjnih držav zaradi priznanja Narodne- ga odbora za českoslovaško vladu. Ko je 14. oktobra 1918. prišlo do tega priznanja, je postal dr. Beneš prvi minister zunanjih zadev. Kot tak je pri mirovnih pogajanjih vodil z. Kramarom čsl. delegaciju ter s tako spretno prepričevalnostjo zagovarjal zahtevo po čsl. zgodovinskih mejah, da je prodrla na vsej črti. Listnica čsl. zuna- njega ministarstva je posledaj bila stalno v rokah dr. Beneša in v mednarodnem kon- certu je znal priboriti svoji državi ugled, ki sega daleč preko teritorialnega obsega in vojaške moči države. Bil je vedno ena izmed najvažnejših osebnosti v Društvu narodov, opetovano njegov predsednik in državni velikišil so cenili njegovo sode- lovanje. Znano je, da na pr. problema raz- orožitve nikdo ne obvlada tako popolno kakor dr. Beneš.

Stožer Benešev zunanje politike je po- leg tradicionalnega prijateljstva z zapad- nimi demokracijami Mala antanta, ki vzdr- žuje potrebno ravnotežje v srednji Evropi ter je mogočna utrdba miru, ob kateri so

se vedno razbijale razne restauracijske in revizionistične želje, ki pa je tudi očuvala svoje člane, da niso postali predmet »ve- like« diplomatske igre. Njegovi izredni spretnosti, diplomatski nadarjenosti in dr- žavniški dalekovidnosti se ima bratska re- publika zahvaliti za cel niz prijateljskih pogodb, ki dajejo českoslovaški trdno jamstvo za njen neoviran razvoj. Gradil je na istih temeljih, ki jih je bil udaril že v svojem velikem boju proti Avstriji. Gra- dil je z velikim uspehom.

Ko se je decembra 1935. prezident T. G. Masaryk odpovedal svojem mestu, repu- blika ni osirotela, marveč je v prezidentu Benešu dobila vrednega naslednika prezi- dentu Osvoboditelju. Z ogromno večino gla- sov je bil dr. Beneš izvoljen za državnega poglavarja in izkustvo je pokazalo, da je država dobila na krmljo moža, ki daje svojemu narodu sigurnost, da ga bo vodil po potih velikega Masaryka. Doba Bene- ševega predsedništva je že sedaj obeležena z ogromnimi uspehi v napredku in kon- solidaciji bratskega čsl. naroda.

Povratek

Odhod ministra Antonesca

Poslovilno skupno kosilo treh zunanjih ministrov

Beograd, 3. aprila. p. Zunanji ministri držav Male antante danes niso imeli nika- kega službenega sestanka. Českoslovaški zu- nanji minister dr. Krofka je v českoslova- škem poslanstvu sprejel jugoslovenske no- vinarje. Potem pa si je v spremstvu poslani- nika dr. Girske ogledal muzej kneza name- stnika Pavla. Tudi rumunski zunanji mini- ster Antonescu je ves dopoldne prebil v Beogradu. Opoldne sta se oba zunanja mi- nistra odpeljala na Avalo kjer jima je v tamkajšnji restavraciji ministrski predse- dnik dr. Stojadinović priredil intimno ko- silo.

Popoldne se je rumunski zunanji mini- ster odpeljal v Bukarešto, českoslovaški zu- nanji minister pa je obiskal českoslovaško kolonijo v Beogradu. Zvečer je bil na ban- ketu, ki mu ga je priredila Česko-jugoslo- venska liga.

Beograd, 3. aprila. AA. Danes popoldne ob 16. se je odpeljal z beograjske postaje ru- munski zunanji minister Viktor Antonescu skupaj s svojim spremstvom. Na postajo so skupaj spremlili predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, českoslovaški zunanji minister dr. Krofka, poslaniki držav Male antante in Balkanske zveze gg. dr. Girske, Cadere Ro- setti in Hajdar Aktaj, ministri dr. Vrbanić in dr. Spaho, šef Centralnega preiskoval- nika dr. Luković višje uradništvo zunanega min- istra.

stratva in osebe rumunskega, českoslova- škega in grškega poslanstva.

Ob 16. se je g. Antonescu priredno po- slovilo od dr. Stojadinovića, ministra dr. Krofke in drugih odličnikov, ter stopil v motorni voz, ki ga je odpeljal do jugoslo- venske meje proti Bukarešti.

Darilo ministra Krofke muzeju kneza Pavla

Beograd, 3. aprila. Dopoldne ob 11. je pri- šel v muzej kneza Pavla českoslovaški zu- nanji minister dr. Krofka s svojim spre- mstvom. Ostal je v muzeju eno uro in si je z velikim razumevanjem in zanimanjem ogledal objekte. Pri tej priložnosti je dr. Krofka poklonil muzeju zbirko 100 grafič- nih del najbolj znanih českoslovaških gra- fikov. Dela so razkošno opremljena v več reprezentacijskih mapah s posvetilom dr. Krofke v spomin na njegov obisk v Beogra- du 3. aprila 1937.

Povratek dr. Hodže iz Avstrije

Praga, 3. aprila. AA. Predsednik vlade dr. Hodža se je vrnil s potovanja po Avstriji. Takoj po vrnitvi ga je sprejel prezident dr. Beneš, da mu je podal poročilo o svojem polovanju.

Odmevi beograjske konference

Na českoslovaškem

Praga, 3. aprila. AA. Listi prinašajo ob- širna poročila iz Beograda in izražajo v svojih komentarjih zadovoljstvo z beograj- sko konferenco, o kateri pravijo, da o nje- ni uspehi še okrepili zvezo Male antante. Komunikacije, izdane po konferenci, je izraz po- polne solidarnosti Male antante.

Prager Presse pravi, da je komunikacije dokument velikega pomena, ker kaže, da je Mala antanta, najstarejša meddržavna skupina v povojni Evropi in konservativna v dobrem pomenu besede, proučila ne samo vprašanja, ki se nje tičejo, temveč tudi vpra- šanja, ki zanimajo vso Evropo. Kdor e imel priložnost opazovati konferenco od blizu, se ni mogel ubraniti vtisa o popolni enotnosti in skladnosti vseh treh držav.

»Lidove Noviny« poudarjajo, da je kon- ferenca prodala vsa zadovoljiva pojasnila, če so obstajali kakšni dvomi in prihrski zastra- ni stališča Jugoslavije. Mala antanta si bo tudi v bodoče prizadevala za ohranitev miru v Evropi, posebno v srednji Evropi. Pri teh prizadevanjih je treba imeti pred očmi tu- di tiste, ki stremijo po prijateljskih dogovo- rih s sosedi.

Prager Presse

Praga, 3. aprila. g. Uvojni članek ofi- ciozne »Prager Presse« rekapitulira rezul- tate beograjske konference Male antante. Zanimivo je, da članek opozarja na stalnost posvetovanja Male antante, ki je poleg Dru- štva narodov edina zveza držav, ki že več ko eno desetletje prireja stalne sestanke. O priliki teh stalnih zasiedanj se skoro redno ponavlja, da nenaklonjeni tisk postavlja iz- mišljene porokke in potem neizpolnjenih teh porokih predstavljaja kot neuspeh Male an- tante.

Članek poudarja dalje, s kako toploto go- voro uradni komunikacije o sodelovanju s Fran- cijo. Kakor vsaka organizacija ima tu- ti Mala antanta svojo lastno politično ter- minologijo. Terminologija Male antante se poslužuje pojmov »pravica« dolžnost zvesto- ba do Društva narodov, skupnost interesov. Za temi pojmi stoji vsa realnost te zveze dr- žav in veličina njenih nalog in viljev. Ra- zumljivo je, da ne razumejo tega jezika oni, ki postavljajo svoje kombinacije tam, kjer ru- ši Mala antanta zapreke.

Končno pravi članek, da Mala antanta po- spolnišni žustev zaveznikov narodov ni ve- zana na aktualnost tekoče politike, temveč je zgrajena na onih neporušnih akupnih čustvih, ki pomenijo odgovornost ne samo pred mrtvimi skupne zgodovine, temveč tu- di pred bodočimi generacijami.

V Rumuniji

Bukarešta, 3. aprila. AA. Rumunski listi posvečajo zelo veliko pozornost rezultatom konference Male antante in prinašajo ob- širne brojavke Radorja in Avale ter po- ročila svojih posebnih dopisnikov. Vsi listi priobčujejo tudi v celoti komunikacije kon- ference Male antante. Pri tej priliki pravi dopisnik »Dimineatse«, da je komunikacije beograjske konference jasen in precizen in da določa točen okvir politike Male antan- te ter kaže tudi italijansko-jugoslovanski pakt v njegovi pravi luči, tako da se mo- rajo podreti vse netočne in tendenčne raz- lage. V zvezi s tem se je občutljiva potreba da se poudari odločna volja po spoštovanju osnovnih statutov Male antante in po ne- omajni zvestobi Franciji.

»Independence« pravi, da je beograjski sestanek prišel v ugodnem času, ker je raz- bil vse intrige in tendenčne razlage. Ob- isk predsednika dr. Beneša bo dal prilož- nost za veličastne slovanske »manifestacije« v Beogradu.

V Avstriji

Dunaj, 3. aprila. o. Dunajski tisk kaže veliko zanimanje za rezultate zasiedanj stalnega sveta Male antante v Beogradu. »Reichspost« ugotavlja, da se niso usreš- čili glasovi o pomolu Male antante in da je sploh nerazumljivo, zakaj naj bi ravno pogodba med Italijo in Jugoslavijo morala imeti take dalekosežne posledice, ko sta vendar ostala brez slehernega vpliva na- njo rumunski sporazum s Poljsko in čes- koslovaški pakt z Rusijo. Gotovo je, da pomeni beograjski komunikacije važen pri- spevek za mirni razvoj v Podunavju tudi v smislu rimskih protokolov.

»Neue Freie Presse« pravi, da se bo sedaj po obisku prezidenta dr. Beneša v Beogradu situacija nedvomno razjasnila. Vsi aktualni problemi bodo ob tej priliki podrobno proučeni. V kratkem se bo vr- šil pomemben sestanek tudi z rumunskim kraljem Karolom. Tudi tedaj bodo obrav- navani isti problemi. »Neues Wiener Tag- blatt« ugotavlja, da je beograjska konfe- renca služila ideji miru in sporazuma in da ni ustvarila nikake nove politične si- tuacije. V vseh evropskih prestolnicah sledi z velikim zanimanjem mednarodno- političnemu delovanju Jugoslavije.

Na Madžarskem

Budimpešta, 3. aprila. p. Vsi madžarski listi obširno poročajo o pteku ter komen- tirajo rezultate konference Male antante. »Budapesti Hírlap« opozarja zlasti na to, da bo Mala antanta še nadalje vzajemno sodelovala v duhu Društva narodov. »Pe- sti Naplo« govori o naporih vzhodno-ev- ropških držav, da bi se razmerje med nj- mi popolnoma razčistilo, ker bi s tem znatno upadla od časa do časa se pojav- ljajoča vojna nevarnost. »Nemzeti Ujsag« pa v svojem komentarju opozarja na ne- običajni sistem pogodb, ki veže na eni strani českoslovaško, Rusijo in Rumuni- jo, na drugi strani pa Jugoslavijo, Bolga- rijo in Italijo.

V Italiji

Rim, 3. aprila. o. Za nobeno zasiedanje Male antante italijanski tisk ni pokazal toliko- kega zanimanja kakor za ravnotra- klajsko. Italijanski listi objavljajo več- raznejši komunikacije Male antante nekateri v celoti, nekateri pa v izvlečku, v kate- ri poudarjajo podprtavjo stavke, da bo Ma- la antanta še nadalje ostala zvesta Dru- štva narodov ter prijateljsko naklonjena Franciji in pa one, da Mala antanta ne odklanja ne gospodarskega, ne politične- ga sodelovanja z ostalimi državami, zla- sti ne s sosedami ene ali druge svoje čla- nice. Nekateri listi so mnenja, da je ta komunikacije zopet dokazal, da hoče Mala antanta ostati zvesta svojim zaveznikom in dosledna svoji politiki.

Po zahtevanju italijanskih listov je via- dala v Parizu za časa zasiedanja Male antante precejšnja nervoznost. V Parizu so z veliko nestrpnostjo pričakovali rezul- tatov beograjskih posvetovanj. Ko so po- stali znani, se je ta nervoznost občutno zmanjšala.

V Franciji

Pariz, 3. aprila. AA. Današnji »Petit Parisien« objavlja članek Luciena Bour- gessa o beograjski konferenci. Pisec pravi, da je slični komunikacije izreden, ker je iz njega mogoče razvideti, kako neosno- vana so bila poročila, ki so krožila v ne- katerih državah. Tudi pri ti priliki so ugo- tovlili, da imajo države Male antante eno- te poglede. Stiki med Male antanto, Bal- kansko zvezo, Francijo in Veliko Britani- jo so prav tako prisrčni, kakor so nekoč bili.

Povratek Nj. Vel. kraljice Marije

Bukarešta, 3. aprila. p. Nj. Vel. kra- ljica Marija, ki se je zadnje dni mudila v Bukarešti, je nocoj ob 19. odpoto- vala nazaj proti Beogradu. Na postaji so se poslovili od nje Nj. Vel. kralj Kar- ol, predsednik vlade Tatarescu, mini- ster dvora, jugoslovenski poslanik in člani kraljevega doma.

Beleške

Nov poskus sporazuma v združeni opoziciji

Ljuba Davidović, Miša Trifunović in Joca Jovanović imajo zadnje čase v Beogradu zopet živahne konference. Za 15. t. m. je napovedana, kakor smo že poročali, služ- bena seja vodstva beograjske združene opozicije. Seji bo prisostvoval tudi staro- radikalni vodja Aca Stanojević.

V zvezi s to obnovljeno živahnostjo me- nijo beograjski listi, da je v tiru nov ener- gičen poskus za zblizanje med beograj- skim in zagrebškim opozicijskim krilom. Posebno se zdaj zavzemajo za stvar zem- ljiaradnikov. Dr. Branko Čubrilović, zemljo- radniški poslanec iz severne Bosne in eden najintimnejših sodelavcev Joca Jovanovića, se je nedavno mudil v Zagrebu, kjer se je sestel tudi z dr. Mačkonom. Zadnje dni je bil v Sarajevu in je tam še posebej konferiral z Mačkovim zaupnikom dr. Šutejem. Novi- narjem je izjavil, da potuje sedaj v spora- zumu z dr. Mačkom v Beograd, ker je skrajni čas, da se podvoji in pospeši delo za sporazum med Srbi in Hrvatji, ki ga je mogoče po mnenju dr. Čubrilovića doseči samo v okviru združene opozicije. Glavna vloga pri tem pripada zemljiaradniški stranki, ker ima od vseh srbijanskih strank najmočnejšo zaslobo tudi med kmečkim prebivalstvom v prečanskih krajih.

O demokraciji

Kljub fašističnemu duhu, ki preveva politične metode Mačkovega tabora piše glavno glasilo te struje, »Hrvatski dne- vnik«, številne uvodnike o demokraciji. Tu- di uvodnik v večerajšnji številki ji je po- svetil. V njem deli lekcije zlasti srbjskim strankam, ki jim očita, da demokracije ne pojmujejo pravilno, ali pa jo imajo samo na jeziku. Članek zaključuje takole: »Događa se v političnem življenju, da si kdo pridobi simpatije s tem, da poudarja svoj demokratizem. Toda simpatije traja- jo le kratko časa, ako besedam ne slede dejanja. Besed je bilo do sedaj zelo mno- go, končno pa bi bilo že potrebno preiti k dejanjem. Doklej naj še traja sedanje stanje?«

Ugotovitve »Samouprave«

Glavno glasilo JRJ piše v svojem uvod- niku za spremembo enkrat o čem drugem, kakor pa o zaslugah JRJ in o pokopava- nju JNS. To pot razpravlja o pomenu in potrebi svojega lastnega življenja, torej iz- javljanja »Samouprave« Za uvod pravi, da je bil povod za članek dejstvo, da je s 1. aprilom stopil v veljavo novi državni pra- račun, za konec pa piše:

»Treba je vedeti, da se »Samouprava« vzdržuje s svojimi lastnimi dohodki, z na- ročnino, s prodajo in z oglašji.«

Na 2. strani iste številke beleži »Samo- uprava« pohvalo »Hrvatske strazbe«, da je bila z zopetnim imenovanjem nekega na- tarja v Zagrebu popravijena krivica, ki se je bila zgodila v začetku šestojanuarskega režima. »Samouprava« pristavlja tej po- hvali zagrebškega klerikalnega glasila: »Ni to edini primer, da vlada dr. Stojadi- novića popravlja krivice in nezakonitosti, ki so ostale iz prejšnjih režimov. Kjerkoli je to mogoče, popravlja naša vlada stare pogrške ter izjava red in spoštovanje za- konov.«

Prepovedan španski list

Z odlokom notranjega ministra št. 6106 z dne 1. aprila t. l. je prepovedano širiti in uvažati v naši državi list »Hispana revo- lucio«, ki izhaja v esperantu v Barceloni.

Zanimiv političen proces v Celju

Celje, 3. aprila. Na okrožnem sodišču v Celju sta se danes zagovarjala zdravnik, župan in hišni po- sestnik g. dr. Mikuš iz Vojnika pri Celju ter posestnik in mlinar g. Ivan Lešnik iz Hrenove pri Novi cerkvi, bivši župan ob- čine Nove cerkve. Obtožena sta bila pre- stopka po členu 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, češ da sta v ča- su pred občinskimi volitvami, ki so bile lani 6. decembra, razširjala v občini Voj- niku in Novi cerkvi tiskane ter s stro- jem napisane in razmnožene letake z namer- o, da bi z vsebino teh letakov povzročila nerazpoloženje zoper državne uredbe in ob- lastvene naredbe ter zoper politični red v državi.

Razpravo je vodil s. o. S. Brečko, ob- tožbo je zastopal namestnik drž. tožila dr. Juhart obtožena je zagovarjal odvet- nik dr. Ernest Kalan.

Dr. Mikuš je pri razpravi izpovedal, da je v imenu nar. poslanca dr. Doboviška la- ni 30. novembra naročil v Zvezni tiskar- ni v Celju volilne letake za občini Novo cerkev in Šmartno v Rožni dolini. Ko se je 2. decembra zglasil v tiskarni, so bili letaki že pripravljeni in povezani v zavoj. Obenem je izvedel, da je v zavoju še drug agitacijski material, ki ga je dal nar. posla- ncu g. Prekoršek. Dr. Malkuš je odnesel za- voj s seboj v Vojnik in ga položil doma na kredenco. Drugo jutro je njegova sopro- ga izročila zavoj letakov kurirju obtožene- ga Lešnika, ki je bil pri občinskih volitvah nosilec opozicijske liste v Novi cerkvi. Dr. Mikuš zaveja, ki ga je prejel v tiskarni, sploh ni odprl in zaradi tega tudi ni vedel, kakšen material je bil v zavodu poleg volil- nih letakov. Ko je prišel dr. Mikuš na dan volitev 6. decembra v Novo cerkev, je izve- del, da ga iščejo orožniki in da je izdana za njim tirailica. Zato se je umaknil. Dne 7. decembra okrog 4. zjutraj so orožniki obkolili njegovo hišo, ga zbudili in gnali na sresko načelstvo, kjer pa je bil izpu- ščen. V njegovi odsotnosti so orožniki iz- vršili v njegovem stanovanju preiskavo. A niso našli ničesar obremenilnega.

Ivan Lešnik, nosilec opozicijske kandi- datne liste v Novi cerkvi, je izjavil, da ni

Biskajska ofenziva izgubila na moči

Velika Francova ofenziva proti Bilbau se sicer še vedno nadaljuje, nima pa zaznamovati odločilnih uspehov

Salamanca, 3. aprila. br. Na fronti pri Bilbau prodira vojska generala Mole v dve veliki kolonah, ena severno od Vila Real, druga v smeri proti Eibaru. Nacionalistične čete so večeraj in danes nade- ljevale svoj pohod proti Durangu ter za- vzele nekaj močnih postojank nasprotni- ka.

Bilbao, 3. aprila. w. Protisunkni mili- nikov, ki so se pričeli v četrtki pri gori Gorbea, so se končali z uspehom. Vse to področje je zopet v posesti vladnih čet. V odseku Orhandiano traja pritisk naciona- lističnih čet dalje. Pri Avamajoni se vrše krvavi boji. Republikanske čete nudijo odločen odpor. Topništvo obstreljuje zbi- ranje nacionalističnih čet, ki imajo zelo velike izgube.

Republikansko vojno poročilo

MADRID, 3. aprila. AA. Odbor za obram- bo Madrida je objavil senci ob 22. po radu naslednje uradno poročilo:

Ob Jarami so uporniki ponoči hudo na- padli, pa so bili takoj odbiti. Sovražnik se je po hudih zgubah vrnil na svoje posto- janke. Naši oddelki so napredovali za 1 km nad cesto, ki vodi proti Corugni. Mnogo be- guncev je pribežalo na našo stran. Izjavlja- jo, da vlada med uporniki popolna demo- ralizacija. V drugih odsekih ni bilo ničesar posebnega.

Nacionalistični uspehi na guadalajarski fronti

Avila, 3. aprila. AA. Nacionalisti so večeraj izvršili operacije na madridski fronti na desni od Cogolluda pri postojan- kah, ki jih imeli v svoji oblasti v za- četku ofenzive ob Guadalajari. Gorski klan-

pogled vsebine zavoja, ki ga je prejel od dr. Mikuš in da je izročil agitacijski material svojim pristaisem v Novi cerkvi, ne da bi ga prečital. Dne 5. decembra, na pre- večer občinskih volitev v Novi cerkvi, so ga aretirali orožniki in ga pridržali čez noč na orožniški postaji, v nedeljo zjutraj pa so ga odvedli na sresko načelstvo v Celje, kjer je bil zaprt do ponedeljka dopoldne, tako da ni mogel izvršiti volilne dolžnosti in seveda tudi ne agitirati.

Po zaslišanju prič (vodje Zvezne tiskar- ne v Celju Milana Četine, Karla Matka, Franca Iskrača in Ivana Vivoda), ki so po- trdile navedbe obeh obtožencev, je dr. Ka- lan predlagal, naj se razprava preloži zaradi zaslišanja novih prič ge. Angele Mikušev- ter narodnih poslancev gg. Ivana Prekor- ška in dr. Rudolfa Doboviška. Sodišče je ta predlog zavrnilo.

Po govoru drž. tožila, ki ga je predlagal obsojdo po obtožnici, je dr. Kalan očrtal izredno oteženo agitacijo opozicije pri občinskih volitvah in podčrtal, da inkrimi- nirani letaki vsebujejo zgolj napade na JRJ, nikakor pa ne na vlado in oblasti. Letaki so vsebovali razne splošno znane stvari, o katerih se je razpravljalo tudi v javnosti. Po svojih tehničnih izjavanjih je predlagal oprostitev obtoženega dr. Mikuš.

Sodišče pa je spoznalo oba obtoženca za kriva ter je obsodilo dr. Mikuš na 1200 Din denarne kazni in 150 Din povprečine, Ivana Lešnika pa pogojno za dobo dveh let na 800 Din denarne kazni in 150 Din povprečine. Sodba je motivirana tudi s tem, da so vsebovali napadi na JRJ indirektno tudi napade na oblasti ter na državne ured- be in oblastvene naredbe.

Sprejem na italijan- skem konzulatu

Ob priliki podpisa pogodbe o sporazumu med Jugoslavijo in Italijo je generalni kon- zul kraljevine Jugoslavije v Ljubljani g. Umberto Natale priredil večeraj popo- dne čajanko v lepih prostorih konzularne vile na Erjavčevi cesti. Odziv na vabilo je bil izredno velik. Sprejema so se udeležili predstavniki oblasti in vsega javnega živ- ljenja v Ljubljani z banom dr. Natlačenom, divizionarjem generalom Tončcem in ško- lom dr. Rožmanom na čelu. Zbran je bil ljubljanski konzularni zbor prišli so še samostojni uradov, predstavniki številnih organizacij in korporacij, zastopniki go- spodarskih krogov itd. Kot domačin je go- ste sprejemal g. generalni konzul s svoji- mi uradniki ter jih ljubizno pogostil. V živahnih razgovorih so ostali gosti zbrani do večera.

Iz prometne službe

Beograd, 3. aprila. AA. Premješčen je h gradbenemu oddelku ravnateljstva držav- nih železnic v Ljubljani Viktor Kladnik, doslej svetnik v odseku za vzdrževanje prage v Ptutu.

Beck bo odstopil?

Berlin, 3. aprila. o. Splošno pričakujejo, da bo poljski zunanji minister Beck iz zdravstvenih razlogov v kratkem odstopil. Več je izjavila veliko pozornost ker smatra- jo Becka za poroka nemško-poljske pogod- be. Beck je bolan na pljučih. Pravijo, da bo za njegovega naslednika imenovan ali se- danji poslanik v Rimu Lipski ali pa trgo- vinski minister Roman.

Schuschniggov obisk v Rimu odgođen

Dunaj, 3. aprila. o. Sedaj je že skle- njena stvar, da kancelar Schuschnigg ne bo tako kmalu potoval v Rim, pač pa se pripravljajo zunanji minister Schmid za pot v Pariz in London. Do tega je odgo- vorne avstrijske politike pripravil česko- slovaški min. predsednik dr. Hodža na svojem drugem sestanku z dr. Schuschnig- gom.

Mihalake

umaknil ostavko

Bukarešta, 3. aprila. AA. Mihalake, ki je odstopil kot predsednik kmetijske stranke zaradi nesoglasij v vodstvu je svojo ostav- ko umaknil, ker jo je izvršilni odbor so- glasno odklonil ter mu izrekel zaupanje brez vsakih pridržkov.

ci so še pod snegom. Nacionalistični ba- taljoni so prispeli do 1500 m višine in zavzeli važne postojanke. Med drugim so zasedli tri vasi in prodili do Burg El Nagora v gorskem predelu Guadalajare. Nemogoče je že zdaj preceniti uspeh teh operacij, ki bodo nedvomno imele pozneje velik pomen.

19 km od Cordobe

Madrid, 3. aprila. br. Vlade čete so na fronti pri Cordobi zavzele mesti Ovecho in Villaharto ter so sedaj oddaljene od Cordobe 19 km.

ANDUJAR, 3. aprila. AA. Republikanci nadaljujejo ofenzivo v pokrajini Pozoblan- ce. Topništvo bombardira ves čas postojan- ke upornikov. Republikanske čete, ki pro- dirajo proti Penaroy, se bore sedaj na vi- šinah Caresa in Mesada, kjer so se upor- niki že umaknili. S fronte se čuje nepre- stano hudo streljanje s strojnimi. Uporni- ki so že začeli izpraznjevati Penaroyo. Re- publikanska letala so večeraj bombardirala tovarno orožja, ki so jo uporniki zgradili v Penaroy.

Letalski napadi

Valencia, 3. aprila. AA. Letalsko mi- nistrstvo objavlja, da so republikanska le- tala potolčila kolono 50 tovornih avtomobi- lov pred Penaroyo, od katere je bila samo še 1 km oddaljena. Šest lovskih letal se je dvignilo proti republikanskim letalom, vendar so takoj pobegnili, ko so jih začela bombardirati. Republikanska letala so na- padla tudi nacionalistično vojno ladjo »Es- pana«. Ena bomba je padla nanjo in je ladja s polno paro pobegnila. Na aragon- ski fronti so republikanska letala bombar- dirala železniško postajo v Castaljud, kjer so uničila mnogo vagonov, polnih orožja.

Pogreb poslanika Slavka Gruica

Beograd, 3. aprila. p. Danes je bil po- kojni londonski poslanik dr. Slavko Grujić svočeno pokopan. Pogreba so se udeležili Nj. Vis. knez namestnik Pavle, knezinja Olga, ministri predsednik dr. Milan Stojadinović, diplomatski zbor mnogo ugled- nih osebnosti iz diplomatskih in političnih krogov ter velika množica ljudstva.

Pred saborno cerkvijo je zemskim ostan- kom pokojnega diplomata častna četa iz- kazala poslednjo vojaško čast. V cerkvi je opravil molitve patriarh Varnava ob veliki asistenci pravoslavne duhovščine. Okrog odra s krsto so bili položni veno: Nj. Vel. kraljice Marije, Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in knezine Oolre, grške kraljice Je- leno, nizozemske kraljice Viljemine, mark- lata dvora, zunanega ministarstva, britan- skega, ameriškega, francoskega in nizo- zemskega poslanstva — pokojni dr. Gru- jić je bil v teh državah naš poslanik — po- sebna venca diplomatskega zbora v Lon- donu in Haagu itd.

V imenu pravoslavne cerkve se je poslo- vil od pokojnika zagrebški mitropolit Do- sitej. Iz cerkve so krsto odnesli uradniki zunanega ministarstva. Pred cerkvijo se je od njega poslovil načelnik zunanega mi- nistrstva Predić.

Pogreb se je vršil z vojaškim častmi.

Poplave v Jugoslaviji

Novi Sad, 3. aprila. o. Novemu Sadu preti velika poplava. Dunav se je dvignil že za 6 m nad normalo. Na robu mesta so nekateri okrajji že pod vodo. Mestni svet je imel izredno sejo, po kateri je bil ob- javljen proglas, ki opozarja prebivalstvo na veliko nevarnost.

Stanje Dunava je tudi po vsej ostali Vojvodini zelo nevarno. Rečni promet med Beogradom in Pančevom je preki- njen. Pri Starem Futogu se je voda smoti- razlila preko nasipov.

Pri Somboru je poplavljenih okrog 20.000 orolov zemlje. Tudi v bližini državnega posestva Belja je vodovje podrla nekaj na- sipov in se razlilo po ravnini.

Bosansko Gradsko so morali danes iz- prazniti. Pod vodo je že zelo mnogo vr- Sava pa še stalno narašča. V vzhodno- delu mesta je voda preplavila že celo sto manjših vasic.

V Med

Plaz krivde in odgovornosti

Podrobnosti o katastrofi pod Storžičem je treba do kraja dognati

Vrli planinci neso ponesrečenca v dolino

Tržič, 3. aprila.

Zdaj, ko so grude zasule šestero krst na mhem tržiškem pokopališču in ko so težke snežne plasti za dneve in tedne, morda na mesece obležale nad zadušeni, zmrlimi trupli malega Vinka Lombarja. Viliha Plajbesa in Vlada Kostanjevca, je nad svežo gomilo, vso pokrito s cvetjem in zelenjem in premočeno od solza devetih obupanih mater in treh neboljnih otrok, obviselo eno samo pretežno vprašanje, pred katerim bi mnogi, kakor kažejo vsa znamenja, tako radi pobegnili v temo. Dolžnost slehernega poštenega človeka, ki je od bližnj ali od daleč motril ves razvoj storžičke katastrofe, a posebej je dolžnost kromista pa je, da brez ozira na levo in desno opozori na sleherni značilni podobenstvi, ki kaže na krivdo kogarkoli in da od javnosti in od njenih odgovornih predstavnikov odločno zahteva najstrožje preiskave in pravičnega računa.

Zakaj je bila tekma dopuščena?

Štali smo že o tem, kako so mnoge krivde okoliščine svariile priveditelje pred izvedbo tekmovalnega načrta. Da odbor tržiške podružnice SPD kljub vsem znamenjem ni opustil svoje namere, je resda več ko zaupanja vredno. Če bi se bili na usodno tekmo na velikonočni ponedeljek pripravljali kakšni športniki od daleč, ki ne morejo do podrobnosti poznati snežnih in ledenih razmer na tekmovališču, in bi postali žrtve katastrofe, bi bilo grozotno veličino nesreče pač še lahko kako razumeti. A da so odšli na smrtni start sami mladi fantje, odlični planinci in športniki, iz neposredne bližine pod Storžičem doma, se nam zdi nekaj povsem brezumnega. Krivda privediteljev se morda za neko skromno mero zmanjša, če pomislimo, da Tržičani doslej ne pomenijo kakšne omembe vredne nesreče, ki bi se bila primerila v zimskem času v njihovih gorah. Tržičani, med katerimi je zlasti v mladem rodu — kakor je to po vseh krajih ob vznožju večjih gor običaj — mnogo navdušenih in sposobnih turistov, so sicer sami že nekajkrat doživljali težje nesreče, a zmerom so padali v stenaх kje daleč od domačega mesta. Sprito teh dejstev lahko razumemo, da v mladih fantih in Škarjevih peh ni moglo biti misli na nevarnost in strahu že kar od početka. A ko so smučarji prišli z vodstvom na teren in so videli, kako je s snegom, je bilo pač nekaj neodgovornega, da je odbor tekmo pripustil.

Sami so odrezali plaz

Poročali smo že, da je bilo med udeleženci mnogo treznih, razumnih fantov, ki so branili hoditi na start. Med njimi je bil tudi nesrečni Vinko Šarabon, ki je tovariše odločno svaril in ki se je — tako pripovedujejo po Tržiču — že odpravil proti domu. Ostali fantje, ki so za vsako ceno hoteli na start, so ga zbadali s strahopetec in ga tako nazadnje pripravili do tega, da je šel z njimi.

Zadnjič smo zabeležili izjavo starterja Avgusta Primožiča, ki je priznal, da privedstvo ni imela pravega tehničnega vodstva. Vodstvo je imel formalno v rokah odbor tržiške podružnice SPD sam, ki ga s predsednikom vred tvorijo sami mladi, neizkušeni, za organizacijo takih prireditev neveljavljani ljudje. Tako je bila že od samem odhodu na start zagrešana skoraj neverjetna napaka, da se je prva skupina devetih smučarjev vzpenjala na start v skoraj sklenjenem gosjem redu tako, da je prečkala brežino, ko je vendar že skoraj vsakemu laiku v smučarskih zadevah znano, da je potrebna pri hoji čez ostro nagnjene bregovne ohraniti čim previdnejšo razdaljo od moza do moza. S tem pa so si fantje s smučmi sami odrezali lavino pod seboj in so tako zdrveli v globčino in v smrt. Da so si plaz sami odrezali, je med drugim razvidno tudi iz dejstva, da je glavna lavina še potem, ko so reševalci svoje delo končali, dalje visela nad prizoriščem.

Kaj se je storilo in kaj je bilo opuščeno

O zadržanju privediteljev in lokalnih instanc, smo že zadnjič pograjali predvsem dejstvo, da ni bilo na sam dan nesreče pa baje tudi še nekaj naslednjih dni oddano iz Tržiča nobeno uradno obvestilo o dogodku, ki bi moglo sklicati takojšnjo pomoč od drugod. O privediteljih samih nam je razumljivo — predsednik Vlado Salberger in tajnik Ferdinand Kokalj sta osebno vodila tekmo — da so tisti mah, ko se je plaz zgrnil na tekmovalce, izgubili glavo in da se v nervozni zbežanosti prvi hip niso mogli domisliti, kaj vse bi bilo treba ukreniti. Takšnih olajševalnih okoliščin pa ne moremo jemati v misel, če govorimo o dolžnosti, ki bi jo moralo takoj, ko je glas o katastrofi prispel v Tržič, izvršiti županstvo tržiške občine in pa vsi tisti, ki se sicer tako živo zanimajo za pozemska pota in za večni blagor slehernega Tržičana. Zato se nam zdi precej deplesirano in zmedeno pisanje, ki smo ga te dni brali nekje:

— Kdor gleda v Tržiču, kako ljudje s sočutjem stopajo v občinsko hišo kropit mrtve žrtve, kako s sočutjem in z žalostjo tolažijo obupane svojce ponesrečenih fantov, in kdor je videl, kako si je vsakdo, kdor je le količkaj mogel, takoj ko je zvedel za katastrofo, skušal storiti vse, da bi zmanjšal obseg nesreče, kako so se takoj stali na razpolago reševalci in kako so tudi vsi ostali storili vse, kar so mogli, pa je moglo priti do nepobitnega prepričanja, da je vsak Tržičan storil vse, prav vse, kar je mogel. Ljudje niso storili le to, kar je bila njihova dolžnost, marveč mnogo več

Kristjan Stegnar, šesta žrtev, ki so jo še izkopali, na mrtvaškem odru

— vse, kar so mogli. Bilo je tako, kakor vedno, kadar se pripote pri nas kakšne večje nesreče: sprito nesreče izginejo na mah osebna nasprotstva, za politična prepričanja ponesrečenec in svojcev v takih primerih nikdo ne vpraša, ravno tako, kakor nikdo ne dela razlike o stanu ponesrečenec... Če upoštevamo, da so bile na dan nesreče v Sloveniji pretrgane skoraj vse telefonske linije, si ne moremo prav nič očitati, da vsakdo izmed prizadetih ne bi o pravem času storil vse, kar je moral in mogel.

To pisanje se zdi na prvi pogled precej naivno, a ima vendar nekaj čisto določen skrivni namen. Nič ne dvomi, da so Tržičani sami storili vse in še več, kakor je bilo v njihovih močeh. Nam pa je do tega, da ugotovimo, kaj so storili in kaj so opu-

SPD Tržič opisuje nesrečo in reševanje

Prizadeta podružnica SPD iz Tržiča nam je poslala včeraj naslednje svoje poročilo s prošnjo za objavo:

Odbor SPD je na svoji seji dne 2. 12. 1936 sklenil, da podružnica kupi pokal za smučsko tekmo pod Storžičem z namenom, da se s Storžičevim kraljestvom, ki je sicer tako veličastno, pa vendar širši javnosti malo znano, upozna tudi tuji, ki glasom statistike do sedaj niso posejali teh planin.

Ker dolgo časa ni bilo primerne snega, se je tekmovalje zavleklo do velikonočnega ponedeljka. Ta dan je bil primeren tudi zaradi tega, ker v bližini ni bilo napovedanih tekem. Tudi so ravno pred mesecem številni navdušeni smučarji iz delavskega naselbine »Fabiški« korporativno pristopili k SPD podružnici Tržič z namenom, da tvorijo samostojni smučarski odsek pod predstvom Plajbesa. Sami so imeli že medsebojno tekmo 19. marca popoldne na Kofcah, pa po načinu, kakor so jih prirejali že več let. Ko so zvedeli ti smučarji za sklep seje SPD od 2. 12. 1936, so stalno vpraševali, kdaj bodo to tekmo izpeljali. Prišel je tako usodni veliki ponedeljek.

Nekateri so prispeli pod Storžič že na velikonoč z namenom, da si ogledajo teren in se čim bolj pripravijo na tekmo. Drugi pa so prišli na sam dan tekmovalja. Proga je bila določena: Škarjev rob, pre-

stih odgovorni činitelji, in jih danes v imenu vse javnosti kličemo na odgovor. Tisto o telefonskih linijah je prazno, ker so zasedniki vendarle dobili zveze, da so o nesreči obvestili liste in radio. Kako so uradni predstavniki Tržiča zanemarili svojo prvo nalogo, najbolj nazorno izpričuje dejstvo, da je v sredo, ko je »Jutro« že dva dni obširno pisalo o katastrofi pod Storžičem, prispela iz Beograda z nekega visokega mesta brzojavka, ki je izražala sožalje za žrtve — zeleniškega plazu.

Nesposobna organizacija

Na dlani je, da se vse niti odgovornosti stekajo ob vodilnih osebah odbora tržiške podružnice SPD, ki se je izkazal, da je po povsem nesposoben vršiti funkcije, kakršne nalagajo takšni organizaciji razmere v tako važnem turističnem središču, kakor je Tržič. Do nedavnega časa sta podružnici načelovala najprej ravnatelj meščanske šole Lajovic, nato pa dr. Elbert, ugleden predstavnik trvdke Glanzmann in Gasner. Na zadnjem obnem zboru pa je prodrla skupina, ki ji daje iniciative krog okoli usnjarske zadruge »Runo«, znane ustanove bivšega tržiškega župnika in sedanjega kranjskega dekana Škrbca. Za predsednika je bil izvoljen Vlado Salberger, uradnik te zadruge, kakor je načelnik iste zadruge Janez Majersič obenem tržiški župan in kakor zavzemajo nameščenci in delavci te trvdke tudi po vseh drugih organizacijah vodilna mesta. A Tržič ima vendarle malo preveč na široko razpredenega javnega življenja, da bi ga moglo s pridom in uspehom obvladovati s svojimi silami eno samo podjetje. Že zadnjič smo opozorili, da SPD ni nikakršna športna organizacija in zato njegove podružnice po navadi ne prirejajo tekem. Po Tržiču se zavoljo tega živahno razpravlja o neki intimni, skrbno zatajevani podrobnosti, ki meče na vso katastrofo najbolj jasno luč:

SK Planina zbira fante

Podružnica SPD sama ni mogla priti na idejo smučarske tekme pod Storžičem, saj ji manjka predvsem tehnično izkušenih vodij za takšne reči. V mestu in na Fabriki pa sta nedavno pričela loviti pripravljajalno odbora SK Planine, ki je v najnovejšem času začel zbirati pod svojim okriljem fante iz nekdanjih katoliških telovadnih organizacij.

SK Planina II. na Fabriki je želel privediti tekmo pod Škarjevim robom. Ker njegova pravila še niso potrjena, je zaprosil prijateljsko podružnico SPD, naj da privediti svoj pečat.

Predsedstvo SPD je želji ustreglo, tekma je bila pod njegovim imenom razpisana, mladina je s skeletim pričakovanjem postajala pred izlozbo, v kateri je bila razstavljena nagrada za zmagovalca, kipe smučarja v zaletu. Lavina izpod Škarjevega roba je neumljeno prekrizala načrt. Med fanti, ki so izgubili življenja pod snegom, je bil skoraj ves odbor:

Rudolf Plajbes, predsednik SK Planine II.

Kristjan Stegnar, tajnik SK Planine II.

Jože Mladič, blagajnik SK Planine II.

Viljem Plajbes, gospodar SK Planine II.

Škoda je teh mladih življenj, iskreno obžalujemo njihovo izgubo, ki je sprito naše maloštevilnosti še posebno bridka. Devet mladih ljudi mrtvih pod plazom! Da, in prav zato, ker je tolikšna izguba tako skeleča, je prav in potrebno, da do kraja pogledamo resnici v obraz!

SPD Tržič opisuje nesrečo in reševanje

Ko velikega plazu, pod Stenami do koč. Ko so funkcionarji proučili vremenske prilike in jih primerjali s progami, so se odločili, da se tekma preloži. To so sporočili tudi tekmovalcem. Vodja smučarskega odseka in vsi njegovi tovariši, dobri smučarji, so bili odločno proti predlogu, da se tekma preloži. Govorili so: če jim ne pomagamo, bodo tekmo sami izvedli, ker nas druge itak potrebujejo le za formalno izvedbo tekme. Šalili so se celo iz tekmovalcev, ki so odobraval odredbe funkcionarjev.

Funkcionarji videvši, da jih ne smejo pustiti na progi, ki je bila prvotno določena, so skupno določili novo progo, na kateri je vsaka nevarnost izključena. Pomaknili so gornji dve tretjini proge proti severni strani. Za krmajrja so izbrali pok. Zdravka Kostanjevca, najčestjšega obiskovalca Storžičevih smučarskih planot, za starterja pa g. Avgusta Primožiča, izkušenega smučarja in dobrega poznavalca vremenskih in teren-skih prilik. Odšli so torej na start. Vodil jih je Kostanjevec in takoj mu je sledila prva partija. Ko so prišli do takozvanih »Škarjice« (nad katerimi se je ustavljal usodni plaz), je po krajšem prerokanju dosegel pok. Rudi Določeni, da so, namesto da bi šli po novo določeni progi, zavili naravnost ob žlebu proti Nagelovim čerem nazvgor, češ da je ta proga tudi primerna za tekmovalje. Da so mu drugi rajši sledili,

ko velikega plazu, pod Stenami do koč. Ko so funkcionarji proučili vremenske prilike in jih primerjali s progami, so se odločili, da se tekma preloži. To so sporočili tudi tekmovalcem. Vodja smučarskega odseka in vsi njegovi tovariši, dobri smučarji, so bili odločno proti predlogu, da se tekma preloži. Govorili so: če jim ne pomagamo, bodo tekmo sami izvedli, ker nas druge itak potrebujejo le za formalno izvedbo tekme. Šalili so se celo iz tekmovalcev, ki so odobraval odredbe funkcionarjev.

Funkcionarji videvši, da jih ne smejo pustiti na progi, ki je bila prvotno določena, so skupno določili novo progo, na kateri je vsaka nevarnost izključena. Pomaknili so gornji dve tretjini proge proti severni strani. Za krmajrja so izbrali pok. Zdravka Kostanjevca, najčestjšega obiskovalca Storžičevih smučarskih planot, za starterja pa g. Avgusta Primožiča, izkušenega smučarja in dobrega poznavalca vremenskih in teren-skih prilik. Odšli so torej na start. Vodil jih je Kostanjevec in takoj mu je sledila prva partija. Ko so prišli do takozvanih »Škarjice« (nad katerimi se je ustavljal usodni plaz), je po krajšem prerokanju dosegel pok. Rudi Določeni, da so, namesto da bi šli po novo določeni progi, zavili naravnost ob žlebu proti Nagelovim čerem nazvgor, češ da je ta proga tudi primerna za tekmovalje. Da so mu drugi rajši sledili,

Tako so reševalci s sondami raziskovali pogubonosni plaz

Ohrani svoje zobe vse življenje zdrave!

Prijeto poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izoborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Josip Turk na mrtvaškem odru številni venci in izrazi sožalja iz Ljubljane in z dežele pričajo o iskrenem sočustvovanju

Ljubljana, 3. aprila.

Blago spokojen po obilnem življenjskem delu počiva starosta Josip Turk na mrtva-

škem odru v svoji domači hiši. Zunanje se navzile otožnim dnevom živo dramo priroda. Tudi počivališče Josipa Turka, ki je

je sam stopil na čelo in vodil kolono dalje, prav do vrha.

Ta odstop od določene proge je bil usodni. S tem so si preložili start k Nagelovim čerem, pri čemer so nujno sprožili sneg, ki je povzročil plazove in to zaradi lege Nagelovih čer, kar je razvidno na liču mesta.

Čez kakih dve uri, ko so odšli od koč je privozil na cilj tov. Jože Valjavec. Misleč, da je že privozil kot tekmovalce, smo celo naznačili njegov čas. Šele ko je zletel skozi cilj je zavpil: »Plaz je vse zasul... Vprašali smo ga: »Kako in kje?« V zmedenosti je odgovoril, da jim samo glave gledajo ven in da naj hitro gremo gori. Bilo nas je na cilju kakih 6, ki smo se takoj odpravili na mesto nesreče, Roka Kramarja pa smo poslali v Lom in Tržič po pomoč, čeprav smo smatrali, da nesreča ni huda, ker se nam je zdela nemogoča, da bi se na progi, ki smo jo določili, zgodilo kaj posebnega hudega.

Reševanje: Ko smo prišli na plaz, smo pregledali takoj teren in iz snežnega obsega smo z bridkostjo otepi trupi pok. Ovse-naka in Plajbesa. Zal nobenemu teh dveh ni bilo mogoče dvihniti življenja vkljub velikemu prizadevanju. Pok. Ovsenek je bil komaj 30 cm pod snegom in je bil rešen po ure po katastrofi, ne smrtno pobit, pač pa po izjavi zdravnika zadušeni. Enako je bil tudi Plajbes Rudolf rešen že čez pol-druho uro, a je bil tudi zadušeni. Nesmiselno je torej govorjenje, da bi takojšnja večja pomoč mogla še rešiti kakšno življenje. To sta potrdila tudi oba navzoča zdravnik-gospoda dr. Pance in dr. Premrov, ki sta pozneje došle reševalce svarila pred nevarnostjo novih plazov. Došli reševalci (med drugimi gasilci iz Loma, ki so že bili na plazu) so bili pripravljeni na požrto-važno delo, a ta okolnost jih je od nočne-ga dela odvrgla.

Isti večer je bil telefonično iskan reševalni odsek SPD v Ljubljani. Ker pa ni bilo mogoče dobiti zveze, je zastopnik podružnice SPD Tržič, obvestil ljubljansko policijo z nalogom, naj takoj sporoči nesrečo na pristojna mesta, kar je bilo tudi obljubljeno.

Že od vsega početka in se zdaj je podružnica SPD storila svojo dolžnost, kar priznajo svojci pokojnikov in vsi očividci in reševalci, zato pač upravičeno prosimo, da neinformirani ne mečejo kamenja na nas, ki že itak težko občutimo veliko nesrečo, ki je poleg svojcev tako bridko zadelo tudi nas.

Tržič, dne 3. aprila 1937.

Podružnica SPD Tržič.

bil vedno velik prijatelj prirode, je izpremenjeno v tih gaj, poln zelenja in cvetja. Prva soba nad stopnicami je bila čez noč preurejena in vsa odeta v črno. Takoj dopoldne pa so začeli prinašati vence, ki se jih je potem v teku dneva nabralo že izredno visoko število. Gasilska zajednica je poslala težak venec s trakovi v narodnih barvah, enako tudi obrtno društvo svojemu častnemu predsedniku, mestna občina je poslala venec, na katerem je en trak v mestnih, drugi v narodnih barvah, s posvetilom častnemu meščanu. Izmed zunanjih društev sta se prvi spomnili svojega častnega člana gasilskega društva v Kranju in v Bizoviku. Ožji prijatelji in sodelavci so poslali vence, predvsem pa so domači položili k odru svojega iskreno ljubljene glavarja štiri krasne vence.

Po dva in dva gasilca se redno menja-ta na častni straži ob mrtvaškem odru, tretji gasilec sprejema vence. Pred krsto počivajo štiri blazinice, polne odlikovanj. Tu sta tudi v črno odeta sokolsti in gasilski znak, ki ju je starosta Turk nosil s tolikim ponosom. Paradna čelada in dve sekirici spominjajo vse kropilce na največrejši dni voditelja gasilske armade. V teku dneva je družina prejela že veliko število sožalnih pism in brzojavk, tako iz Ljubljane kakor s podeželja, od družtev in zasebnikov.

Ob smrti Josipa Turka se tako še posebno močno in ganljivo manifestira res iskrena ljubezen, v kateri je pokojnik živel med nami in s katero se zdaj od njega poslavljamo.

Ivan Anžič †

Anžičeva rodovina iz Štepanč vasi je znana daleč po Sloveniji. Trije bratje so ugledni mesarji in posestniki. Najstarejši izmed njih, ki je bil posebno znan z imenom »Johan«, pa se je včeraj na lgu mirno preselil v večnost. Dosegel je starost 68 let.

Pokojnik si je s podjetnostjo že od mladih nog dalje uredil lepo domačijo v Štepanji vasi. Razen kmetije se mu je zelo lepo razvijala mesarska obrt in je imel mnogo leta tudi v Ljubljani, v Florjanski ulici, svojo mesnico. Posebno je bila priljubljena njegova gostilna, kjer so se zlasti ob nedeljah radi zbirali ljubljanski izseljenci. Ivan Anžič je štel med svoje prijatelje mnoge ugledne mešče. Sicer je pa tudi sam bil narodno delaven in je sodeloval pri ustanovitvi štepanjskega Sokola. Ko mu je pred leti umrla žena, je izročil posestvo hčerki, sam pa se preselil na novo domačijo na lgu, od koder se bo v nedeljo ob 17.45 mrtev vrnil na pokopališče svoje rodne vasi. Zaljubljenim izrekamo iskreno sožalje!

Petovia je za tri mesece ustavila obrat

Leta 1921. je začela obratovati tvornica Petovia. V začetku je izdelovala le usnje, pozneje pa se je obrat razširil tudi na izdelovanje čevljev in raznih galanterijskih predmetov. V tvornici, ki je v začetku zelo dobro uspevala, je bilo zaposlenih okoli 300 delavcev in se je dnevno izdelalo 500 do 700 parov čevljev. Ko je tudi to podjetje zajel val krize, se je počasi reduciralo število delavcev na okoli 150. Dne 1. t. m. pa je vodstvo tovarne odločevalo vsem delavcem do konca junija letos.

Položaj je zdaj tak, da se sploh ne ve, če bo tvornica po juniju spet mogla nadaljevati obrat. Ustavitev dela pomeni znatno povečanje brezposelnosti v našem mestu. Prizadej delavci, zlasti oni z družinami, prosijo odločilne činitelje, naj store vse, da se omogoči vzpostavitev obrata.

Gospodarstvo

Starostno in onemoglostno zavarovanje delavcev v praksi

Z uredbo o uvedbi rentnega zavarovanja delavcev, ki jo je pred kratkim podpisal minister za socialno politiko, je stopil v praktično veljavo oni del zakona o zavarovanju delavcev iz leta 1922, ki vsebuje meritorne določbe za te panoge zavarovanja delavcev. Rentno zavarovanje delavcev bi se po besedilu zakona samemu moralo pričeti izvajati že v juliju 1925, toda razni vzroki so bili merodajni, da se to danes ni zgodilo.

Naš zakon o zavarovanju delavcev stoni na načelu unifikacije vseh panog zavarovanja in na sistemu centralizacije v administraciji zavarovanja. To pomeni, da je izvajanje vseh vrst zavarovanja administrativno združeno v enem upravnem aparatu, nosilec vseh vrst zavarovanja za vse ozemlje države pa je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Okrožni uradi vrše zlasti v rentnem zavarovanju zavarovalne posle samo v premenem delu. Iz tega sledi, da je nosilec novih vrst zavarovanja tudi samo Osrednji urad za zavarovanje delavcev, ki predstavlja enotno vseslovensko skupnost. V tej široki skupnosti in unifikaciji je podano finančno jamstvo za trajno kritje obveznosti iz naslova starostnega in onemoglostnega zavarovanja in jamstvo za čim nižje režijske stroške. Rentno zavarovanje spada k tzv. dolgotrajnim zavarovanjem. Za čuvanje pravic zavarovancev iz naslova tega zavarovanja je zato izredne važnosti, da so prijave v zavarovanje pravčasno in pravilno izvršene, ker je čez dvajset ali več let, ko nastopi zavarovalni slučaj, težko ugotoviti nedostanke, ki izvirajo iz opuščenosti ali nepravilne in nepopolne prijave v zavarovanje.

Zakon govori o rentnem zavarovanju delavcev v svojem X. poglavju v §§ 64—84. To skromno število paragrafov pove, da gradivo do podrobnosti ni obdelano, kar bo v praksi povzročilo mnogo težav. Judikatura bo zato igrala posebno vlogo. Pokojnine so odmerjene enotno ne glede na trajanje zavarovanja, kar bo med delavstvom povzročalo utemeljeno nevoljo. Zakon prizna neznatno povišanje rente, ako zavarovanje traja najmanj 10 let. Renta znaša pri prvih desetih letih zavarovanja osemkratni znesek povprečnega na leto vplačanega zavarovalnega prispevka, po desetih letih zavarovanja pa desetkratni znesek. Pravica do invalidske rente prične po štiriletnem članstvu, do starostne po desetletnem članstvu, in z doseženjem 70. letom starosti do otroških rent pa po dveletnem članstvu. Samo po sebi je ujemno, da delavci na starostno rento ne bodo mogli čakati in se bodo zaradi telesne oslabilosti morali preje služiti pravice do invalidne rente. Na osnovi teh predpisov bo znašala letna renta pri manj kakor 10 letnem zavarovanju pri oseb, ki zaslužijo dnevno 48 Din ali več 3605 Din, pri 10 in večletnem zavarovanju pa 5408 Din. Zavarovani delavec povprečno zasluži dnevno 25 do 30 Din, zato bo povprečna letna renta znašala 2163 odnosno 3245 Din ali 180 odnosno 270 Din mesečno.

Letno rento 3605 odnosno 5408 Din bi po članstvu iz leta 1936 uživalo v Sloveniji 7414 oseb, rento 2163 odnosno 3245 Din pa 10.412 oseb. Temu sledi 10.167 oseb, katerim bi pripadala letna renta 1802 Din ali po 10 letnem članstvu 2704 Din. v naslednjem nižjem razredu je 9461 oseb z letno rento 1502 odnosno 2253 Din; temu sledi zopet 8982 oseb z rento 1262 odnosno 1892 Din. Minimalna renta zavarovanca mora v vsakem slučaju znašati 1500 Din in tozadevno razliko nesi državi in proračun. Najvišja dežja renta bo znašala 1352 Din, pred 10 letnim članstvom pa 901 Din.

Zavarovalna premija je določena na 3% od zavarovane meze. Premija pri pokojninskem zavarovanju nameščencev znaša 12%, v avstrijskem delavskem pokojninskem zavarovanju znaša premija 10%, približno toliko tudi v drugih državah. Na podlagi 3% premije bi letni prispevki na območju naše banovine (pri OUZD v Ljubljani) znašali 18.221.000 Din, kar bi v desetih letih pri 6% obrestovanju dalo znesek 240 milijonov Din, odstevši skromne zneske za pokojnine, ki bodo prej priznane iz naslova invalidnega zavarovanja. Povprečna letna premija bi znašala za enega zavarovance 2108 Din, medtem ko znaša povprečna premija za bolniško zavarovanje za osebo letno 487 Din, za nezgodno zavarovanje 125 Din, torej bo skupna premija za vse vrste zavarovanja znašala povprečno 824 Din od česar odpade na službojemalec 349, na službodajalca pa 474 Din. Premija za starost in onemoglost je najvišja v XII. mezinem razredu in znaša 450 Din letno in pada navzdol na 375.60 Din, od tu na 319.26 Din, na 270.45 Din itd.

Skupni letni predpis za vse panoge zavarovanja bo na osnovi pogojev iz l. 1936, znašal 70.852.000 Din ali 12% zavarovane delavčevega zaslužka, s prispevki za borzo dela in delavsko zbornico pa se bo znesek dvignil na 76.152.000 Din ali 13% zavarovane zaslužke.

Gospodarske korporacije z uvedbo starostnega zavarovanja niso zadovoljne in trdijo, da gospodarske prilike še vedno niso tako ugodne, da bi podjetja mogla prenesti nova socialna bremena. Gospodarske prilike za uvedbo novih davčnih niso nikdar ugodne, posebno ako odločajo subjektivni pogledi na stvar. Brez ugovora pa moramo priznati, da je uvedba rentnega zavarovanja delavcev iz socialnih in iz državno-političnih razlogov nujno utemeljena in neodložljiva. Nihče ne bi smel oporekati dejstvu, da je obremenitev narodnega gospodarstva, h kateremu spada tudi delavske plače, iz naslova socialno-zavarovalnih premij socialno najbolj utemeljena in da tudi iz vidika gospodarskih interesov prednjači vsem drugim javnim davčnim. Razbremenitev gospodarstva je zato iskati v olajšanju ostalih javnih davčnin in ne v odklonitvi starostne in invalidnega zavarovanja delavstva ali v odklonitvi ostalih socialno zavarovalnih davkov.

Z uvedbo starostnega in onemoglostnega zavarovanja smo postali šele sposobni, da sklepamo mednarodne socialno-zavarovalne pogodbe na recipročni podlagi. Rentno zavarovanje delavcev ne sme biti samo teoretično priznana pravica delavcev, temveč mora tvoriti del naše pozitivne gospodarske politike. Takta politika ustvarja socialni mir in zmanjšuje komunistične nevarnosti.

Dr. Joža Bohinjec.

Zahteva po pavšaliranju banovinske trošarine na vino

Včeraj je bila v Zbornici za TOI v Ljubljani konferenca interesov, kjer so razpravljali o vprašanju trošarine na vino s posebnim ozirom na določbe novega finančnega zakona. Zastopani so bili predstavniki vinogradnikov s predsednikom Vinarskega društva g. Lovrom Petovarjem, predstavniki gostilničarjev s predsednikom Zveze gostilniških zadrug g. Matijem in zlasti številni predstavniki trgovcev v vinom s predsednikom Združenja trgovcev v Ljubljani g. Medenom.

S § 23. novega finančnega zakona se delo, ma spreminjajo določbe uredbe o izvajanju javnih del iz l. 1934, kolikor se tičejo pobiranja banovinske trošarine na vino in žganje. Po dosedanjih določbah plačajo banovinsko trošarino ločilec na drobno, preden prične dočeti sod, točilec na debelo pa po odsojstvu odnosno prodaji neposrednemu po tržovniku. Finančni zakon sedaj pooblašča finančnega ministra, da lahko odobri drugačen način pobiranja, in sicer tako, da plača banovinsko trošarino oseba, ki vino ali žganje neposredno kupi od proizvajalca ali ga dobi na kakšni drugi osnovi (na primer kot poklon). Pri tem banovinske trošarine ne plačajo producenti na ono vino, ki ga rabijo za hišno porabo (za vsakega odraslega člana rodine in služničarja do 8 članov po 100 l. letno in na ono žganje, ki služi hišni porabi do 5 članov rodine in služničarja preko 18 let 25 hektolitriških stopenj alkohola, preko 5 članov pa 50 hektolitriških stopenj alkohola letno). Finančni minister bo predpisal pravilnik o načinu pobiranja in o kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje, ki bo veljal za one banovine, ki jim bo odobreno pobiranje trošarine po gornjih določbah.

Pavšalna pridobnina obrtnikov

Kakor je znano, uvaja novi finančni zakon pavšalno obdavčenje obrtnikov v krajih, ki imajo do 20.000 prebivalcev, pod pogojem, da delajo ročno (brez uporabe pogonskih strojev) in ne zaposlujejo več nego dva pomočnika. Pavšalna pridobnina znaša (pri obrtnikih s pomočniki) je že upoštevano povečanje pavšala zaradi zaposlitve enega ali dveh pomočnikov:

v krajih s številom prebivalcev do 5000 5-10.000 10-20.000
če dela sam 80 120 200
če dela z 1 pomočnik. 150 210 330
če dela z 2 pomočnik. 240 320 480
Kot osnova za odmero samoupravnih davkov se od letnega zneska pavšalirane davka vzame 60%.

Poročali smo že, da je finančni minister za predlog nar. posl. g. Ivana Mohoriča

objubil, da bo proučil možnost, da se med pavšalirane obrtnike vstopejo tudi oni, ki delajo sicer z majhnimi stroji na pogon, toda ne rabijo več nego 2 konjski sili ali ne potrebujejo več nego 2000 kw ur pogonskega toka na leto. Kakor se zdi, bo vprašanje pavšaliranja pri porabi motornega pogona v tem smislu urejeno. Ministrstvo hoče namreč, preden s pravilniki kom uredi to vprašanje, v naprej vedeti, koliko obrtnikov bi v tem primeru prišlo v poštev, da plačajo pridobnino pavšalno; zato je napisalo zbornico, da naroče podrejenim združenjem, naj sestavijo seznam obrtnikov, ki pridejo v poštev za pavšaliranje z navedbo števila pomočnikov in z navedbo jakosti pogonskih motorjev ali količine potrošenega pogonskega električnega toka. Kakor se zdi, namerava finančno ministrstvo v kratkem izdati tozadevna pojasnila, kakšne stroje za pogon lahko uporablja obrtnik, da ne

izgubi značaj malega obrtnika, ki dela na roko. Po končnem besedilu finančnega zakona bodo deležni pavšalne pridobnine obrtniki ne glede na to, ali delajo samo po naročilu ali pa tudi na zalogo.

V »Službenih novinah« od 2. t. m. je objavljen pravilnik k odredbam o neposrednih davkih, ki jih vsebuje novi finančni zakon. S tem pravilnikom vprašanje pavšaliranja obrtnikov, ki delajo z malimi stroji na pogon, še ni urejeno. Pravilnik pojasnjuje nove določbe zakona le v toliko, da se pri presoji, v katero skupino spada posamezni mali obrtnik glede na število prebivalcev dotičnega kraja, upošteva zadnje uradno ljudsko štetje. Pri presoji, ali je oseba, ki jo mali obrtnik zaposluje, pomočnik, so merodajne odredbe zakona o obrti. Učenci se pri tem ne smatrajo v nobenem primeru kot pomočniki.

Nove določbe glede davčne prostosti zadrug

V pravilniku k novim odredbam o neposrednih davkih, ki jih prinaša finančni zakon za l. 1937/38, je tudi nekaj določb, ki se tičejo davčne prostosti zadrug. V pravilniku k čl. 76 zakona o neposrednih davkih se dodajo naslednje določbe:

Obrestovanje združinskih deležev se smatra kot razdeljevanje dobička in take zadrug ne morejo biti oproščene družbene davka. Izjemno ne izgube te oprostitve kreditne zadrug, ki plačajo obresti na združinske deleže do višine obrestne mere Narodne banke, ako izpolnjujejo vse ostale pogoje.

Zadrug, ki ne izpolnjujejo pogojev glede razdelitve dobička ali glede omejitve, da ne dajejo načelstvu nikakih tanih odnosov glede omejitve, da se rezervne ne smejo nikoli razdeliti med zadrugnike, kakor tudi nabavljale zadrug državnih uslužbencev, ki ne poslujejo po zakonu o zadrugah državnih uslužbencev, izgube pravico na davčno oprostitve za ono davčno leto, ki sledi poslovnemu letu, za katero se ugotovi, da poslovanje ni ustrezalo zahtevanim pogojem (doslej je imelo neizpolnjevanje takih določb za posledico trajno izgubo davčne oprostitve). Zadrug, pri katerih se ugotovi, da so v poslovnem letu delovale v nasprotju z določbami, da ne smejo poslovati nečlani zadrug, da ne smejo prodajati alkoholnih pijač in da ne smejo prodajati luksuznega blaga, pa izgube pravico na oprostitve za dve leti. (doslej je imelo kršenje teh določb za posledico trajno izgubo davčne oprostitve).

Gospodarske vesti

— Zbirka devizno valutnih predpisov. Od izdaje pravilnika za ureditev prometa z devizami in valutami (7. okt. 1931.) je bil največji del njegovih prvotnih določb spremenjen. Mnoge spremembe tudi niso bile izvršene v obliki novel k prvotnem pravilniku temveč v obliki samostojnih odlokov, ne da bi se ti odloki sklicevali na pravilnik. Vrh tega je bila izdana številna tolmacheja in pojasnila ki so po večini neznana. V tem konglomeratu predpisov, tolmachej in pojasnil se težko spozna celo oni, ki imajo dnevno opravka z deviznimi posli, kaj šele številni gospodarstveniki ki pogosto kršijo te predpise ker jih ne poznajo in morajo plačati stroške kazni (sedaj do 750.000 Din). Iz navedenih razlogov je bančni-valutni oddelek finančnega ministrstva zbral vse te predpise in jih izdal v sistematično urejeni knjigi pod naslovom »Devizno valutni ropis kraljevine Jugoslavije, ki se dobi v bančno-valutnem oddelku finančnega ministrstva (cena 40 Din; plačilo se lahko izvrši na ček, račun pri Poštni hranilnici št. 56.089). V knjigi so pri posameznih členih pravilnika v drugačnem teku objavljene tudi odloki a pojasnil in tolmacheji. Poleg tega vsebuje knjiga besedilo zakona o denarju, zakona o kazenskih sankcijah in zakona o pogodbi med državo in Narodno banko (ki tvori osnovo naših devizno-valutnih predpisov), skupaj z določbami posameznih finančnih zakonov, z besedilom sporazumov o plačilnem prometu s posameznimi državami in z navodili Narodne banke za izvajanje teh sporazumov.

— Trošarinska kazen 144 milijonov Din. Kakor poročajo beograjski listi, je bila ravnateljstvo tvornice špiřta grofa Bombella naložena kazen 144 milijonov Din, ker je odvajal špiřit skozi tajne cevi izven državnega kontrolnega merila. Kazen mora plačati sam lastnik tvornice, če se ne more izterjati od direktorja. Seveda je jasno, da niti eden niti drugi ne bo mogel plačati desetih del te kazni, ker imovina obeh, ki je v naši državi, ni tako velika. Do odkritja tihotapstva je prišlo docela slučajno. Pri nas se produkcija čistega špiřta kontrolira na mestu same produkcije o priški destilacije. Para iz kotla gre po posebni cevi v sod, kjer stalno meri pridobljeno količino organa finančne kontrole. Toda v tvornici špiřta grofa Bombella je šla leta in leta para iz kotla po posebni cevi v drug sod, za katerega ni vedel organ finančne kontrole. Ta trošarinski tehnični prestopak pa ni morda ugotovil organ finančne kontrole, temveč neki delavec.

— Državna žrebarna v Ponovičah. Zaradi zboljšanja konjereje je kmetijski minister na osnovi pooblastil iz čl. 70. 3. finančnega zakona za leto 1937/38 podpisal odlok o ustanovitvi državne žrebarne v Ponovičah v dravski banovini. Za žrebarno bodo veljala določila zakona o ureditvi državnih žrebar.

— Licitacije. Fond za zgradbo stanovanjskih hiš na področju direkcije drž. železnice v Ljubljani razpisuje na dan 12. t. m. ofertno licitacijo za zgradbo ene trinadstropne stanovanjske hiše (Kapucinsko predmestje v Ljubljani). Dne 17. t. m. bo v pisarni inženjerje štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za nabavo 119.350 kg cementa. 19. t. m. za popravilo vojaškega kopališča v vojašnici »Vojvode Mišića« v Mariboru in 20. t. m. za dovršitev skladišča na Pečovniku pri Celju. Dne 15. t. m. bo v intendanturi štaba vrhanske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija za nabavo 11.480 kg petroleja. Dne 17. t. m. bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo ca. 7.000 kg petroleja. Dne 7. maja bo pri komandi mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo raznih koecev, suknja in tkanin.

Borze

Na ljubljanski borzi je značjal pretekle te den devizni promet 6.12 milijona Din. V privatnem kleringu so bili lefajji precej stabilni. Po kleritvi: aporazuma z Nemčijo glede likvidacije visoko naraščajočega klirinškega salda se je včeraj nemška klirinška marka okrepila na 1230 — 1235. Na svobodnem deviznem trgu stanejo angleški funti 238.50, ameriški dolarji 48.75, švicarski franki 11.15 in francoski franki 2.24.

Devize

Curih, Beograd 10. Pariz 30.1950, London 21.48, Newyork 438.75, Bruselj 73.90, Milan 23.09, Amsterdam 240.2750, Berlin 176.50, Dunaj 80.10, Stockholm 110.75, Oslo 107.95, København 95.90, Praha 15.31, Varšava 83.25, Budimpešta 86, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 3. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 144, za julij 128.375, za sept. 125.50.

+ Winnipeg, 3. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 149.50, za julij 144.74, za okt. 129.25.

BOMBAS

+ Liverpool, 2. aprila. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 7.78 (prejšnji dan 7.85), za okt. 7.66 (7.74), za dec 7.58 (7.67).

+ Newyork, 2. aprila. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za april 14.45 (14.64), za avgust 14.05 (14.26), za dec. 13.63 (13.86).

ZIVINA

+ Živinski sejem na Rakeku. Zaradi zapadlega snega in slabega vremena je bil dogon na mesečni živinski sejem dne 2. t. m. minimalen. Priznanih je bilo samo 218 komadov goveda in 84 prašičkov, vse le iz bližnje okolice. Večina običajnih kupcev iz Italije je izostala, ker še niso dobili novih uvoznih kontingenov. Veliko je bilo domaćih kupcev in mesarjev iz Ljubljane, ki so precej nakupili za Italijo je bilo naloženo le 16 komadov. Cena holšim volom je bila do 5.25 Din za kg, prama volov pa ni bilo na sešmu. Prašički za rečo so se prodajali po 100 do 120 Din za komad. Prihodnji sejem bo 18. maja to je v terek po binkošti.

+ Svinjski sejem v Mariboru. Na včerajšnjem sejem v Mariboru je bilo pripeljanih 40 svinj. Cene so bile naslednje: prasec 5 do 6 tednov stari 80 do 110 Din, 7 do 9 tednov stari 125 do 130, 3 do 4 mesece stari 135 do 155 5 do 7 mesece stari 220 do 310 Din za komad.

Josip Lapajne

Ljubljana, 3. aprila.

V ljubljanski bolnišnici je umrl sinoči ob 11.30 cerkljanski šolski upravitelj g. Josip Lapajne. Bolan je bil le nekaj dni. Iz vrst našega učitelstva je iztrgana markantna osebnost. Vest o nagli smrti je tovaršice in prijatelje globoko pretresla, zakaj z vsro krutostjo so se izpolnile besede, ki jih je Josip Lapajne v »Učiteljskem Tovaršcu« lani 10. decembra napisal za uvod članka v spomin na dragega prijatelja in sodelavca, skladatelja Emila Adamića.

— S pospešenimi koraki hiti neizprosna usoda v krog mladih tovaršic, ne še dozorelih za večni pokoj. Sprva v desetletjih, v petletnicah, na leto, in, Bog moji, jeli res — zdaj že četrtič v dveh mesecih...

Josip Lapajne se je rodil v Ljubljani leta 1880. Po dovršeni nižji gimnaziji se je vpisal na ljubljansko učiteljsko, katero je dovršil leta 1900. S svojim sošolcem, pokojnim skladateljem Adamićem je na učiteljsko ustanovil pevski zbor, za katerega je skladal Adamić prve pesmi. Glasbeni učitelj so Lapajnetu zaradi izrednega daru za petje svetovali, naj bi se posvetil glasbi, njega pa je gnala velika ljubezen do učiteljskega poklica iz mesta in njegova prva služba je bila v Cerkljah pri Kranju, kjer je služboval do svoje smrti. V Cerkljah se je tudi poročil s hčerko uglednega župana, posestnika in nadučitelja Vavkna, našega znanega skladatelja. Lapajne je bil vzor učitelja in mnogi učitelji hranijo neizbrisne spomine na šolo v Cerkljah, kjer so službovali pod njegovim vodstvom. Nekajkrat je bil tudi poklican, da je nadzoroval šole kranjskega okraja, pri čemer se je izkazal za odličnega pedagoga, nepristranskega predstojnika ter najboljšega prijatelja in svetovalca učitelstva.

Izredno bogato je bilo njegovo izvenskološko udejstvovanje. Sodeloval je pri raznih gospodarskih in kulturnih organizacijah. Poseben mu je bila pri sru pašniška zadruga pri Sv. Ambrožu, katere ustanovitelj in voditelj je bil dolgo vrsto let. Izbojlanje Krške planine na Kravcu je njegova zasluga. Kravcev mu je bil sploh od vseh gor najljubši. Na njem si je postavil majhno planinsko kočico, a tudi ponosni dom na Kravcu ga šteje med svoje graditelje. V počitnicah je pred svojo kočico pozdravljali vse znane in neznane planince, kakor pozdravlja najgostoljubnejši domačin svoje drage goste. S svojo čisto ljubeznijo do prirode je mnoge navduševal in vzpodbujal. Tudi tu je izletnike je vodil daleč naokrog; pesniška in vesela je bila njegova beseda, ko jih je opozarjal na lepote, a mrk je postal, kadar je s svojimi spremljevalci prišel v kak močno izsekkan gozd.

Zaradi denarja pri lesnih kupcih bodo naši ljudje postali sovražniki gozdov je pripovedoval. Kmečki fant, ki se je komaj naučil brati in pisati, že pride v svojem pohlepu po denarju k meni ter me prosi, naj ga naučim kulture, da bo svoj les prodal, s tuljaj pa kupčeval. Oh ta nesrečna kubatura bo umorila naše gozdove... Njegova ljubezen do prirode se lepo zrcali v člankih, ki jih je pridobeval v »Planinskem Vestniku«.

Mnogo je koristil prebivalstvu s svojo temeljito gospodarsko izobrazbo. Nešteto je bilo njegovih gospodarskih predavanj pri raznih organizacijah. Mnogo diplom je dobil na raznih gospodarskih razstavah.

Z isto vnamo, kakor pri gospodarskem, se je pokojni upravitelj Lapajne uveljavljal pri političnem delu. Stal je vedno v prvih naprednih in nacionalnih vrstah in je živahno deloval v politični organizaciji. Za izvenskološko delo je bil upravitelj Lapajne odlikovan z redom sv. Save, dobil pa je tudi nagrado iz kraljevskega fonda za prosvetno delo med narodom. Ravno tako vneto kakor pri »Planinskem Vestniku«, raznih gospodarskih listih, »Učiteljskem Tovaršcu«, pedagoških revijah, je sodeloval pri »Jutru« in »Življenju in svetu«. Vse, kar je povedal in napisal, je imelo pečat samonikne močnatosti, bilo pa je tudi polno vredine in duhovitosti.

Te značilne poteze njegovega značaja so se odlično udeleževale tudi v učiteljskem stanovskem pokretu. V kranjskem okraju je bil Lapajne dolgo let predsednik

učiteljskega društva. Na nešteti zbora-vanju, sejah in skupščinah je branil in zagovarjal učiteljske interese. Najbolj je sovražil krivice in, kadar je bilo potrebno, je šel vedno v boj za pravico brez ozira, ali se je komu zameril ali ne.

K večnemu počitku bo Josip Lapajne položen v ponedeljek 5. t. m. ob 10. dopoldne na farnem pokopališču v Cerkljah. Njemu, ki je v »Učiteljskem Tovaršcu« in v drugih listih napisal toliko lepih člankov tovaršarjem v spomin, bodo gotovo izkazali zadnjo čast mnogostevilni tovaršarji in prijatelji. Iz Ljubljane bo vozil na pogreb avto izpred luteranske cerkve ob pol 9. Iz Kranja pa ob 9. dopoldne izpred »Starce postec«.

Prekratko je bilo življenje zglednega učitelja in značajnega moža. S svojimi vsestranskim delovanjem si je postavil Josip Lapajne trajne spomenike, v svoji značajnosti in samozvesti pa nam kaže primer polnovrednega človeka, ki ne more biti nikdar pozabljen.

Skrb za čisto pasmo v ptujskem okraju

Ormož, 24. marca

Zveza selekcijskih društev za pčnovasko govedo v Ormožu, katere delokrog je ptujski srez, je imela v nedeljo v mestni posvetovalnici v Ormožu svoj redni občni zbor. Iz poročil vidimo, da občnost Zveze že 6 let ter da ima 9 včlanjenih društev in sicer: Ormož, Središče, Sv. Lenart, Sv. Marijeta, ki so bila ustanovljena 1930, Podlehnik 1933, Cirkovci 1934, Markovci in St. Janž 1935. Rogoznica pa 1936.

V vseh edicijah se vrši delo dobro in so uspehi sprito zelo kratke dobe prav zadovoljivi. V teh 6 letih je bilo v srez povedanih 21 bikov plemenakov, medtem ko so vsi drugi potrebo v tem največjem srezu drage banovine krile lastne organizacije. Poleg tega pa so v tej dobi odvedli iz okraja okrog 80 bikov plemenakov. Blagajniško poročilo za leto 1936 izkazuje 39.035 din dohodkov in 23.677 izdatkov ter 15.358 din preostanka. Poročila načelnika, tajnika, blagajnika in molnega nadkontrolora so pokazala, da se je selekcijska organizacija v ptujskem srezu že dobro zadržala in da bo, če bo delo tako čvrsto nadaljevala, dosegla lepe uspehe. Vsa poročila so bila socialno odobrena.

Občnega zbora sta se udeležila živinorejski referent kr. banke uprave inž. g. Ivan Oljak ter predsednik sreskega kmetijskega odbora v Ptujju g. Alojz Janžekovič. Oba sta zvezno delovanje najpopolneje pozdravila in objubila svojo pomoč. Občnega zbora, ki je bil polnoštevilno obiskan, sta se udeležila tudi višji veterinarski svetnik g. dr. Jedlička in sreski kmetijski referent g. Sušetić. Izvoljeno je bilo naslednje naobestvo: Petovar Lovro, Ivanjovski, Bedjanč Andrej, Obrež, Končija Josip, Podlehnik Jurdašević Jakob in Venigerhorz Mirko, Središče, Puklavac Ludvik in Hanžek Ivan, Ormož Janžekovič Alojz in Munda Peter, Sv. Lenart, Ranfi Franc in Venta Janez, Sv. Marijeta, Horvat Peter in Cizlar Janez, Markovci, Fuchs Franc in Kramberger Franc, Rogoznica, Honinhal Alojz in Zupančič Albin, Podlehnik, Peršuh Franc in Debnak Slavko, Cirkovci, Solar Franc St. Janž. V nadzorstvo so bili izvoljeni g. g. Kuharić Ludvik, Ormož, Dogša Jakob, Središče, Ekar Stefan, Cirkovci, Bežjak Ivan, Sv. Marijeta, Megla Milan, Sv. Lenart. Kot zvezni veterinar je bil izvoljen višji veterinarski svetnik g. dr. Vilko Jedlička. Ptuj, kot strokovni tajnik na banovinski živinovoziravnik g. Joško Nardin in Ormož, kot tajnik pa g. Rudolf Kreutz.

Po občnem zboru se je konstituiralo naobestvo in nadzorstvo ter je bil za načelnika nadzorstva izvoljen g. Ludvik Kuharić, za njegovega namestnika g. Bežjak Ivan, za predsednika naobestva pa g. Petovar Lovro, za njegovega namestnika g. Končija Josip, za blagajnika pa g. Hanžek Ivan. Vsi sklepi na tem občnem zboru so bili soglasni, obravnavale so se do podrobnosti vse tekoče zadeve in napravljen je bil trden načrt za nadaljnje delo. Prepričani smo, da se bo to važno delo v prid živinoreje v ptujskem srezu najvestneje in v najlepšem sodelovanju vseh nadaljevalo in rodilo tudi najlepše uspehe!

Sokol

Sokol v Dolenjem Logatcu. Predavateljski odsek je bil v tem mesecu zelo marljiv in smo imeli že kar štiri predavanja. Prvi je predaval pod okriljem ZKD inž. Rus iz Ljubljane o zlati Prazi, o Masaryku dr. Kraševac, o lepota naših planin Tone Malavasić in o sokolski ideji župni podnačelnik Franjo Lubej. Vsa štiri predavanja so bila jako dobro obiskana. Določeni je še več strokovnih in poljudnih predavanj in bomo sčasoma ustanovili pod okriljem našega društva nekako miniaturno ljudsko univerzo. Socialni odsek našega društva pod vodstvom podstaroste Antona De Glerije in župana Gregorja Trsarja je uresničil akcijo za siromašne sokolske deca in razdelil med najbednejše sokolske pripadnike 350 kg najboljših moka, tako da bodo imeli malčki za veliko noč vsaj bel kruh. Dobrohotnikom, ki so podprli to akcijo, naša iskrena sokolska zahvala! Telovadci se pridno pripravljajo na pomladno akademijo 11. aprila, na kateri bodo pokazali, kaj so delali v zimskem času v telovadnici. Na akademijo že danes opozarjamo sosedna bratska društva in prijatelje obmejnega sokolstva. Pridite! V našem Sokolu se dela in društvo vidno napreduje, ker se držimo glavnih sokolskih načel ljubezni, enakosti in bratstva in ker je naš glavno geslo »Le naprej brez miru«.

Oglas.

V upravi Dravske vojne bolnice, ob 11. uri dne 13. aprila 1937, se bo vršila

ustmena pogodba

za nabavo telečjega mesa, kravjega sladkega mleka, kislega mleka in jogurta.

Dobava od dneva pogodbe do 31. avgusta 1937. leta. Količina po dnevni potrebi. Pogoji so na vpogled pri komisarij bolnice. Kavgijo Din 1000.— je položiti pri blagajni Poštne hranilnice do 10. ure na dan pogodbe.

Iz uprave Dravske bolnice št. 2191 od 1. aprila 1937.

FINTEX

SVETOVNA MARKA ANGLEŠKIH TKANIN
ZAGREB · PREOBRAŽENSKA 6

Edina angleška trdnjava v državi, ki vodi izključno

samo angleške tkanine

Skladišče in zastopstvo za dravsko bano-
vino: STEFAN SLIBAR — LJUBLJANA
Resljeva cesta 8

u— Čehoslovaki in naše morje. V petek zvečer je pod okriljem Jadranske straže predaval pri Slamič docent dr. Vladimir Murko o odnosih Čehoslovakov do našega morja. Predavatelj je v zanimivi obliki razlagal vse važnejša vprašanja, ki so v zvezi s temi odnosi in preprečevanju ovr-
gel marsikak predsodek. Tako je na pr. ugotovil, da obišče Jugoslavijo, predvsem seveda Primorje in Dalmacijo vsako leto okrog 60.000 Čehoslovakov, ki potrošijo okrog 100.000.000 Kč, kar pomeni velik ju-
goslovanski plus v trgovinskih odnosih s Čehoslovaki; to je treba imeti vedno pred očmi, če govorimo o naših gospodar-
skih stikih z bratsko republiko. Predavatelj je dalje govoril o socialnem stanju čeških gostov, ki pripadajo po ogromni večini sred-
njemu sloju in zato res ne morejo živeti luksuzno, vendar s svojim številnim pri-
no našemu Jadranu več koristi, kakor bi jih imel od peščice zapravljenih aristokratov in plutokratov. Prav zaradi tega bi bilo treba, da se jadranska in druga letovišča prilago-
de temu in upoštevajo ne le materialne,

PODPRITE S.K. LJUBLJANO

marveč tudi psihološke momente, ki so v zvezi s tujcem prometom Čehoslovakov v Jugoslaviji. Kot vzgled primer take prilagoditve je navedel predavatelj Cirkvenec v Hrv Primorje. — V drugem delu svojega govora je dr. Murko razpravljal o gospo-
darsko-političnem pomenu Jadrana za Čehoslovake in opozoril na dejstvo, da je od Zidanega mesta do Sušaka približno ista raz-
strela razdalja, kakor od Zidanega mesta do Trsta. Potemtakem obstoji gospodarsko-
prometna možnost, da se pomorska trgovina Čehoslovake usmeri na Sušak. V res-
nici pa se nimamo zanj zadoštni pogojev, predvsem najkrajše železniške ureditve, ki bi ostrela potrebam tolikanj povečane pro-
meta, kakor bi ga prinesla čehoslovanska luka na Sušaku. Za sedaj nudijo Italija če-
škoslovakemu uvozu odn. izvozu preko Tr-
sta znatno večje ugodnosti. Predavanje je bilo polno vzpodbudnih misli in samo ob-
žaluemo, da niso bili navzoči številnejši zastopniki gospodarstvenih, tujko-prometnih in drugih krogov, zlasti naših hotelij, ki bi enakomarskako praktično vzpodbudo. Prireditelj je otvoril in zaključil g. H. Mar-
janovič.

Modni salon ANKA PUČNIK

SELENBURGOVA UL. 1.
Izgotavlja obleke vseh vrst po najnovejših
pariških in dunajskih modelih

u— Vlemljica imajo, samo njegovih vlo-
mov še ne. Te dni je prišel organom kri-
minalnega oddelka v roke precej nevaren
mlajši specialist, ki ima, kakor kažejo mno-
gostopna znamenja, lepo vsto vlonov in tat-
vin za seboj, a čeprav ga težko obremenjuje
je cela vrsta na njegovem stanovanju zaple-
njenih predmetov, ne da od sebe niti pičice
priznanja. Med drugim so našli pri njem
čedno, dobro ohranjeno nalivno pero, kate-
rega držalo je iz nekakšne medenjašne zla-
te imitacije, pero pa je iz 14 karatnega zla-
ta znamke Platad. Razen tega so mu zaple-
nili skoraj nov dežnik z ročajem iz aive ro-
ževine in pa moške hlače iz težkega volne-
nega sukna kakršne nosijo poštarji ali
ognjezaseci. Na kriminalnem oddelku žele,
da bi se ljudje, ki morda pogrešajo podobne
reči, zgledali in si jih ogledali, ker bo na
ta način polomica vendarle prišla na dan,
s čim se je mož ukvarjal in čemu je imel
na domu toliko vsake vrste priprav, kakršne
ponavadi služijo vloncem.

FINANČNO PRAVNI ZASTOPNIK

Dr. Ljudevit Valjavec
posluje v Ljubljani,
(Rimska) cesta 29. oktobra 23.

Davčne, taksne zadeve i. t. d.

u— Na pokopališču so tatovi skrili svoj
plan. Pred dnevi sta dva policijska stražni-
ka v nekem skrivališču med starimi grobo-
vi pri Sv. Krištofu našli veliko vrečo, v nji
pa okrog 50 kg najrazličnejšega kovinaste-
ga blaga, ki so ga neznanj tatovi nakradli
bog ve kod. Med drugimi je bila v vreči
večja količina bakrenih cevi, velika plošča
topilnega svineca in pa dve bakreni poso-
di. Kakršne služijo za izdelovanje sladole-
da. Po vsi priliki izvira blago s področja
kakšne kavarne.

NAŠ ŠLAGER!

Filme in fotoaparate skrajno znižali in
sicer:

Cadet Box
vel 4,5 x 6
s tremi filmi
s tremi filmi samo
Baby Brownie Din 96.—
Jiffy Din 150.—
Balda ali Kodak z opt. 1:6,3 Din 324.—
Balda z opt. 1:4,5 Din 420.—
Balda Compur z opt. 1:4,5 Din 510.—

Foto Tourist LOJZE ŠMUC
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 8
u— Vesela zgodba o harmoniki. Na veli
končni ponedeljek sta se dva dobra pri-
jatelja stara poudarila pri kozaru in pesmi
odpravila na majhno krožno potovanje po
krmah ljubljanskih predmestij. Eden je
imel harmoniko s seboj, drugi mu je bil za
družbo, da ni človeku dolgčas in da ga ni
aram. Ob poznih večernih urah sta prihajala od

vodmateke strani proti mestu, pa se je har-
monikar na lepem domislil, da je v zadnji
krmni pozabil svoj dežnik. Na, podrži malo,
je rekel tovarišu, harmoniko, takoj bom z
dežnikom nazaj. A ko se je čez minuto ali
dve vrnil, ni bilo za tovarišem in za in-
strumentom ne duha ne sluha. Tudi v mo-
žu, ki je ves velikonočni ponedeljek samo
prišel, je dremal muzikalen nagon,
tudi on bi rad sobi in drugim napravil ne-
kak veselih uric po krmah. Prijatelj, čigar
harmonika je bila, je še tisti večer pa vse
do petka opolnoči po vsej Ljubljani iskal
verolomnega pajdaša in svoj instrument.
Nazadnje pa ga je malo po policijski uri
vendarle ujel stražnik, ko je pravkar nekje
na Sv. Petra cest stopil iz krme in je ho-
tel z muziko nadaljevati tudi po ulicah.
Odvedel ga je na polico, kjer pa sta se
prijatelja kmalu spet pobotala, čeprav mu
harmonikar ni mogel odpustiti, da je na to-
vo za njim in za svojim instrumentom izgu-
bil dva ščitca.

Pomlad
prihaja!

Oglejte si
raunokar
došle no-
vo!

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

u— Zaradi preprečevanja pijančevanja
rekrutov odreja uprava polije, da se v
času od 5. do 20 t. m. vojaškim vpokliče-
nim v stalno kadrovske službe v Ljubljani
ne sme točiti in prodajati alkoholnih pijač.
Prestopki te naredbe se bodo kaznovali.

Spomenike - grobnice -
kapele - stavbna dela -
obloge v marmornih ali -
izberete po nizki ceni
pri kamnoseško-
kiparskem podjetju

FRANJO KUNOVAR,
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana

u— Računske stroje in blagajne Boris
Simandi, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11,
telefon 24-37.

Iz Celja

u— Čehoslovaki in naš Jadran. Jadrans-
ka straža v Celju bo priredila v zvezi s
Čehoslovako-jugoslovensko ligo in Ljud-
skim vseučiliščem v ponedeljek 5. t. m. ob
20. na meščanski šoli predavanje o temi:
»Čehoslovaki in naš Jadran«. Predaval bo
g. dr. Vladimir Murko, docent ljubljanske
univerze. Z ozirom na to, da obišče naš Ja-
dran letno preko 50.000 Čehoslovakov, ki
imajo ob našem morju tudi svoje domove,
je potrebno, da se tudi širša javnost sezna-
ni z vzroki, ki vežejo brate Čehoslovake
z našim morjem. Predavanje bo s skioptični-
mi slikami.

u— Dr. Vladimir Murko, docent na uni-
verzi v Ljubljani, bo predaval v ponedeljek
5. t. m. v risalnici meščanske šole pod okri-
ljem Ljudskega vseučilišča, Jugoslovensko-
čehoslovake lige in Jadranske straže o te-
mi »Čehi in Jadransko morje«. Navedena
družba vabijo Celjane na to predavanje.

u— Kaj je z gostovanji ljubljanske dra-
me? Od več strani nam prihajajo nevolj-
na vprašanja, zakaj so določena gostova-
nja Narodnega gledališča v Ljubljani pri-
nas v Celju tako odlašajo in zavlačujejo.
Včasih izgleda to že skoraj tako, kot
da je premišljeno, da se more na tak način
sezona zavleči v pozno pomlad, ko tudi za-
rada lepega vremena ne bo pri nas več pra-
vega zanimanja za gledališče. S tem za-
vlačevanjem gledališke sezone pa se naše
mesto povsem neprimerno dolgo obreme-
njuje z gledališkim dinarjem za kinopred-
stave. Ne nasprotujemo gledališkemu di-
narju za kinopredstave, ako obstoji zares
redno gledališko gostovanje. Pri nas v Cel-
ju pa smo imeli zadnje gostovanje iz
Ljubljane dne 19. februarja, gledališki di-
nar pa se od obiskovalcev kinopredstav
kar naprej redno pobira. Ako že to plaču-
jemo, potem upravičeno zahtevamo tudi
redne gledališke predstave. saj vendar ni
Celje samo za to, da z gledališkim dinar-
jem pomaga vzdrževati v Ljubljani gla-
dališče, ki ima velike državne in banovni-
ske podpore.

KREUTZERJEVA SONATA.
Milionij ljudi so čitali »KREUTZERJEVO
SONATO«, svet je diskutiral o drzni
realistični te umetniško podane zakonske
drame. — Isti milijoni bodo sedaj gledali
»KREUTZERJEVO SONATO«, svet jo bo
doživljal in bo globoko pretresal!

u— Jutri ne bo praznika. Združenje tr-
govcev za mesto Celje sporoča, da se jutrišnji
dan ne bo praznoval kot praznik Marijine-
ga oznanenja in da bodo trgovine v Celju
jutri ves dan odprte.

u— Kino Union. Danes ob 10. in 14. in
jutri ob 18.30 matineja. Danes ob 16.15 in
20.30 večerni film »Roman Petra Ibbelso-
na« z Garyjem Cooperjem in tednik. Jutri ob 16.15
in 20.30 večerni »Ti si moje solnce« z
Rihardom Tauberjem in tednik.

Plašč, kostum, površnik

Vas elegantno obleče, ako si ga za pomlad izberete iz velike, priznane prvovrstne
zaloge

tvrdke LUKIČ, Stritarjeva ulica

u— Draginja narašča. Vselej novih tak-
in trošarin na življenjske potrebnosti se
opaža v zadnjem času velik porast dragi-
nje. To občuti predvsem delavstvo in na-
meštenstvo, ki s svojimi skromnimi mez-
dami in prejemki ne more več izhajati.
Pričakovati je, da bo vlada odtegljaje pre-
jemkov, ki jih je izvršila v jeseni l. 1935.,
svojim namestencem in upokojencem zopet
vrnila in da bodo temu vzgledu sledile tudi
samoupravne oblasti in zasebna podjetja.
Pri nas v Sloveniji imamo za seboj še po-
vrh vsega izredno slabo letino in razne
vremenske neizgode iz preteklega leta, kar
naravno življenje pri nas neprimerno bolj
podražuje, nego je to v drugih delih dr-
žave.

KINO METROPOL, danes ob 10. in 14.
»POD SREČNO ZVEZDO«. (Jan Kiepara).
Predstava po znižanih cenah. Ob 16.15
predstava odpade. — Ob 18.15 in 20.30
»BURGTHEATER« (režija Willy Forstov-
a). Jutri ob 16.15 in 20.30 »BURGTHEA-
TER«. Ob 18.15 »POD SREČNO ZVEZDO«
(Jan Kiepara).

u— Iz Dramelj pri Celju nam pišejo: Vsa
prejšnja leta smo vedno dobivali uputnice
za dovoz koruze po nižji ceni in za brez-
plačno koruzo za najrevnejše prebivalstvo.
Naša občinska uprava je tudi letos vložila
zadnevne prošnje, ki pa še vedno niso ugo-
dno rešene. Boda je pri nas še zlasti večja,
ker je lani toča uničila vinograde in sa-
dovnjake ter je tudi drugega pridelka vsled
raznih uhlj bilo zelo malo. Ako oblast ne
bo pravočasno dala na razpolago semen-
skega žita za pomladanske setev, bo osta-
lo mnogo polja neobdelanega in nezasa-
jenega, ker ni denarja, da bi si kmetovalci
nabavili seme. Veliko je pri nas tudi
takih revnih kmetičkih domov, kjer že me-
sece ne poznajo kruha.

ČE ŽELITE DOBRE TRAJNE KODRE,
si jih pustite delati z najnovejšim in
najpopolnejšim aparati v frizerskem
salonu »PAVLA« Celje, Kovaška 1.

u— Celjski šahovski klub je igral svoj
brzoturnir za mesec april v sredo in petek
zvečer v salonu hotela »Union« pod spre-
tnim vodstvom prof. inž. Rudolfa ob veliki
udeležbi šahistov. Prvo naurado in prven-
stvo v brzi igri si je med 18 udeležencev pri-
oril mladi, talentirani g. Ivo Lešnik, drugo
nagrado g. Grašar, tretjo g. Šmigovec. Le-
pe nagrade za člane in klubove dobrotnike,
darilo g. dr. Čerina, so razdeljavljene v izlo-
bi tvrdke Tivar. To so umetniški izdelki do-
matične keramične tovarne v Ljubljani. — Klub-
ski mošter g. Ivo Lešnik bo zaradi velike
ga navela šahistov iz okolice nastopil v ne-
deljo 11. t. m. ob 14. v simultanki proti
40 do 80 igralcem. Prijavnine po 10 Dja se
sprejemajo v kavarni hotela »Evropce«. Vab-
ljeni so vsi šahisti in prijatelji kraljevske
igre.

u— Samo še nekaj dni imate časa, da si
nabavite srečke drž. razredne loterije v
podružnici »Jutra« v Celju.

Iz Maribora

u— Komunalna politika. V četrtek 8. t.
m. bo IV. redna seja mestnega sveta ma-
riborske mestne občine ki bo s pričetkom
ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Med dru-
gim bodo razpravljali o gradnji novih zasil-
nih stanovanjskih hiš ob periferiji magdal-
okraja kot nadomestilo za barake, ki jih bo-
do porušili, razen tega tudi o preureditvi
gradu, zazidavi vogala Tattenbachove in Ve-
trinske ulice ter Obrežni cesti v Melju.

HOTEL

»MARIBORSKI DVOR«
renoviran, sobe od 20.— do 30.— Din. —
Brezplačna vožnja od kolodvora in nazaj.
Ob sobotah in nedeljah koncert.

u— Dva vagona dalmatinskega vina so
zaplavljeni večerjati na mariborskem kolodvoru.
Zaplavlja je bila izvršena zaradi suma, da
je vino pomešano s špiritom. Ali je ta dom-
neva resnična, bo pokazala preiskava.

»PUTNIK« Maribor

prjreja odlično organizirana potova-
nja z novimi luksuznimi avtokari:
v Pariz, Dolomite, Rim, Benetke,
Veliki Klek itd.

Zasigurajte si mesta — zahtevajte
prospekte.

»PUTNIK« Maribor.

u— Avto podri barako. V Dravski dolini
pri kilometrskem kamnu 21.170. je avto ki ga
je šofiral 30 letni Ciril Poderžaj iz Maribora
treščil z vso silo ob leseno barako tik ob
cesti, ki je služila kot stražarnica. Tovorni
avto je običajl ob železni obcestni ograji
in je pripisati le srečnemu naključju, da ni
z barako vred zgrmel v visoko naraslo Dra-
vo. Zadeva se bo končala pred sodiščem.

POHITITE z nakupom srečk drž. razr. loterije. Zrebanje I. razreda 31. kola bo

14. in 15. aprila t. 1.

Veliko izbero številč Vam nudl

Zadružna hranilnica v Ljubljani, Dalmatinova 6

Srečke dobite tudi v oglašnem oddelku »Jutra« v Selenburgovi ulici.

Iz Tržiča

u— Kino predvaja danes film »Zaljubljen
cic«, v ponedeljek zvečer pa sijajno opereto
»Poziv za valček« v gl. vlogi Liliann Har-
vey.

Z Jesenice

u— Prvi zbor jeseniške mladine JNS. Dan-
es ob 10. bo v Mesarjevi restavraciji na
Jesenicah ustanovni občni zbor krajevne or-
ganizacije omladine JNS. Vaj povabljeni so
mlajšniki in zaproseni, naj se tega važnega
sestanka zanesljivo udeležijo.

u— Zvočni kino Radio predvaja danes
ob 8. uri pop. in ob 8. uri zvečer (večerni)
»Moskva-Sanghaj«. Med dodatki tudi
glasbeni film »Roza Minevič in njegovi
harmonikarji II«, domač kulturni film in
zvočni tednik. — Sledi večerni »Žene
vladajo«.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju
pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zaslužnosti, dolgotrajni hripavosti in
hripi, a dolejš se niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas
POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI
Izpod peresa dr. med. Guttmana, bivšega šef-zdravnika v zavodu za
incenkuro o temi: »Ali se dajo pljučne bolezni ozdraviti?« Da damo vsa-
kemu bolniku priliko, da se pojasi vrsta njegove bolezni, smo sklenili, da
pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in franco v splošni blagor. Treba
je samo pisati dopisnico (frankirano z Din 2.—) s točnim naslovom na:
PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.
Odobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933

Iz Kranja

u— Glasbena šola v Kranju, Dne 1. t. m.
se je spet začel redni pouk violine za ka-
tereza je bolj uspešno pridobil dva odlična
ljubljanska konservatorista g. Prevorska
Uroša in Burgerja Kajetana. Oba sta naj-
boljša gojenca šole profesorja g. Jana Sla-
sa. Zato vabimo vse bivše gojence da se
zaradi razdelitve pouka zglašijo v gimnazij
v Kranju v glasbeni sobi v ponedeljek 5.
t. m. in v sredo 7. t. m. ob 2. pri imeno-
vanih učiteljih.

u— Kino Narodni dom prikazuje danes
Marijo Bell v krasnem dramskem veličinu
»La garconne«.

Iz Novega mesta

u— Kino »Dome« v Sokolskem domu bo
predvajal danes (v nedeljo) ob 15., 18. in
20.15. uri zvočni film »Praški študent«. Pri-
hodnji spored: opereta »Daj mi to noč«.

Iz Krastnika

u— Glasbeno društvo je v četrtek pola-
galo obračun svojega delovanja v 18. po-
slovnem letu. Predsednik g. Mahkota je po-
častil spomin pokojnega skladatelja Emila
Adamiča in pokojnega družbenega člana
Holeske. Iz tajniške poročila je razvidno,
da so društvu dobro služile iniciative, dane
na petih obdobjih sejah. Tudi arhiv se je
povečal. Izbrpno poročilo je podal pevovodja
g. Cander, ki že od ustanovitve vodi dru-
štveni zbor in orkester. Orkester je imel 16
vaj. Zbor je izbrno pel na spominskih
Adamičevih koncertih v Trbovljah. Hrastni-
ku in Zagorju. Pod okriljem Glasbenega
društva je bil tudi koncert primadone ljub-
ljanske opere g. Gjurgjenae-Gavrilove. V
jeseni bo samostojni koncert zbora in orke-
stra. Iz poročila blaginjskega je razvidno,
da je društvo v finančnem pogledu aktivno.
Revizorja sta pregledala absolutno, privo-
liva pa je bil izvoljen starj odbor. Novi
odborniki so gg. inž. Verbič, učitelj Hof-
bauer in rudniški namestnik Selan. Agi-
nemu društvu želimo mnogo uspehov.

u— Zvočni kino Sokol predvaja danes
film: »Zrtev ljubeznic ali »Praški vrah-
cic«

KINO IDEAL

Premiera! Premiera!
Edinstveni film največje umetnice
ELISABETH BERGNER
ZA VEDNO
TVOJA
Danes ob 15., 17., 19. in 21.15. uri.

Iz Ptaja

u— Zadnja pot Bizjaka C. V torek smo
pri Sv. Vidu pri Ptaju položili k večne-
mu počitku g. Bizjaka Cirila, železniškega
uradnika iz Maribora, po rodu Tržičana.
Ptajski mestni pogrebni zavod je pripel-
jal krsto s pokojnim ob spremstvu sorod-
nikov in deputacije ptajškega Sokola ob 15.
k Sv. Vidu. Tam so krsto vzele člani sokol-
ske čete na svoje rame in jo odnesli pred
cerkev, odkoder se je razvil veličasten po-
greb. Mnogoštevilno so bili zastopani zla-
sti Sokol v Pobrežju pri Mariboru, Narod-
na odbrana, sokolska četa od Sv. Vida in
Sokol iz Ptaja. Pri odprtem grobu so se
poslovlili od rajnega g. župnik, za Sokola
iz Ptaja br. Ogorelec, za Sokola iz Pobrež-
ja pri Mariboru br. Klemenčič, za Narodno
odbrano pa g. Gruđen. Krsto so zasuli šte-
vilni venci in šopki. Starosta Sokola iz Po-
brežja pa mu je prinesel prsti iz sokolske
telovadišča, kjer je pokojnik telovadil.
Rajnikom sokolskemu bratu bodi ohranjen
blag spomin, sorodnikom pa naše iskreno
sožalje!

u— Podpora siromakom. Banska uprava
je nakazala te dni 160.000 Din za podpi-
ranje siromakov v ptajskem srezu, kjer vlada
velika beda, zlasti v Halozah in Slovenskih
goricah. Ta denar se je razdelil posamez-
nim občinam po 3000 do 20.000 Din. Obi-
čne bodo s tem denarjem zaposlile siroma-
ke, a opravila se bodo na drugi strani tu-
di najnujnejša dela na občinskih cestah.
Seveda bo s tem denarjem le za silo omi-
ljena beda. Treba bo misliti na izdatnejšo
zaposlitev brezposelnih, za kar bo potre-

Dr. P. DeFranceschi

V bolnišnici usmiljenih bratov v Kandi-
ji pri Novem mestu, katere idejni usta-
novitelj in dolgoletni primarj je bil, je v
petek popoldne po dolgotrajni bolezni
umrl g. dr. Peter DeFranceschi. Z njim je
legel v grob ena najmarkantnejših postav
v vrstah slovenskih zdravnikov, mož, ki
je pred desetletji igral vidno vlogo v
javnem življenju na Dolenjskem, kasneje
v Gorici in na Dunaju, v zadnjih dveh de-
setletjih pa tudi v Ljubljani.

Dr. DeFranceschi je bil iz ugledne, imo-
vitve rodbine v Ajdovščini. Gimnazijo je
študiral v Gorici in Trstu, maturiral pa
je v Novem mestu. Medicinske študije je
dovršil na vseučilišču v Graecu. Kot mla-
denič, poln energije in iniciative si je pri-
dobil takoj ugled in uvaževanje med svo-
jnimi tovariši. Postal je predsednik aka-
demskega društva »Triglava« in je živo
sodeloval tudi v vseh ostalih društvenih
grških Slovencev. Kot akademik je jel do-
pisovati tudi v »Slovenski Narod«, kate-
remu je ostal sodrnik dolga desetletja.
Ko se je izpopolnil v zdravniški vedi na
kliniki na Dunaju in si utrdil znanje kot
kirurg po raznih bolnišnicah in v inozem-
stvu, se je nastanil kot praktičen zdravnik
v dolenjski metropoli, ki mu je prirasla k
srcu že izza dijaških let. Opravljal je
službo okrožnega zdravnika. Uvidel je
nujno potrebo, da dobi Dolenjska svojo
bolnišnico, zato je z vso vnmemo in ene-
rgijo jel delovati za to idejo. Oživitvene
te ideje je smatral za svoj življenjski
cilj. V ta plemeniti namen je mobiliziral
vse ljudi dobre volje v Novem mestu in na
Dolenjskem in ni miroval, dokler ni do-
segel svojega smotra. Upravičeno se lah-
ko trdi, da je bil pokojnik oče zavoda
usmiljenih bratov v Kandiji, ki je pravi
blagoslov za vso Dolenjsko. Tu je postal
primarj in je vodil bolnišnico do leta
1911. A ne samo kot vodja, udeleževal
se je predvsem kot odlični kirurg, ki je v
kratkem po svoji kirurški spretnosti in
po svojih uspehih zaslovel po vsej bivši
Kranjski. Razen kot zdravnik se je udele-
ševal v Novem mestu tudi v vsem jav-
nem življenju. Bil je odlični narodnjak in
naprednjak in kot tak je bil izvoljen tudi
v novomeški občinski svet. V borbi med
dr. Ivanom Tavčarjem in Franom Suklje-
tom je stal odločno na strani dr. Tavčar-
ja in mu je bil vdan prijatelj.

Leta 1911. se je dr. DeFranceschi pre-
selil v Gorico. Sodeloval je tu v raznih na-
rodnih društvih, javnega življenja pa se
ni udeleževal. V Gorici ga je zatekla vojna.
Bil je, kakor vsi tamošnji zdravniki,
mobiliziran. Ko so padle že granate v
bolnišnico, je on še delal ob operacijski
mizi. Potem je moral na Dunaj in je do
konca vojne opravljal posel zdravnika,
zlasti pa kirurga v vojaški bolnišnici v
Grinzingu. Mnogim Slovencev, predvsem
pa mnogim Hrvatom in Srbom je tu rušil
življenje, mnoge in mnoge pa je tudi re-
šil fronte. Ob prevratu je postal dr. De-
franceschi prvi naš konzul in diplomatski
zastopnik na Dunaju.

Leta 1920. se je z Dunaja za stalno pre-
selil v Ljubljano. Poleg zdravniške prak-
se, ki mu je privedla vso staro klientslo
z Dolenjskega, se je ta posvetil zlasti or-
ganizaciji zdravniškega stanu. Bil je dol-
ga leta na vodilnih mestih, v Društvu
slovenskih zdravnikov in v Zdravniški
zbornici, vso svojo ljubezen pa je posve-
čal Podpornemu društvu za zdravniške
vdove in sirote, ki mu je bil poleg že tudi
pokojnega dr. Vinka Gregorčiča ustanov-
telj in dolga leta duša. Leta 1921. je bil
izvoljen v nadzorstveni svet, leta 1927.
pa v upravni odbor Ljubljanske kreditne
banke. Po smrti dr. Karla Trillerja je bil
izvoljen za predsednika tega zavoda. Po-
zitivnovalno se je trudil, da bi zavod rešil
grozeče težke krize. Nepoznavajoč polo-
žaja mu je marsikdo zameril njegove
semteljne ostre ukrepe, ali priznati je
treba, da je imel pri tem najboljši namen.
Pred 10 leti je jel bolehati, neozdravljivo
pa je obolel pred dvema letoma. Smrt ga
je zdaj rešila trpljenja. Zapustil je vdovo
gospo Dijono, rojeno

Pogled v Nemčijo

Pri velikih regulacijskih delih, ki jih danes izvršujejo številni »brezposelniki« v raznih predelih Nemčije, si Lipsko lasti prav časten delež. To starinsko veleinsko mesto leži na planjavi, ki je bila do nedavna zelo močvirna. Potreba številnih velikopoteznih regulacij je bila torej na dani. Lipsko pa si velika dela v prostornem obsegu lahko tudi privoščijo, zakaj stalni vsakoletni dotok tujcev prinaša denarja, mnogo denarja. Reka Elster, ki je prej pustošila ob pomladnih in jesenskih povodnjih široke pokrajine, se poljubno razlivala med poljane in gaje, trgala zemljo in nanašala blato, je zdaj ukročena. Pred tremi leti v aprilu so začeli z regulacijo. Vnaprej je bila izključena vsaka uporaba strojev, da pridejo brezposelniki do dela in zaslužka. Kilometre daleč je bilo na delu 1700 delavcev, pridobili so 800.000 kubikov zemlje, zgradili so 5 mostov, vsega skupaj so opravili 430.000 delovnih dni. Celotna regulacija je veljala štiri in pol milijona mark. Velik denar! Toda tudi veliko delo, ki ga danes z veseljem pogleda. Razen regulacije so zgradili tudi jez, s katerim so zaprli reko Elster, da tvori zdaj veliko jezero, po katerem se vozijo z motornimi čolmi, ob bregovih pa vodijo izprehajališča. Tu bo v bodočnosti nastalo javno kopališče, plaža bo obsegala kakih 20.000 kv. metrov.

Gaj Richarda Wagnerja — najlepši bodoči spomenik

Na zapadni strani Lipskega, tam, kjer se široka cesta izgublja čez velik most preko reke Elster na deželo, je na levem obrežju prostorn ljudski vrt. V majhnih odtokih reke je polno divjih rac, ponirkov in fazanov. Tu so pljuča Lipskega mesta, tu je vse tako prijazno domače, skupna last ljudi in živali. A na desnem bregu, kjer je doslej bila pusta poplavna goličava, hočejo lipski mestni arhitekti pokazati svetu, kako se lahko s širokopoteznim javnim delom služi dvojnemu namenu: socialnemu in kulturnemu. Že je vsa ogromna terasa sploščena, obrežje je zavarovano z dolgo škarko. To teraso bo Lipsko posvetilo spominu svojega največjega sina, Richarda Wagnerja. Celih petdeset let so občinski možje v Lipskem ugibali, kje in kako naj postavijo spomenik, kakšni naj bodo natečaj, kakšno boji razsodišče. Posvetovanja so bila vedno jako zanimiva, včasih celo burna, toda na žalost brezplodna. Zdaj pa se načrt naglo izvaja. Tu bo nastal »Gaj Richarda Wagnerja«, ki bo obsegal 80 hektarov. Proti reki pa daleč ozemlje v terasah, širokih 500 m. Ostré je gaja bo edinstvena sestava spomenika v velikosti 75x130 m. V sredini bo stal velikanski blok, okrašen s simbolnimi reliefi osnovnih motivov Wagnerjevega ustvarjanja: Mythos, Usoda, Ljubezen, Odrsenje...

Stali smo na mostu in prav razločno dojel velikanske obsebe tega dela, pri katerem spet le »brezposelniki« vlijajo lopate in krampe. Stopinje so se nam udirale v rahljo zemljo, ko smo stopali nizdol proti škarki in proti kraju, kjer bo stal spomenik. Pred mesecem je bilo še vse golo, a zdaj že zasajajo ogromne grede cvetic in mlada drevesca daleč naokrog. Na goli, vendar še okrašen in oblikovani obrežni puščavi smo lahko zasledili idilično lepoto in svečano tišino, ki jo vladala v Wagnerjevem gaju. Do leta 1940, ko bo Lipsko posebno svečano slavilo Gutenberga, bo tudi gaj Richarda Wagnerja izročil svojem lepemu namenu. Slavnostne manifestacije bodo v ogromni areni, ki jo po zgledu Nürnberga gradi tudi Lipsko, in sicer takoj na drugi strani ceste, komaj 200 korakov daleč od Wagnerjeve gaja.

Delavska domačija, ki velja 25 mark na mesec

Daleč na drugo stran Lipskega, onkraj spomenika bitke narodov in grčka cesarskih vojskovodij, na poljanah, kjer je nekoč hrumela bitka z Napoleonovi grenadirji, sem se znašel med delavskimi družinami. Tu je Hipsko na zelo preprost in enen način rešilo vprašanje živade delavskih hiš. Zgrajene so vse po enakem načrtu, vendar vsaka po svojem vrtnem okolju in legi vzbujajo vtis individualnosti, ne uniforme. Vsaka hišica ima v pritličju kuhinjo, spalnico ali obednico, zgoraj še sobo za otroke ali goste. Vsaka družina je zavezana k obdelovanju zemlje, kajti, ki hiši spada obsežen vrt, ki pri skrbni obdelavi daje dovolj zelenjave za vse leto in omogoča vsaki družini rejo kokoši in kuncev, ki jih ob vselitvi dobavi občina. (Reja prinaša družinam prav čedne postranske zaslužke.)

Zemljišče je dala na razpolago mestna občina. Vsaka domačija obsega tisoč kvadratnih metrov. Družina potrebuje — na papirju — za živado in vso ureditev dvatisoč in šeststo mark, ki jih je morda odslužil z lastnim delom pri židavi. Gotovine pa nobena družina ne potrebuje, marveč plačuje le petindvajset mark na mesec in s tem odraja najemnino, obresti, amortizira posojilo, skratka, plača vse stroške za vzdrževanje hiše in ceste, za razsvetljavo, za vodo in za požarno zavarovanje. V štiridesetih letih odplača vsaka družina svojo domačijo, ki potem preide v njeno trajno dedno last. Po štiridesetih letih je treba občini odrajavati le še nekaj nad tri marke na mesec. Vsaka kolonija ima po avtobusih dobro zvezo z mestom, kamor pa nihče ne sili. Otroci imajo novo moderno šolo, a v prostem času se lahko nadijavajo po goščavah in logih, bog z njimi!

Obisk pri mladih obveznikih v delavskem taborišču

Še dalje me je odločil povedla pot, daleč ven na deželo, v taborišče obvezne delovne službe »Arbeitsdienstlager« je bil pred letom postavljen v kraju Peggau (skoro vsa imena tod so slovanska).

Obvezna delovna služba je vzgojni ideal narodnega socializma. Vodstvo in organizacija je poverjena Konstantinu Hierlu, njen pomen pa je nekoč naglasil Hitler v nagovoru na delovno mladino: »Skozi vašo šolo mora vsaj narod. Prišel bo čas, ko noben Nemec ne bo mogel pripadati skupnosti svojega naroda, če ni prej bil v skupnosti obvezne službe...« Vsak Nemec mora biti ne samo bojevnik, marveč mora tudi z delom odslužiti svoj deželni narod. V starostni dobi od osemnajstega do dvaindvajsetega leta mora vsak zdrav nemški mladenič za pol leta v delovno taborišče, dekleta pa kmetom za pomoč pri poljskih in gospodinskih delih. Hierl je izračunal, da lahko izboljševalna dela na nemški zemlji dvigneta letni dohodek s poljedelskimi pridelki za okrogli dve milijardi mark. Da pa se vsa ta dela izvedejo, treba dvestopetdeset tisoč delavcev za dobo najmanj štiridesetih let.

Nemci odločno zanikajo, da bi bilo obvezno delo mladeničev neposredna priprava za orožje in obrambo. Vso to mladino imenujejo »vojake dela«. Oborožena vojska, pravijo, mora na zunaj ščititi nemško zemljo; delovna služba pa je praktično izvajanje narodni socializem, edini porok, da nemškega naroda nikoli več ne bodo razkrajala razredna nasprotja...

Mladenice iz taborišča Peggau najdem daleč znan pri regulaciji nevernega potoka, ki je leto za leto pustošil plodna polja občine Zwenkau. Na delo so se pripeljali jutraj v avtobusih in se opoldne

V smrt je šel

Soštani, 2. aprila. Na veliki petek je šel 49-letni sameški kmet Ciril Grušovnik v Gaberjav na doma, ne da bi vedel, kam gre. Domači so mislili, da je šel kakor že večkrat po živinskih kupcih in si zato niso delali posebnih brig. Ko ga pa niti za praznike ni bilo od nikoder, jih je le zaskrbelo njegova odsotnost. V sredo popoldne je stopil delavec Vanovšek v bližnji gozd in res je blizu ceste opazil visokega Grušovnika. Truplo je bilo že zelo izpremenjeno, kar je kazalo, da je nesrečnik visel več dni. Kolikor se je moglo ugotoviti je Grušovnik segel po samomorilni vrvi morda zaradi domnevnega nezakonskega očetovstva s komaj 17letnim dekletom. Ko ga je sestra opozorila na porok, so mu obraz zalile solze, nato pa je šel in se ni več vrnil.

Osemdesetletnica Miheličeve mame

Dne 7. aprila bo praznovala v Kranju 80letnico rojstva mamica Ivana Miheličeva. Kdo ne pozna v Kranju te prijazne, drobne ženske! Nihče bi ji ne prisodil osmih

krizev. Težavno življenje je po pač telesno nekoliko izžepalo, duševno je pa čila in sveža kakor pred 50 leti. Vse njeno življenje je bil en sam velik krizev pot. Komaj 10 let stara je morala

po štirih urah dela spet z avtom vrnejo v taborišče, ko bo druga partija nastopila delo. Mestni študent in kmetijski sin, komi in obrtnik, vsi so enako vpreženi pri prenašanju kamenja za škarko, pri zasipanju rokavov, pri razvažanju grmade zemlje, pridobljene ob regulaciji. Potok teče umazan mimo po lepo izpeljani, široki strugi. Zdaj je njegov čas, da bi se razlil in razdivjal. Toda to se ne bo več zgodilo. Ob škarki bodo zasajena sadna drevesa, na primerne razdalje pa bodo postavljene hišice čuvajev, ki bodo varovali strugo in sadije.

Sneg med dežjem nam vsem izpira lica, čevljev in škornjev se držijo velikanski štrklji blata, ko kobalimo sem in tja po gmajni. Rad bi se kaj po domače pogovoril z zdravimi, utrjenimi fanti, ki jih je delo telesno že močno okrepilo in tvariško popolnoma izboljševalo. Toda komaj ogovorim prvega, že udari s petama in pritegne roke k sebi. Vse zaman, vojaška disciplina jim je v krvi, hote ali nehoti je danes vsa nemška mladina povojačena.

V taborišču, kamor stopim pod lesenim slavolokom z znamenjem kljukastega križa in lopate, mi voljno razkažejo vse barake. Taborišče so napravili tako, da so planirali velik prostor ob mršavem, borovem gozdu in v polkrogu postavili zložljive barake, ki jih v potrebi lahko v eni noči prepreljejo v nov kraj. Toda za enkrat so tu zadovoljni, potrebnega javnega dela naokrog je dovolj. Vodovod in kopalnica so fantje zgradili sami. Odražje je zdravo, hrana izdatna, za nemški okus prav zadovoljiva. Mnogo konzerv in mnogo krompirja. Pisarna vodi točne razvidnice o vsakem »Arbeitsmannu«: v pol leta pridobi vsak mladenič nekaj kilogramov, prsi koš se mu razširi. Spalnice so sila snažne. Vsaka soba je krčena z imenom Hitlerja, Göring ali drugega nemškega veljaka. Samo nacistična literatura je na razpolago, samo nacistični listi vijo v obednici. Pouk in debata se suče strogo v duhu nacističnega programa. Zvečer se zbero ob tabornem ognju, razveder se lahko v kantini pri pivu in igri, ob četrtkih imajo izhod v mesto, povsem svobodni pa so od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj.

Nu, saj bi se še rad marsikaj pogovoril s fanti, toda vedni udarec s petama me moti. Poslovil sem se prav zadovoljen, da mi je sploh bilo mogoče obiskati delovno taborišče in ga razgledati do kraja. Vendar me ni zapustila misel, da preživlja nemška mladina nekoliko preveč dobre telesne in državljanske vzgoje, pa premalo prave vihrave mladosti, ki naj mlada prezrači do jedra.

z lastnim delom in zaslužkom pomagati, da se je lažje preživljala številna družina. Skozi vse življenje ji je bilo sojeno samo trpljenje, a sreče le malo. Prvega njenega moža je doletela smrtna nesreča pri delu. Vendar ni omagala pod hudim udarcem, tudi tedaj ne, ko je sedanjí mož skoraj popolnoma oslepel. Zelo jo je potrl, ko so ji sina Iva, ki je bil šolski upravitelj blizu Kranja premostili, kakor pravi ona sama, tako, tako daleč.

Miheličeva mama lahko gleda s ponosom na pot 80letnega življenja, polnega trnja, v zavesti da ni storila samo tega, kar je bila dolžna, ampak vse, kar je mogla.

Cestitkam k 80 letnici se pridružujemo tudi mi z željo, da bi bil vsaj večer njene ternjevega življenja brezskrben in srečen.

V spomin dr. Pivka

Sv. Marko pri Ptuj, 3. aprila. V sredo je v Mariboru ogromna množica spremila na zadnji poti junaka dr. Ljudevita Pivka. Iz vseh krajev naše domovine pa tudi iz inozemstva so prihajali pokojnikov prijatelji, tovariši in znanci, da se poslovijo od velikega pokojnika. Tudi markovski Sokoli so prihajali s svojimi, letos priborjenim praporom v Maribor, da se poklonijo svojemu znamenitemu domačinu. Toda razen Sokolov in nekaj nacionalistov ni bilo od Sv. Marka nikogar. Njega, ki ga pozna vsa Jugoslavija kot neustrašnega borca in narodnega delavca, ni poostala na zadnji poti markovska občina in druge takovane narodne markovske organizacije. Nehvaležnost in zaslepljenost še vedno kraljujeta in sta pač merilo kulture markovskega.

Sreča markovskih nacionalistov pa so ob smrti dragega domačina polna žalosti. Mi vemo, kdo je bil dr. Ljudevit Pivko, zavedamo se, kaj je predstavljal v kulturnem svetu, poznamo njegovo delo in uspehe — in zato nam je hudo. Pokojni Ljudevit je vsako leto prihajal med nas. Velike počitnice je preživel v svojem rojstnem kraju, v idilični ob Dravi ležeči Novi vasi. Čudovito preprosto in naraven je bil v svojem občevarjanju z vasčani. Govoril je v vaškem dialektu. Ljudem je pojasnjeval in razlagal probleme na tak način, da so ga vsi razumeli. Njegov emblematični obraz s pipico v ustih je bil vsem ljub. Vsi vaščani, brez razlike političnega prepričanja so prihajali k njemu po svet in pouk. Njegova odkritost in tolerantnost sta legendarni. Sovražnike je skoraj bolj ljubil in jim prej pomagal,

kakor prijateljem. Če je kdo rabil kake pomoči, se je obrnil na dr. Pivka in on ga ni vprašal za prepričanje in priporočila, temveč je potrebnemu pomagal, če je le mogel. Njegovo pošteno delo je rodilo sad.

Njegovega duha in nauka so se oprili mnogi Markovčani. Nam vsem, ki smo ga res ljubili in spoštovali ter občudovali nam bo hudo, ko ne bomo več slišali bodrih besed iz njegovih smehljajočih se ust. Vemo pa, da bodo njegov nauk, njegovo delo in duh med nami, in to nam je tolažba. Slava dr. Ljudevitu Pivku — našemu največjemu rojaku!

Krilati rod v snegu

Kamna gorica, 1. aprila. Prijatelji prirode so bili ob prvem pomladnem svetniku sv. Valentinu prav zadovoljni z ugodno zimno. Parkrat je bil sicer sneg pobelil tudi nižje lege, toda nikdar tako na debelo, da bi bil našim drobnim krilatcem otežilo iskanje hrane. Živo srebro se je nekajkrat stisnilo precej pod ničlo, toda le za krajši čas, da tudi mraz ni škodoval ptičjemu rodu. Kar nenkrat pa se je spremenilo. Zmotili so se vsi vremenski preroki, ki so po pratikah napovedovali za marec precej ugodno vreme. Pogodili so ga šele na koncu, z napovedjo snega. Bolje so ugenili mučeniki, ki so nas mučili z dežjem skoraj ves marec, za nameček pa so nam poslali še vrhano mero snega.

Ob takem vremenu, kakršno je bilo ob koncu zime, so se prve selivke pravočasno vrnile. Naslednje jate pa so že zaostajale ali pa so letele neopazno mimo naših krajev. Prav takrat, ko bi moralo biti najbolj živahno preseljevanje ptič, je nastopila vremenska nesreča. Na veliko soboto popoldne so se po Gorenjskem tepli vetrovi: jugovzhod s severozapadom, vmes pa sta segala še čisti jug in sever. Sljednji je tako ohladil zrak, da se je dež spremenil v sneg. Na večer pred veliki nočjo je pričelo snežiti in je potem snežilo vse do ponedeljka. Še prve bele krpe so gotovo zaskrbele drobne krilatce, posebno tiste, ki imajo kar zunan med golimi vejami spletena gnezda. Kar jih gnezdi po dupljih (sinice), jim je bilo ugodnejše, toda mrzla vlaga in lakota sta tudi te prignali k hišam, na skednje in podstrešne. Na veliko noč je letos vse molčalo kakor sredi gluhe zime.

Pesem velikonočnih zvonov je otožno prodirala skozi sivo ozračje, v katerem so se nenehoma vsipale goste bele snežinke. Onemela je pesem zvonov in pobeljenih gozdovih, kjer so se lomili težko obloženi vrhovi smrek in jelk. Pri hišah so bile zbrane trope ptič in vse je bilo pomešano. Pozabljeni so bili prepri, ki so se bili zaostriili okoli sv. Gregorja, ko so se krilatci ženili. Najhujši razgrajec z vrta, modrožolti plezoviti ali brgljci, ki je pred pomladjo preganjal duplarja iz stanovanja, je zdaj pohlevno skakljal po kupu desk poleg drobne sive sinčice in dveh samcev ščinkavcev. V njihovi bližini je bil tudi rdečegri samc

50-letnica dela — krona naših uspehov!

Petdesetletno vztrajno in naporno delo Teokarevičev ni ostalo bezuspešno. Kronano je z velikim uspehom!

Naša tovarna, največja svoje vrste v državi, izdeluje štofe, ki uspešno konkurirajo angleškim!

Dokazali smo, da so naši ljudje sposobni ustvariti Industrijske izdelke visoke vrednosti. Dokazali smo, da ni potreben uvoz štofov, ker jih, v isti kakovosti a po nižji ceni, lahko izdelujemo doma.

Dosedanji uspehi nas bodre da naše delo nadaljujemo. Da uresničimo maksimum, ki ga je mogoče doseči v naši stroki.

Naši novi štofi čakajo Vas kot kupca. Vaše naj naša prizadevanja bo, štofov sami prepričate.

Cene naših štofov za narjavev meter.

v naših prodajalnah največje priznanje za vsa ako se o kakovosti naših obleke 120 do 180 di-

Štofi za vsak žep in za vsak ukus

Vlada TEOKAROVIĆ i Komp.
Industrija volnenih tkanin

Paraćin

Prodajalne:

ZAGREB

Jurišićeva 4

BEOGRAD

Knez Mihajlova 35

In v vseh večjih krajih Jugoslavije

Peer

iz rodu taščic. Bil je posebno košmrjen, vedoč, kako je hudo je njegovi drobnim samci, čepeči v smrečici, kjer hoče za vsako ceno obvarovati pikčasta jajčeca pred mokrto in mrazom, pri tem pa tvega lastno življenje.

Precej življenja je bilo ob potočku. Dočim je bil čez polje in gaj razprostrtel bel mrtvaški plašč, ki se je debelil od ure do ure, je bilo obrežje potočka kopno in živozeleno. Tu ni mogla zakraljevati bela smrt, odganjali so jo topli vodni hlapovi. Poleg nekaj drobnih selivk, ki se na poti v pravo domovino na severu pomikajo vedno od struge do struge, je bilo zbranih tudi nekaj domačinov. Žalostno je gledal črni kos svojega imenskega brata, vodnega kosa, s katerim pa sicer nista prav nič v rodu, kako se je le-ta rogol bel starki. Dočim je žena zlatokljunova, rjava kosovka, omedlevala na odprtem gnezdu v smrečici, je žena vodnega kosa valila v varnem zavetju pod mlinskih rakami, v velikem gnezdu, podobnem mlinarjevemu klobuku. Nu, po takem ni čudno, da je bil vodni kos edini pevec, ki je veselo zažvrgolel celo v obupni letošnji veliki noči. Pa tudi hrane je imel zadosti. Saj je pobiral crvičke kar iz dna potoka. Črni kos pa je moral biti zadovoljen s črviči, ki so jih bile pustile na obrežju dolgorepe pastirčice, katerim bela starka tudi ni bila kaj posebno mar. K potočku so prilevale tudi druge ptice, da si vsaj za silo potolažijo prazne želodčke.

Vrane in ujeđe so se stiskale po gondo-vih. Izredno nevarne lahko postanejo, če se pomladni sneg drži delj časa. Ob ugodnem vremenu odlete drobne ptice in se skrijejo pred zasledovalci. Kadar so pa premočene in prestrašene, so že tudi izgubljene, čim jih ujeđe opazi. Mnogo samice bo umrla mraz in mokrota, samce pa ostré kremplji vran in ujeđ. Kar se bo rešilo, bo bržčas gnezdiło v drugič, toda iz drugih gnezd ni nikdar toliko mladičev kakor iz prvih.

Posebna sreča pa je, da letos vsaj v naše gorenjske kraje še niso priletele lastovke. V ugodni zgodnji pomladi so prve znanilke lepih dni že večkrat proti koncu marca zažvrgolele po naših belih vasčah. Gorje jim, če bi jih bilo zasačilo letošnje velikonočno vreme. Vse bi bilo uničeno. A tako je pač prevredna stvarnica že tako uredila, da se tudi v hudih časih nekaj reši. Upajmo, da bo tudi nekaterim našim drobnim krilatcem prizanesla in jih preživela v hudih dneh.

KRAPINSKE TOPLICE

Izredni uspehi zdravljenja revme, protina, ishiasa, ženskih bolezni itd. Radiokativne terme in blato 43 °C, sezona od srede oktobra. Nizke cene, znatni popusti za časa pred- in posezone, pavšalne kure. Železniška postaja Zabok — Krapinske Toplice, odkoder zveza z avtobusom, brezplačen železniški povratek itd. Zahtevajte prospekte!

Šentpeter

Ti France, Karel, Rudi in drugi, ki nam vsem zahačajo, lončarje so se vedno, toda ah, že vabeče ožarja lica — ali se še spominjate onih tako hitro minulih, srečnih dni, naše prve zarje, ko je za cervikvo še valovilo zlato polje? Kajpak se. Čim smo se nasproli cukrane okopali v kalni Ljubljani, smo se hoteli: »Zadnji pokrit, kolček v glavo zbiti. Ali pa: »Zadnji oblečen, za ušesa vlečene, tako nekako se mi zdi. Uj, kako smo se canani pod parčudo bežali pred smesom ali spopolnoma, ki ga je že oddaleč izdal medeninat, blesteč kraec pod brado. Najbolj smo se bali »Preševne glave, stražnika z debelo betico, ki te je tudi zapljal, če si smrkavec kadil cigarete.

Sezidali so bolnico, mi pa smo že hodili v šolo. Kako hude in dolge zime smo takrat imeli! Ljubljana, polna rne in gosti, je vsa zamrznila, nek v nek. Po drvarnicah smo tesali polenčke za drsalke. Po eni nozi smo znali, da ni takega. Vseposvoda smo napravili dolge drsalnice, da so močje obnavljale kleli. Ženske pa so cepale po tleh.

Prvi večji prelep onstran »Rance« ali mitnice je bil uvod v predpust. Ob nedeljah so se svačovski vozovi komaj razvrtili pred cervikvo. Vsi v črnih oblekah, s cigarami za ušesi, v sviji s »petelinčic« na glavah. Harmonike.

Tiščali smo nosove na šipe in čakali na »Kopotajočim, konjskim gobcem.

Potem vso noč petje, cviljenje, vptje, nerazločni vzklji in klci.

O pustu so bile zrole novoste, o postu pa preste. Tudi danes so se. Za kašnati, sivim snegom ob prisojni strani cerkve je pri škakala zelena trata z več cvetočimi marjetkami. Sredi posla amo norčki iskali in izpraševali po vsem Gradu, kje žagajo babo. Jug je zatulil v dimnikih.

Z drhtečimi sreci smo pričakovali skrajno, nočno veliko noč — in počitnice. Očitnih znamenj je bilo že obilo. Ob nedeljah, že pred kršćanskim naukom so prepevale pobožne žene turbozne pesmi pod poslajami krizevega pota. Z vijoličasto kopreno so zastrli ludi okna. Popoldne so romale trume k božjemu grobu v Štepanju vas. Gosilne so bile polne. Pred cervikvo pa so se razvrtili fantje v dolžih dvoredih pred jerbasi rdečozlatih, dišečih oranz. Na pet, sedem, deset korakov so jih sekali s krajcarji kar v kopico.

Cvetna nedelja, bela nevesta. Posavci in Podgolčanje so se kosali med seboj, kdo ima lepšo in daljšo butaro. Po dva, trije so jo prinesli na ramah, vitko, vso povito, polno bršlinja, dvije trte, smrečja, vso posuto z mavričnim lištem, telohom in resjo. Ob desne stebre pod cerkveno ladjo so jih naslanjali kakor mlaje, da so z vrhovi božale zamorsko kraljico, da je kanila zelena pošast kar pobežni izpod bujne lepote s tulcem in piščo. Bilo je kakor da so freeke na visokem oboku ozvele. Molitve, kadilo, zvočenje, slovesno petje. Pomlad je zašumela v gaju, ves božji hram je migotal, kakor

prostrana greda oljk. Radovali smo se, toda samo ta dan, kajti že naslednje dni bi vrisakojče srce moralo onemeti, skoro umreti. Moralo! Toda ni.

Prišel se je veliki teden. In naj se je mati še tako prizadevala, da bi nam dopovedala, kako pomemben in pa resnoben je ta čas, mi je kar nismo mogli doumeti. — Glejte, še ptičke so umolkile, tako so žalostne! Morda so res ukinile, ondi po gozdovih, vrabci na strehi pa so le čivkali. Toda tudi o tem nismo utegnili premišljevat, ampak smo zmetali šoleke knjige za peč in pobež-nji na cesto. Ah, zdaj so sedem dni počitnice: pojdemo se rajši igrati!

Na vsa pota in ceste od vojnšnice do školovnih njiv, kozolet in kapelice, do Kam-narja, po vsem predmestju smo začrtali rise z nizjo, visoko šolo, peklom in z nebesi. S trudom in že ves vpehan si pribiral svoj kamen po tesnih šolah že prav do cilja — jezasa! — pa si stopil s prevelikim škarpom na ris. Marš nazaj, v prvi razred. Po njivah so z lonarji bili »kline« (evinjko) ter šteli, šteli do petdeset, sto. — Glavna igra na cesti pa je bilo nikanje. Bilj otitki, ki so frknili niko dolg korak daleč v luknjo, ki ni bila širša od krogljice same. Frniklo so bile iz gline, rdeče, sinje, bele iz kamna, šarene iz stekla, iz svineca. Železa: po eorti pa smo igrali z grakli, z šiškami, z jajčki in krogliami. Med najboljšimi, ki jih je priprlag vedno polne žepa cigarskih, vedno prekratkih svojih hlač, je bil Muren (pesnik Aleksandrov). Bil je tudi največji med nami. Kadar ni s nami

nikal, ali »fucak« za »šolce« (peresa) ali »šuce« (gumbe), je pribiljal meh na koru. Če je kdo vse izgubil in potem jokal, je segel v žep in mu smehljaje se vrnil ves plen.

Veliki četrtak. Zvonovi so utihnili. Šli so v Rim. Po predmestju pa so ropotale raglje in klepetci. Opoldne smo se že potili ob uporni; raglji vseh ragoj v zvoniku. To so vsm bili: glavni, znameniti popoldnevi! Cer-kvene klopi, ki so jih bili zavlekli: zaradi božjega groba v ozadje, pod kor, so bile torišče vprav kanibalškega razgrajanja. Čim je pred oltarjem na trikotu ugasnila poslednja sveča in smo jedva zasledili udarec s šibo, je že zapresketalo, zajelo, udarilo, zagrmelo in zabobnelo; tudi po klopih in vratih, kakor na sodni dan. Boga smo strašili! V neprožorni oblak prahu se je zakadil cerkvenik ter nas divjake nagnal iz božjega hrama.

Veliki petek. Če se ponoldne ob treh ni vsa arenja topila v solzah, so dejali, da je pridigar zanič. Zvečer smo že pritrjevali gobe na žico: za pokušujo smo jih vžigali. Ali se še spominš, France, kako se je jelo iz troje suknje kaditi in emrdeti, pravondi, v gneči pred svetim božjim grohom, ker si vžigal gobo, ki si jo bil premalo opju-val, v žep? Ah, hej, in še novo obleko si imel!

Na veliko soboto smo bili že pred sedmo pri ognju pred cerkvenimi vrati. Cerkvenik je znosil iz zakristije polomljene umetne ovčice, šopke, voščene kipe, pootjem bombaž ter vse pometal na goreči kup. Po mo-

litvah smo se lovili po hišah z blagoslovljenimi gobami, ker le vsak prvi je dobil za njo krajcar ali dva.

Za procesijo popoldne je vsak trljo ljudi. Zvonikljanje, korračnice vojaške godbe. Veliki zvon je rjovel, kakor lev. »Aleluja!« je zapel župnik Malenšek z mogočnim glasom. »Aleluja!« so svečano odgovorili s kora »Aleluja!« je svečenič zdajci za tero povzdignil svoj glas. Zadonele so fanfare. Med bučanjem orgel je pesem zmagovalja zatrepala po vsem hranu, se odbijala od svetlih stebrov, srebrnih piščal in zavalovila mimo zlatih stranskih oktarjev, da se je med zvenenjem šip naposled upokojila v kupoli pod nebom. Zveličar je vstal iz groba! Oslepeli od sijaja silne luči so rimski stražarji padali na tla; zgrudili so se v prah pred Nijim, ki je strl epone zmot in nevere, razsvetlil temo, premagal smrt.

Zaslutili smo velično žrve; era so nam utripala hitreje. Drugi dan pa so se nam megleni obrisi nadzemnega dogajanja — ob poticah in gnjati razblinili v nič in v tork smo že morali v tesno kletko, v šolo, v vsakdanjost.

Ant. Adamič.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem ka-tarju, obolenju danke, odstrani naravna »Franz-Josefovna« grenčica zapako dol-njih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba »Franz-Josefo-ve« vode odlično regulira funkcijo črevesja. Opt. reg. 3. br. 25. 42500.

CROBATH FRANC, KRANJ

DRUŽBA Z O. Z. USTANOVLJENA L. 1885.

Veletrgovina manufakture, industrija perila in splošna konfekcija!
Trgovci, ki še niste v zvezi, zahtevajte cenik ali potnika!
Skrajne konkurenčne cene!

A. Christl:

Spomini ekselence Muholovceva

Roman

»Pa se le bojim, da boste morali odpovedati — zaradi samega sebe.«

»Kaj mislite s tem?«
 Anthony ga je nekaj trenutkov gledal, preden je počasi odvrnil:

»Ali veste, da je samokres, s katerim so ustrelili princa Miho, najden? In veste, kje so ga našli? V vašem kovčegu.«

»Kaj! Točko da ni Isakstein poskočil s stola. Njegov obraz je bil spačen. Kaj pravite? Kaj mislite?«

Anthony je obširno opisal najdbo morilnega orožja, in dejal ko je govoril, bolj zelenkast je postal njegov obraz.

»A to ni res!« je zakričal, ko je Anthony končal. »Jaz nisem dal samokresa v kovčeg. Ničesar ne vem o njem. To je zarota!«

»Ne razburjajte se,« ga je Anthony potolažil. »Če je tako, boste lahko dokazali.«

»Dokazal! Kako naj dokazem?«

46

»Da sem na vašem mestu, bi se drevi peljal v Chimneys,« je krotko rekel Anthony.

»To — to mi svetujete?« Isakstein ga je nejevolno pogledal.

Anthony se je sklonil naprej in mu nekaj zašepetal. Finančnik je omahnil nazaj ter zbežal za stolom vanj.

»Mislite — res mislite —?«

»Pridite tja in sami pogledajte,« je rekel Anthony.

Ura v posvetovalnici je udarila pol devetih.

»Nu, torej so vsi spet tu,« je šepnil lord Caterham svoji hčeri. »Lajnar z opico, je polglasno nadaljeval, gledaje barona in Andressyja. »Nasenstein iz Cityje itd. Oh, najrajši bi dal Chimneys kakemu podjetniku Američanu v zakup in šel stanovat v hotel!«

»Potolazi se s tem, da nas je vsaj gospod Fish dokončno zapustil,« je prav tako tiho dejala Culica.

»Oh, ta je bil še zabaven,« je razdraženo oporekel oče. »Kaj jim je prav za prav, da morajo imeti to sejo baš pri meni?«

Vrata so se odprla, in Tredwell je naznanil:

»Gospod George Lomax. Gospod Eversleigh.«

»Bomec z zvemim psom nastopi skozi srednji vhod,« je zamrmrala Culica.

V tem, ko je Lomax z ljudomilim uradnim obrazom pozdravljaj domačina, je Bill pohitel k Cu-

lici in razburjeno šepnil: »Kaj pomeni ta reč z Virginijo? Upam, da je niso siloma ugrabili?«

»O ne,« je rekla Culica, »saj je pustila pismo — vse, kakor se spodobi.«

»Menda ni s kom pobegnila? Nemara s tistim človekom iz kolonij? Nikoli ga nisem mogel trpeti, in zdaj je slišati, da je prav on glavni zločinec.«

»Zakaj ne?«

»Nu, kralj Viktor je bil vendar Francoz, go-

spod Cade je pa vsekako dovolj angleški!«

»Saj pravijo, da govori kralj Viktor mnogo jezikov in da je mimo tega na pol Irece.«

»Bog nebeški! Tak zato je potem izginil?«

»Tega skoraj ni moči trditi. Pred večeršnjim ga je zmanjkalo, a davi je brzojavil, da se nocoj ob devetih vrne in prosi bonca, naj bo ob tem času tu. In vsi ti drugi ljudje so takisto prišli — na vabilo gospoda Cade.«

»Ste vi enaki misli, baron?«

»Da. Ne verjamem namreč, da bi nas hoteli ukaniti s kakim sleparjem. Proti meni ste se še zmerom izkazali popolnega poštenjaka.«

»Hvala vam, gospod baron. Teh besed vam ne pozabim. Pogledal je okoli sebe. »Torej se vsi strinjamo?«

Samo Lemoine se je ognil njegovega pogleda in mrko zastrmel v tla.

Anthonyjevo tanko uho je začulo glas bližajočih se korakov.

»In vendar —« je rekel s čudnim nasmehom

— »in vendar se vsi motite.«

Hitro je stopil k vratom in jih na stežaj odprl.

Na pragu je stal mož z naočniki in skrbno negovano črno brado — mož, ki mu je le obveza okoli glave kvarila skoraj gizdalinsko vnanost.

»Dovolite mi, da vam predstavim resničnega monsieurja Lemoine od pariške policije.«

Nenaden skok — kratek topot — nato se je začel od okna blagi in pomirljivo nosljajoči glas Američana Hiram Fisha:

»Ne, siko — toč ne bo nič. Ze ves večer stojim in stražim, samo zato, da mi ne bi ušli. Opazili boste, da je moj samokres čvrsto in ravno namerjen na vas. Prišel sem čez lužo, da vas primem, in sem vas tudi prijel — a važji dedec ste vendarle, vse kar je res!«

15. poglavje

»Natančneje poslušajte nam še dolžni, go-

spod Cade,« je pozneje rekel Isakstein.

»Mislim, da ni treba veliko pojasnjevati,« je odvrnil Anthony. »Ko sem se odpeljal v Dover, jo je Fish ubral za meno, meno, da sem kralj Viktor. Tam sva našla zvezanega Lemoine in seveda takoj uganila, koliko je ura. Sicer pa Battle svojemu dozdnevemu tovarišu kar od kraja ni posebno zapel in je bil že brzojavil v Pariz po Lemoineve prstne odtise. Tisto reč z »vrstami« knjig sem si bil gladko izmislil, in res spretno je bilo, kako je lažni Lemoine po Tredwellu poslal dozdnevni go-

spodični Brinovi sporočilo zastran tega in nas zadržal v posvetovalnici s tem, da me je obdolžil.«

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“

LJUBLJANA, KER VAM NUDI ZA VSE VELIKOSTI IN POSTAVE PRAVILNE, NAJNO-
 KONGRESNI TRG 5 VEJSE MODELE DAMSKIH PLAŠČEV, KOSTUMOV IN PALETOJEV.

Radio

Nedelja 4. aprila.

Ljubljana. 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 8.30: Telovadba (prof. M. Dobovšek). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Verski govor (p. V. Učak). — 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 11: Male stvari za male ljudi (plošče). — 11.30: Otroška ura (Manca Komanova). — 12: Mandolinistične točke (plošče). — 12.15: Koncert. Sodelujejo ga. Fanika Brandlova, prof. M. Lipovšek in Radio orkester. — 13: Čas, poročila, obvestila. — 13.15: Radio orkester. — 16: Podržavljenje zavarovanja (g. Ivan Martelanc). — 16.30: Odlomki iz opere »Pekov Miško« (člani mladinskega gledališča v Zagrebu). — 17.20: »Blažena mati Hema« (izvajajo čl. »Ljudskega odra«, vmes plošče, na koncu sodelujeta Akad. kvintet in tercet Stritar. — 20.30: Vodopivčeva vesela ura. Sodelujejo: Akademski pevski kvintet, gđ. V. Rudolfova, šefka Korenčanova in Radio orkester. — 22: Čas, vreme, poročila spored. — 22.15: Plesna glasba s plošč.

Beograd. 17: Zborovsko petje. — 18.50: Klavir. — 19.50: Orkester in solisti. — 21.30: Narodna glasba. — 22.50: Ples. — Zagreb 16.30: Plošče. — 20.45: Lahka glasba. — 22.20: Ples. — Praga 19.45: Odlomki iz oper. — 20.30: Zvočna igra. — 21.19: Orkestralni in klavirski koncert. — 22.35: Plošče. — Varšava 19.20: Plošče. — 21.30: Klavir. 22.05: Ples. — Dunaj 11.45: Moderna glasba. — 12.50: Orkester. — 15.40: Komorna glasba. — 17.20: Lahka glasba. — 19.10: Plošče. 21.10: Slavni pevci. — 21.25: Pevska ura. — 22: Ples.

Berlin 18.50: Romantična muzika. — 20: Lortzingova opera »Car in tesar«. — 22.30: Ples. — München 18: Pomladni čari. — 20: Večer klasikov. — 22.30: Orkester. Stuttgart 18: Koncert solistov. — 18.30: Ples. — 20: »Zvočna skicirka«. — 21.15: Umetniški večer. — 22.30: Ples. — 24: Nočni koncert.

Ponedeljek 5. aprila.

Ljubljana 12: Ob modrih vodah havajskih (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas spored, obvestila. — 13.15: Debussy: Nocturni (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura: Higijena bivaljšča (dr. Anton Breclj). — 18.20: Leopold: Tatra fantazija slovaških narodnih (plošče). — 18.30: Slovenska narodna pesem (g. France Marolt). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: O življenju naših pisateljev (Krešimir Kovačič — iz Zagreba). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Gregorčičev bihaini kvintet (g. A. Jermol — flavta, B. Flego — oboa, J. Gregor — klarinet, J. Turšič — fagot, I. Hafner — rog). — 20.45: Pablo Casals (na ploščah). — 21: Koncert Radio orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Radio jazz. Beograd 17.20: Pevska ura. — 17.40: Orkestralni koncert. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — 17.15: Pevski kvintet in klavirske skladbe. — 20: Prenos opere iz Beograda. — Praga 19.25: Zvočne slike. — 20.25: Lahka godba orkestra. — 21.30: Zvočna igra. — 22.20: Plošče. — 23: Bachove klavirske skladbe. — Varšava 19.30: Slike z morja. — 20.15: Volinski koncert. — 21.30: Zborovsko petje. — 22: Simfonične skladbe. — 23: Plošče. — Dunaj 11.25: Kmečka glasba (plošče). — 12.20: Koncert orkestra. — 16.05: Iz zvočnih filmov. — 17.05: Pevska ura. — 17.30: Kitare. — 20: Pesmi rudarjev in drvarjev. — 21: Koncert vojaške godbe. — 22.20: Pevski in klavirski koncert. — 22.55: Ples. — Berlin 18: Uverture in plesi (plošče). — 19.10: Norveška klavirska muzika. — 20.10: Orkestralni in klavirski koncert. — 22.30: Nočni koncert iz Kölna. — München 18: Iz Stuttgarta. — 19.15: Veseli pomenki. — 20.10: Pester glasbeni program s plošč. — 21.30: Zborovsko petje. — 22.20: Recitacije. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 18: Vojaska godba. — 19: Mali koncert z velikimi solisti (plošče). 20.10: Plesni orkestri igrajo. — 21: Vedra glasba. — 22.30: Kakor Berlin. — 24: Nočni koncert.

Torek 6. aprila.

Ljubljana 11: Soliska ura: Pojdlmo odkrivat lepoto Križne jame (g. Ivan Michler). — 12: Pisano polje (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Radio orkester. — 14: Vreme, borza. — 18: Koncert Radio orkestra. — 18.40: Psihotehnika in narodno gospodarstvo (g. Mirko Ferencak). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Umetne obrti v Bosni (Hanža Humo — iz Beograda). — 19.50: Zabavni tednik. — 20: Čajkovski: Romeo in Julija, uvertura (plošče). — 20.20: Branislav Nušić: »Dre« — komedija (izvajajo člani Nar. gled. v Ljubljani). — 22: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 22.15: Vesel konec (Radio orkester).

Beograd 17.20: Orkestralna glasba. — 18.05: Narodne melodije. — 18.30: Zborovsko petje. — 19.50: Slovenska glasba. — 20.40: Plošče. — 21.30: Narodne pesmi. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — Praga 19.10: Lahka češka glasba. — 20: Spevigrada. — 21.05: Orkestralni in violinski koncert. — 22.20: Plošče. — Varšava 19.20: Lahka glasba.

20.15: Simfonični koncert. — 22.45: Plesna muzika. — Dunaj 12: Orkester. — 15.15: Aprilski program. — 16.05: Klavirski in poljudni obliki. — 17.20: Pesmi. — 17.35: Regerjevi preludiji in fuge za klavir. — 20: Praterski večer. — 21.30: Slavni umetniki (plošče). — 22.20: Schubert: Godalni kvartet v C-duru. — 23.05: »Dunajske slike«. — Berlin 18: Koncert velikega orkestra iz Königsberga. 19.15: Laidi muzicirajo. — 20.10: Koncert vojaške godbe. — 21: Orkester berlinske filharmonije in solisti. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 18: Lahka glasba. — 19: Klavirski koncert. — 20.10: Grothejeva opereta »Nesmrtno hrepenenje«. 23: Nočni koncert. — Stuttgart 18: Kakor Berlin. — 19: Fjodor Šaljapin poje (plošče). — 20.10: Spored za lovce in druge prijatelje narave. — 21.10: Lahka in plesna muzika. — 22.40: Kakor Berlin. — 24: Nočni koncert.

Železne sode

(transportne) od mazilnega olja, rabljene, vsako količino kupuje: »PETRONAFTA« Zagreb, Vodovodna 20.

Zelo dobro ohranjene »RASCHEL-MASCHINEN« in »JAQUARDWEB-STUHL« znamke »SCHWABE« se radi opustitve obrata iz zdravstvenih razlogov po nizki ceni oddajo. Naslov pod »Ugodna prilika« na ALOMA COMPANY d. z. o. z. — Ljubljana.

Vsako ve, da je THONETOV STOL najboljši!

Izdelujemo stole, naslanjače, mize in drugo opremo za kavarnar, restavracije, hotele in privatna stanovanja; nadalje izdelujemo vrtno stole in kinonastlanjače, vse iz parjene, upognjene bukvine izbrane kakovosti. Zahtevajte prospekte in ponudbe!

»THONET-MUNDUS« jugoslavenska tvornica namještaja iz savijenog drveta d. d. VARAŽDIN. — Telefon štev. 33.

Dober, stalen zaslužek

Brezposelnim nudim zaslužek, a nameščenec straniški zaslužek. Stokovno znanje nepotrebno, ameriški sistem poslovanja, ki ga zamore vsakdo vršiti izven delovnega časa. Zelo pripravno tudi za ženske: nameštence, uradnice, študentke, intelektualce, študente, vpokojence, uradnike in nameščenice vseh poklicev v mestu in na deželi. Vsi pošljite še danes svoje točne naslove in priloge Din 6. — v znakah za navodila in prospekte na: INTERREKLAM d. d., Zagreb, Masarykova 28, pod broj K-3993.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Oroški vozčki najnovjših modelov
 Orožena motorji vrtelji
 Stivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki tranko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 1
 Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

PERJE

Koščje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čobano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franco.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec
 Telefon štev. 59, 60, 8, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Zupčiča, Vladimira Levstika in drugih izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi ob obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige din 33.— mesečno, celo platno vezane knjige din 25.— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celu platno vezano knjižico, izdane pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega Vam pošljemo brezplačno!

Založba Hram,
 Ljubljana, Florjanska ulica 14

TA VARSTVENA ZNAMKA NA STEKLENICI

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN OKEN PRIZNANO NAJBOLEŠE SREDSTVO

Sidol

katero vsled kemičnih sestavin vse ta predmeta ČISTI, POLIRA, OHRANI, DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

ZAHVALA

Vsem, ki ste lajšali ure boleznj moje dobre mame, gospe

MARIJE SEVER

se poslovili od nje s krasnimi venci in šopki ter jo spremili na zadnji poti: iskrena hvala!

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM, 3. aprila 1937.

Globoko žalujoča hčerka
VERA SEVER

Naznanjamo tužno vest, da je preminul bivši predsednik Slovenske Gasilske zveze, bivši starešina Vatrogasnega saveza kr. Jugoslavije, prvi in dolgoletni starešina Gasilske zajednice dravske banovine i. t. d., tovariš

JOSIP TURK

predsednik in častni član.

Pogreb nepozabnega, vzornega gasilskega delavca bo v nedeljo, dne 4. t. m. ob 3. uri izpred sokolskega doma na Taboru. Pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

LJUBLJANA, dne 2. aprila 1937

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA
 LJUBLJANA-MESTO

Z neizmerno žalostjo v srcih sporočamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem tužno vest, da je naš predragi soprog, oče, brat in tast, gospod

JOSIP LAPAJNE

olski upravitelj v Cerkljah, imejitelj reda sv. Save, posestnik, itd.

dne 2. t. m. ponoči po kratki in mučni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Nepozabnega pokojnika bomo spremili na njegovi poslednji poti k večnemu počitku dne 5. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti v Cerkljah na farno pokopališče.

V Cerkljah pri Kranju, dne 3. aprila 1937.

JULKA — soproga, ZORAN, JULČEK — sinova, ANDA, por. ČERNE — hčerke in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila

Kraljestvo mode

Bolero

Kakor je med abesinsko vojno moda preživljala svojo »vojaško« periodo — z visokimi askarskimi čepicami, z vojaškimi preponami in vrvicami na plaščih, z ofirskimi epoletami na oblekah — tako tudi letos španski dogodki niso ostali brez vpliva na modo, ki hoče biti vedno aktualna. Vendar pa nam je topot moda prinesel z vojaškim slogom, ki ga je že dodobra izžrpal predlani. Izbrala je marveč bolero, toli značilen za špansko narodno nošo in za blesteče obleke toreadorjev, da nas opozori na svojo povezanost z dogajanjem v svetu...

In bolero se je zares zmagovito uveljavil. Saj pa je tudi kakor ustvarjen za lahko pomladno in poletno modo. Kratak je, lažji od jopice in gotovo tudi bolj mladosten. Moda ga obravnava tako različno, da ustvarja z njim povsem nove linije oblek. Zato tudi seže vpliv novega bolera

od sportnega kostuma pa do večerne obleke.

A kakšen je novi bolero? Kratak in tesno ob telesu ukrojen, kakor toreadorski ali nasprotno: ohlapen in odpet. Ima zaokrožene ali oglate robove in je toliko kratak, da ne prekriva pasu ali pa pače preko pasu, kakor navadna kratka jopica. Torej: vse, kar hočete. Jako različna je tudi izdelava vseh teh modelov. Nekateri so prekriti z vezanjem, drugi zopet positi z raznobirnimi, počez nabranimi trakovi in španskimi motivi. Največ jih je seveda gladkih, z različnimi reverji ali ovratniki, dočim so izrazito večerni bolero zopet razkošni: iz organdija in okrašeni s cvetličami ali pa so iz motne svile ali muselina, positi z bleščico.

Sportni modeli so seveda gladki in za bolero razmeroma dolgi, kajti večina prekrivajo pas. Opremlimo jih z moškimi reverji ali z dečjim ovratnikom in morda še z letca tako modernimi žepki. V zvezi s krilom in odgovarjajočo bluzo tvorijo potem takšen bolero jako mladosten sporten kostum. Bolero te vrste na naši sliki ima navzgor koničaste reverje in okroglo prešite žepke. Tudi krilo ima podobno, to da večje žepke, po sredi pa tri dostranske gube. K temu dokaj svetlemu kostumu se prav lepo poda temna bluz (1. skica).

Tudi za bolero velja nekakšna »klasična« oblika. To je kostum iz finega, črnega sukna, z gladkim krilom in kratkim bolerom z ravnimi reverji. Sem spada še plisirana bela bluz, pa širok pas iz črne svile, ki ga zavezemo v obliki serpe (2. skica).

Dasi je bolero oblačilo, ki si ga zamiljamo večina odpetega, pozna današnja moda tudi zaprte modele — po vzorcu toreadorskih jopic. Takšen, po sredi z dvema vzporednima gumboma zapet bolero, najdete na naši srednji skici. Oba gumba obkroža enostavno vzeti ali prešiti motiv, ki se ponavlja ob straneh krila (3. skica).

Tudi cela obleka z bolerom tvori pri ljubljen pomladanski komplet. Tako ima svetla volnena obleka odprti bolero iz iste gube blaga z okroglim ovratnikom in okroglo zaključeni našivi. Enaki našivi se ponavljajo pod vrati in izrezom obleke in na žepih. Mladostno ljubko noto tega modela še poudarjata ovratnik in pas iz pikčaste svile (4. skica).

Zelo elegantno učinkuje bolero iz imprimeje v zvezi z enakim, drobno nagubanim ali plisanim krilom. Naš model ima k temu svetlo, enobarvno bluzo, na bolero pa zanimive reverje iz tvoriva bluze, ki so obrobjeni z drobnim plišjem. Z reverji soglašajo tudi svetli manšeti tega modela. Nabrani pas iz imprimeje je po sredi prekrizan (zadnja skica).

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Dočim učinkujejo karirasti vzorci bolj sportno, so progasto vzorčasta blaga namenjena elegantnejšim oblačilom. Tako je jopica k popoldanskemu, črnemu krilu izdelana iz rožnato — črno progastega blaga, popoldanska obleka pa iz progaste svile, z navpično ukrojenimi progami, ki store postavijo vitko. Tudi komplet na naši skici je ves iz različno sestavljenega, diagonalno progastega blaga.

Zdravniška

posvetovalnica

Z. B.: Z ozirom na dejstvo, da vam maza dosedaj ni pomagala, bi bili na mestu radikalnejši ukrepi. V poštev bi prišla kozmetična operacija, s katero bi se odstranila brazgotina. Eventualno bi se lahko poskusilo s posebnimi injekcijami, vendar je uspeh dvomljiv. Predno pa se odločite za te korake, se posvetujte s kakim zdravnikom, dali je sploh umestno, kaj podvzeti v tem pogledu. Mogoče je, da se gre v vašem slučaju samo za malenkostne spremembe, ki ne zahtevajo nikakega posega.

H. R.: Vzrok vašemu pojavu je nekaka labiliteta živcev in je torej povsem živčnega izvora. Nekaj uspeha bi se dalo doseči z močno koncentracijo volje. Ako hočete to napako kot pišete na vsak način odpraviti, mislim, da je že polovica uspeha tu. V drugi vrsti pridejo v poštev razna pomirjevalna sredstva n. pr. brom in slično.

P. A.: V vašem pismu pogošam razne podatke, ki so potrebni, da bi si zamogel ustvariti pravo sliko vašega stanja. Znak, ki ga navajate, govori samo za to, da imate preveč kisline v želodcu. Običajno opazimo to pri ljudeh, ki imajo rano bodisi na želodcu, ali pa dvanajstniku. Bolečine, ki nastopajo takoj po jedi, govore bolj za rano želodca. Ako pa nastopajo bolečine na tešče, odnosno šele par ur po jedi, se smatra to kot znak rane na dvanajstniku. Te bolečine nastopajo večina periodično in traja tako razdobje včasih cele mesece, pa tudi leta. Za časa bolečin je stolica vedno nerodna. V vašem slučaju bi predvsem priporočal dieto. Dovoljena so sledeča jedila: mleko, sir, močnata jedila, jajca, surovo maslo, prepečenec, kompoti, špinat, umetne juhe. Prepovedano pa je: meso, mesne juhe, ostre začimbe, vino, nikotin. Te diete se držite par mesecev in potem preidite na normalno hrano. Proti omenjenim težavam vzemite večkrat dnevno malo sode-bikarbone.

C. J.: Odvadiš nekoga piti, je zelo težava stvar in je vsak poskus posebno v domačem krogu brezuspešen. Malo več uspeha bi pričakovali, ako oddamo dotičnega v kak zavod, dasi tudi tu ne moremo računati s 100 odstotnim uspehom. V slučaju, da obdržite dotičnega doma, bi svetoval pretežno rastlinsko, čimmanj slano hrano. Na mestu so posebno pri tej obliki alkoholizma razni preparati broma in slično. Obstajajo tudi sredstva, po katerih zavijete se alkoholi zagabi. Ta sredstva morete dobiti na recept in se obrnite tozadevno na vašega zdravnika.

I. M., Nj.: Pravite, da ima vaš sin gliste, dasi nister opazila še nobene, dočim ste pri hčerki opazili gliste. Verjetno je torej, da ima tudi sin gliste, ker je možnost prenosa, zlasti pri otrocih, zelo velika. Kot nadalje razvidim iz vašega pisma, ste poskusili razna sredstva, pa dosedaj še vedno brez uspeha. Sredstva, ki ste jih dosedaj uporabljali, so nedvomno dobra in ne verjamem, da bi bila ona kriva neuspehu. Bolj verjetno se mi zdi, da se otroci vesle premale pazljivosti vedno znova okužijo. Priporočal bi tedaj predvsem, da oblečete otroci ponoči kopalne hlačke, ki morajo biti napravljene iz zelo gostega platna. S tem preprečimo, da bi se vesle praskanja dalje okuževali. Po vsakem iztrebljenju je treba umiti roke z milom. Skratka, priporočam največjo enačnost. Predno pričneš z zdravljenjem samim, priporočam katerokoli odvajalno sredstvo. Po zdravljenju je treba kontrolirati blato, dali ne vsebuje jajčeca glist in kar je merodajno za nadaljnje postopanje. Priporočil bi, da je včasih zelo težko doseči trajen uspeh. Mogoče bi bilo v vašem slučaju še najbolje, da oddate otroke za nekaj časa v bolnico.

Radenska
priročna
mineralna voda
vendar

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče
more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rednimi srci!

IZPUŠČAJE, PRIŠČE

in razne
KOŽNE NEČISTOSTI
pri dojenčkih, otrocih in odraslih odstranjuje uspešno
BABY MIRA CREME
Dobiva se za ceno Din 10., v lekarnah in drogerijah

ŠAH

V finalni tekmi za klusko državno prvenstvo je zmagal Ljubljanski š. k. s. tešnim rezultatom 4 in pol : 3 in pol nad Novosadskim š. k.; s tem je postal Ljubljanski š. k. ponovno moštevni državni prvak, kar predstavlja velik uspeh tudi za ves slovenski šah, obenem pa lepo darilo k 25-letnici obstoja, ki jo bo ravno letos praznoval Ljubljanski š. k. — Ljubljancem, ki niso mogli nastopiti s komplet. moštvo, je v nedeljski tekmi v nekaterih partijah morala prisikoditi na pomoč nekoliko tudi sreča. Novosadčani pa so tudi dali mnogo močnejši odpor nego ga je bilo pričakovati. Očividno je njihovim igralcem zelo koristil mojstrski turnir v Novem Sadu. Ljubljancem take prilike še niso imele. — Do novega tekmovanja v prihodnjem letu bo Ljubljanski š. k. lahko svoje igrice še nekoliko bolj utrdil v teoriji otvoritev, razen tega pa po možnosti povečal za vsak slučaj število svojih reprezentativnih igralcev, zlasti iz mlajših vrst; tako si bo zagotovil nadaljnjih uspehov. — Na prvi deski sva se srečala z mojstrom Bröderjem v partiji, ki jo spodaj prinašam. V drugih državah, na pr. Češkoslovaški, Avstriji, Madžarski, je sodelovanje mojstrov in vedomostrov v važnejših medkluskih tekmah od nekdanj v navadi. Tudi v Jugoslaviji se bo moralo udomačiti če hočemo, da dobi medklusko tekmovanje za državno prvenstvo primerni pomen.

Poslovni odbor Slovenske šah. zveze se je konstituiral takole: podpredsednik insp. Jarec, tajnik Cibic, blagajnik Juršič, arhivar Klakočar, načelnik tehničnega oddelka Erker propagandnega pa Preinfalk. — Danes se vrši v Delavski zbornici (Miklošičeva c.) že najavljeni zvezni monstrebrzturnir za banovinsko prvenstvo.

Šahovski klub Omladina v Ljubljani je nedavno na izrednem obnem zboru sprejeli svoje ime v Amaterski šahovski klub. Svoje prostore ima klub še nadalje v gostlini Perles v Selenburgovi ul.

Knjiga o lanskem velikem mednarodnem turnirju v Podjebradih je že izšla. Obsega ne samo vse partije mednar. mojstrskega turnirja, temveč tudi nac. češkega mojstrskega in stranski turnirjev, skupno 257 glosiranih partij. Knjigo je izdal šahovni klub Dobrusky v Pragi (Čehoslov. pošt. ček. št. 1547) in stane 40 Kč) približno 60 Din).

Na našem mojstrskem turnirju v Moskvi je s težavo zmagal Fine s 5 točkami iz 7. Izgubil je partijo z Judovičem. Drugo mesto je zasedel Kan s 4 in pol, tretje Panov s 4. Siede Bjelavljenev s 3 in pol, Alatorcev in Judovič s 3. Bondarevskij in Lilienthal (!) 2 in pol. Fineova pila zmag. kakor tudi Lilienthalov slabji placement pomena nov izreden uspeh svetjskih šahistov, ki so tokrat poslali v boj celo skoro izključno »drugo garnituro« svojih mojstrov.

DAMSKI GAMBIT

Bel: Piro
1) d2—d4
2) Sg1—f3
3) c2—c4
4) Lc1—g5
5) Sb1—c3

Črni: Bröder.
Sg8—f6
d7—d5
e7—e6
Lf8—b4+
d5 : c4

Ideja, da črni na tem mestu skuša osvojiti in braniti gambitnega kmeta, so dali nekateri dunajski mojstri z Grünfeldom na čelu, pa se zato to nadaljevanje imenuje »dunajski varianta« dam. gambita. V zadnjih letih je bilo na mojstrskih turnirjih mnogo igrana, vendar govori praksa glede vrednosti variante vedno bolj v prid belega.

6) e2—e4
V tem najstarejšem odgovoru zadnje čase najraje iščejo oviranja igre črnega. Manj v modi je trenutno 6) Da4+. Sc6 in nato 7) e4 ali 7) e3.

c7—c5

Beli se drži dobro znane in teoretično že temeljito raziskane poti.

7) c5 : d4
8) Dd1—a4+!
Slabše je 8) ef6 : g6 9) Da4+, Se6, 10) 0—0—0.

8) Sb8—c6
9) 0—0—0 Dd8—a5!?

V zadnjem času je bilo tu navadno igrano Ld7, kar pa se črnemu tudi ni posebno obneslo. Zato poskusil črni a potezo, ki jo je svojčas priporočil dunajski prvak in znani teoretik prof. Becker. To daje partiji teoretičen pomen.

10) e5 : f6
Hitro se mora pokazati, kdo v naslednjih zapletih obdrži prav.

10) d4 : c3?

Bolje je vsekakor Lc3 : 1, pa tudi potem pride bell menda v prednost : 11) Dc1, Lb4, 12) fg7, Tg8, 13) Lf6. Beckerjeva poteza je torej vsekakor sunljive vrednosti, toda po zadnji slabi potezi črnega bo beli dosegel že kar precejšnjo premoč.

11) f6 : g7!
Seveda! Saj sedaj na cb : +, Kb1, Da4 : sledi enostavno 13) gh8 : D+, Lf8, 14) Lc4 : 1, Dc4+, 15) Lh6, De4+, 16) Kb2, Db4 : +, 17) Ka1 in beli obdrži po zamenu na f8 kvaliteto več. Črni poskus igrati torej skromneje:

11) Th8—g8

Pa tudi tako ne gre:

12) Td1—d8+! Da5 : d8

13) Lg5 : d8 c3 : b2+

14) Kc1 : b2 Kc8 : d8

15) Lf1 : c4

Beli ima gladko dobljeno pozicijo: ima damo za trdnjavo, lovca in kmeta, torej materialno premoč; poleg tega je bolje razvit, pa še grozi eksponiranim črnemu kralju z napadom.

15) Tg8 : g7

Nekoliko bolje je bilo morda Tb8 ali a7 a6.

16) Sf3—d4!
Da odstrani črnega skakača, ki še nekako brani pozicijo črnega kralja.

16) Kd8—c7

Se slabše bi bilo Sd4+, 17) Db4 radi groženj Df8+ in Dd6+.

17) Sd4 : c6 b7 : c6

18) a2—a3!

Seveda pa na 18) Db4+? Tb8. Z zadnjo potezo hoče beli pregnati črnega lovca, da omogoči dami važni šah na a5.

18) Lb4—d6(?)

Ni šlo Lc5 radi 19) Da5+, Lb6, 20) De5+; bolje pa je bilo najprej 18) ...

Tg4. Sedaj beli lahko forsira konec.

19) Da4—a5+ Kc7—d7

20) Th1—d1

Z groženj Dc5 ali De5.

20) Kd7—c7

21) Td1 : d6!

Najenostavneje.

21) Ke7 : d6

22) Da5—d8+ Kd6—e5(?)

Vodl do mata. Po Kc5 bi bil beli moral igrati še končnico: 23) Df8+, Kc4+, 24) Dg7 : ter Dh7 : in h-kmet dobi. Ne bi pa šlo 23) Kc3, Tg4! in črni brani vse.

23) f2—f4+ Ke5—f5

Na Kf4: pače seveda po Dd4+ trdnjava na g7, na Kc4 pa beli iz Dd3+ izsili Kf4.

24) Lc4—d3+ Kf5—g4

25) Dd8—f6 črni se vda;

saj mata z Le2 ne more preprečiti. Na Kh5 gre celo 26) Le2+, Tg4, 27) Dg5 mat.

Vasja Pirc

Na grobu

Rodolfa Valentina

Kakor vsako leto o Veliki noči, je tudi letos neka skrivnostna, zastrta dama okrašla grob Rodolfa Valentina, nekoč slovitega filmskega zvezdnika, z lilijami. Baje gre za vdovo po nekem bogatem newyorškem tovarnarju, ki je svojčasno, ko je Rodolfo še živel, izvršil baš na Veliko noč samomor, ker se je bila njegova žena zaljubila v tega igralca, pa čeprav ga ni osebno nikoli poznala.

Feen:

Pubi o nevmešavanju

Nikakor ne trdim, da ima Pubi kakko besedo v londonskem odboru! Kakoneki bi jo imel prav naš Pubi, ko pa noben božji človek ne ve, kdo jo tam sploh ima, kdo v tem meglenem odboru vedri in oblači!

Tudi ne trdim, da bi Pubi iskal po španski župi svoj petersiljček! Almaden, telefonski monopol, asturski rudniki, Mallorca, premogovne afere, Marchova sleparstva. — »kaj zna muž, kaj je čokolada...« Kje je vse to!

Nič ne rečem — ko je šlo za Abesino, je bil Pubi v elementu! Toda to so bile lakorekote bližnje, domače zadeve! Črni Abesini! Hudi Talijani! To že to! Pubi je dobesedno žrl svinčnike in prekrival stene in vse dosegljive knjige z vzpodbudnimi scenami te tako domače vojne.

Ali vidite, kako in kje jih je označil? Ta vražji Pubi ima nekaj pojma o razizmu... Ne vem več kdo mu je kupil pištolo, ki je izstreljevala z gumo obloženo palčko. Pubi je vintil pištolo, nabijal, počkal kakor obseden, se valjal po tleh in kričal: Marš Abesini! Puf, Atajan! (dvoje stekel razbitih, ena žarnica uničena). Ta njegov gaudium certaminis pa se je sprevrgel v pravcato bojno besnost, ko mu je marcialno navdahnjeni stric poklonil — tank. Tank, resnični tank. s strojno puško, ki kreše iskre in ropota kakor sam zlojed. Pubi je navijal peklenko igračo, kričal je in divjal do onemoglosti. Toda — hvala Bogu — preden je izručil na papa zadnje nitke svojih maloverjnih živcev, preden je odgovarjala služkinja.

»Kaj si ti za militarističnim izbru-

»Kaj si ti za militarističnim izbru-

»Kaj si ti za militarističnim izbru-

»Kaj si ti za militarističnim izbru-

krepilju po smrdečem drobju ter znova dokaže svoje peklenke sposobnosti in puncto sectionis anatomicae... v taki dobi torej tudi tankemu uspehu kakaga malega Pubija ni prizanošeno! Tu in tam ujame čudno besedo... Pri-sluhne... Pomisli...

Sopiri se tam v daljni Španiji vrli general Franco, bombardira podira, prodira, pa se spet umika (retirira) — vse po dobro premišljenem in pretuntem načrtu... In valovje, ki ga je razburkal junaški general, vznemirja v svojih najbolj daljnih odtentkih tudi našo mesto, kjer prebiva med mnogimi prijatelji in zoprniki mali Pubi.

Gospod Živko, jurist, mamič in Pubijev (zakaj njegov, Pubi dobro ve!) prijatelj npr. je ogorčen nasprotnik vrlega generala.

Na sprehodih po parku, kjer se Pubi neumorno preganja s svojim triciklom in se neusmiljeno zaletava v umetniško obdelane, v nebo svetleče kandelabre, se jima, kakor vedno, pridruži. Toda — kaj se je zgodilo? Kar nič več ne zavija oč, nič ne vzdihne in ne poveša glave — nekam razburjen je, ves v ognju razlaga mamič: »Milostiva! Zmagali smo, dokončno zmagali! Obroč je prebit! Sune-k na Guadalajari se je totalno ponesrečil! Prodiramo na celi...«

— Ta-le, da je zmagal? misli Pubi. Tale, ki še tukaj, ko je vendar popolnoma jasno... Sema! Guadalajara — tidirara! — In se zapodi nekam proč s svojim triciklom. Pomladna sapica pa mu prinaša na uho: Plaćane barabe... Marokanci... banda... komunisti... evropski škandal...

»Papa — kaj pa je to komunist?«

vpraša Pubi pri večerji.

»Hudiča!« vzroji papa in zažene nož in vilice od sebe. »Schon wieder! Himmeldonnerwetter! Kaj ti nisem že zadnjič rekel, da te besede še v misel ne kaže jemati — a? To je — to je — vrag — to —«

»Ali ima tak jezik?« nazorno pokaže Pubi. »In rogé? Ali je kosmat?«

»Jezik!« se zadere papa. »Jezik ima kakor — se vzgizne v zobe. « Jezik ima kakor — tovorni vlak! Samo jezik!«

In proti mamič, ki mirno srebi je čaj »Samo jezik! Kosmat pa — ni; Se puh mu ne poganja pod nosom, da!«

Pubi — spat!

Dremleji Pubi v mehki postelji, izza zaprtih vrat pa...

»Se ob službo bom! Ali ti sploh veš — kaj je služba? A? Komunistem — seveda! Naj poba kje izblekne! — Ze sama beseda! Nur ein Wort! — — — Moja kariera...«

Pubi dremleji, Pubi zaspi. Od nikjer, od vsepovsod, iz črnega ničla kobacajo majhni, goli hudički; z dolgimi, iz samih tovornih vagonov sestavljenimi jeziki opetajo po sobi in zlobno sikajo: kom — iist... kom — iist... Pred njimi pa — o tristo! — skače papa, v samih spodnjih hlačah, namuljen... v roki drži brivski čopič in kriči: kariera! ka—rieera... Moj bog, kako je vse to heno... Pubi se v sanjah smehlja.

Da, res »Papa pač ni nasprotnik vrlega generala. In tudi gospod Smole ni. Gospod Smole je pisatelj ali kaj... Piše pač. S papanom sta prijatelja. Večkrat stikata glave nad časopisom. « Tukaj — ta odstavek!« pravi gospod Smole.

»Tako je! Tako je prav!« pritruje papa. »Red mora biti! Ordnenig muss

sein! Nemel in Italijani pravilno razumejo! — — —«

Tako modrujeta papa in gospod Smole.

Popolnoma svoje mnenje o vrlem generalu pa ima n. pr. gospod Ravnič. ki pride včas k Pubijeju na večerjo. Gospod Ravnič je upokojen c. kr. major. Pubi ga ima rad, prinese mu čokoladnih bonbonov.

Pri večerji gospod Ravnič molči. Molče se priklanja mamič, kažar mu vedno iznova natoči čašico zlatega vina. Vince sreba z zaprtimi očmi, počasi, svečano. Pubi ga rad gleda.

Po večerji, ob cigari in vinu, pa se razvname. »Franco! Ein General! General! Prosim! Pitšien! (in že riše s pepelom po prtu —). Tukaj — Guadalajara — Pic de Penaras — 2404 m! Tukaj — Tajo! Tukaj — pitšien — Manzanares! Also — klar wie Schuhwichs — napademo — tukaj! Also! V dveh dneh — und Madrid ist gewesen! — Ne — pa — z Guadalajara — prosim — Pic de Penaras!... 2404 m! — Strateški idiotizem ersten Ranges! — Ge — ne — ra! Kdaj pa je še Španija imela kakaga dotrega generala? Einen Jesuitengeneral vielleicht...«

Tako modruje gospod Ravnič in potem pove še staroznomo zgodico, kako je on, v svojstvu k. u. k. Hauptmanna s 16 mi možmi osvojil koto 116, ki so jo dva meseca zaman naskakovali tri brigade.

»Im kritischen Momente, da mein Vorposten verschwunden...«

Pubi lezejo v kup oči... V sivo meglo tone rdeči obraz gospoda Ravniča... V španski dalj

Zakaj se selivke vračajo?

Selitveni hormon jih žene s severa na jug in obratno

Znanost se je doslej pač precej bavila z vprašanjem, zakaj se ptice selivke jeseni odpravljajo v južne kraje, kar je razlagala včasih s tem, da bežijo pred pomanjkanjem in mrazom, ki jih čakata v zimi. Manj pozornosti pa je posvečala vprašanju, zakaj se spomladi spet vračajo. Razlaga, da se vračajo

k polnim mizam

pomladnega časa, ne more dosti držati, saj jih po drugi strani ne pokaže pomanjkanje iz južnih krajev. Sploh stoji vsa razlaga s pomanjkanjem in preobilico hrane, z mrazom in toploto in dokaj šibkih noga, od kar upoštevamo v polni meri dejstvo, da se selivke n. pr. odpravijo proti jugu že ob času, ko je pri nas še dosti hrane, toplote in svetlobe. Že stari Brehm je navajal, da pričenejo hudourniki svojo selitev točno na isti dan v avgustu, štokrije iz določenih krajev pa med 18. in 20. avgustom. Baš ta

točnost v terminih,

ki se je držijo ptice, je zbudila domnevo, da njih selitve ne povzročajo zunanji vzroki, temveč da gre za ritem, ki ga vodi notranji, fiziološki vzrok.

Ameriški zoologi so na podlagi te domneve začeli iskati poseben »selitveni hormon«, ki morda sprožuje potovalni nagon. Niso ga našli, pač pa so novejša raziskovanja pokazala, da je ta nagon vendarle v zvezi z izločevanjem že znanih endokrinih žlez.

Selitve ptic so v temnem razmerju z drugimi fiziološkimi dogajanjmi, in sicer z goltivjo in razmnoževanjem.

Tudi ti dve dogajanja imata svoj določen ritem. Večina ptic se goli samo jeseni, a nekatere ptice se golijo tudi pomladi, in sicer selivke kratko pred odletom v severne kraje. Istočasno se začne razvijanje spolnih organov. Selitveni nagon se pojavi ob dozorevanju ključnih žlez. V kakšni tesni medsebojni zvezi je to dvojje, je najbolje razvidno iz dejstva, da se mnoge ptice zelo nerade vračajo proti severu.

all pa se sploh ne vrnejo, če bo času selitve še niso spolno dozorele.

Da je selitev res v zvezi z obema omenjenima pojavoma goltive in spolnega dozorevanja, je pokazala cela vrsta novejših poskusov. Prof. W. Kitchner je raziskal večje število ptičjih ščitnih žlez v raznih letnih dobih in je ugotovil, da se vse tri faze delovanja te žleze, izločevanja, nabiranja in iztiranja hormona delijo na določen način na letne dobe. Poletj in pozimi se

hormon nabira,

le malo ga tedaj pride v organizem, jeseni in spomladi, torej ob času goltive in selitve, pa je ptičji organizem s hormonom naravnost preplavljen. Ščitnica je v določenem razmerju do drugih žlez. Iztiranje hormona povzroči dozorevanje ključnih žlez,

in s tem močnejše izločevanje spolnega hormona, to močnejše izločevanje pa poganja ptice spet do gnezdišč na severu. Zanimivo je tudi, da je iztiranje ščitnega hormona pri selivkah, ključnih in stalnih pticah različno. Pri zadnjih in srednjih pticah se hormon v časih selitve

sploh ne izločuje

ali pa le malo.

Zanimivi poskusi v ptičji postaji na Helgolandu so potrdili domnevo, da povzroča nabiranje ključnih žlez spomladanske selitve, njih upadanje in mirovanje v prehodni dobi in zimskem času pa potovanje proti jugu. Na Helgolandu so jeseni nakoličili ptice, ki so potovale proti jugu. Bile so kakor vse selivke ob tem času zelo nemirne. Vbrizgali pa so jim ženskega ključnega hormona. Majhne količine tega hormona so imele za posledico, da se je njih nemir zmanjšal, večje količine pa so jih popolnoma pomirile.

Ptice v tem primeru niso hotele več romati proti jugu in so se celo vračale proti severu, torej zimskim nevarnostim naproti. Podobne učinke je pokazalo v ostalem tudi obsevanje. Svetloba spodbuja rast in delovanje žlez z notranjim izločevanjem. Zato je po daljšem obsevanju večina poskusnih ptic odletela proti severu, navzlic temu, da je bilo to jeseni, v dobi velikega romanja proti jugu.

Zanimiv krst na Norveškem

Letos 21. februarja se je narodil norveškemu prestolonasledniku Olafu in njegovi soprogici princesi Marti, sestrice tragično preminule belgijske kraljice Astride sin, prvi na Norveškem rojeni kronski pretendent po l. 1370. Prince bode krstili na hne Harald. Ob njem njegovi sestrici, princesi Ragnhildi in Astrid

Kriza in venerizem

V času gospodarske stiske tudi spolne bolezni nazadujejo

Se stara Hausteina teorija je govorila o nekaterih tesnih zvezah med venerizmom in gospodarskim položajem, in sicer v tem smislu, da v dobah gospodarske krize nazadujejo tudi številni spolni oboleni. To trditve je v novem času posebno temeljito raziskal dunajski zdravnik dr. A. Fessler. Njegove statistike, ki se nanašajo na prvi vrsti na zadnje desetletje in na dunajske razmere, ki pa bodo veljale do neke mere tudi za druge kraje, so mogle Hausteine trditve na novo potrditi.

Na vprašanje o vzrokih tega prilično nepričakovane nazadovanja te vrste bolezni med krizo se ni moglo dati določnega odgovora, vendar navaja dr. Fessler, ki piše o svojih raziskavah v neki strokovni medicinski reviji, da gre sedanje nazadovanje po vsej verjetnosti na račun današnjih spremenjenih nazorov o seksualnih vprašanjih, na račun velikih socialnih sprememb, predvsem nazorov o morali, osamosvojitve mladeži, posebno ženske, in še raznih drugih vzrokov, n. pr. prevelika žensk, nazadovanja prostitucije itd.

V letih 1908. do 1910. so izvirala spolna obolenja v nekem krogu pacientov še po 56 odstotkih od prostitutk, v letih 1931. in 1932. se je ta odstotek znižal že na 10. Število žensk in deklet, ki so pod kontrolo, v povojnih letih v vseh srednjeevropskih

deželah stalno nazaduje. Na Dunaju jih je bilo še l. 1921. 1438, l. 1934. pa 717. Razen tega se je spremenila tudi povprečna starost. Od 1700 javnih prostitutk, ki so jih imeli l. 1900. na Dunaju, jih je bilo l. 1934. 34 odstotkov v starosti pod 20. letom, 34 odstotkov med 21. in 25. letom in samo 25 odstotkov jih je bilo starejših nego 30 let. L. 1934. pa ni bilo v tem mestu nobenih javnih prostitutk, ki bi bile mlajše nego 21 let, 2 odstotka jih je bilo 21 do 25 let in nad 70 odstotkov je bilo starejših nego 30 let. Istočasno je opaziti zelo močno nazadovanje števila tajnih prostitutk. Natančne številke je tu seveda težko določiti, vendar računajo, da jih je bilo v dobi inflacije v avstrijski prestolnici 5000 do 6000, danes pa jih je 2500 do 3000.

Ker se gospodarski položaj ta čas strojno povsod boljša, bi bilo po Hausteini teoriji pričakovati, da se bo število spolnih obolenj počasi spet dvigalo. Fessler pa misli, da to ni nujno potrebno, posebno če bodo odločujoči čimdalje prehodno dobo od krize do konjunkturalne izkoristili za odločen boj proti tem ljudskim kugam. Pred vsem pa morajo svojo pozornost posvetiti vprašanju, kako naj bi se mladina pritegnila na primeren način v borbo proti spolnim boleznim in njihovim vzrokom.

Za službo krvnika se potegujejo

Litvsko pravosodno ministrstvo je razpisalo mesto ravnatelja. Javil se ni niti en domačin, iz inozemstva pa se je oglašilo dvajset kandidatov. Med njimi je več Nemcev, tako bivši igralec na nekem veleemestnem odru, dalje neki Rus, nekdanji Madžar in nič manj nego osem — Holančev. ... Baš o Holančih bi si človek mislil, da so naj-mirojubnejši ljudje na svetu.

„Normandie“ v snegu

»Normandie« si je priborila sinji trakt Oceana v kaj neugodnem vremenu. Ko je ladja pristala v Le Havru, je bil njun krov pokrit s snegom

A NEKDOTA

Wellingtonski vojvoda je kupil sliko od slikarja Wilkieja in je plačal umetniku za hitevanje vsoto šeststo gvinej v gotovini. Vsota je bila tako velika, da je napravila precejšen kupček denarja. Zato je umetnik vprašal vojvodo, če ne bi bilo bolj praktično, da mu izroče ček.

Wellington je nato odvrnil: »Kaj mislite, da sem izgubil pamet? Saj bi me moj bankir pital z norcem, če bi vedel, da sem toliko plačal za eno samo sliko!«

VSAK DAN ENA

»Ti, če boš še nekaj časa tako dobival, se res ne bom mogla iznebiti vtisa, da gledaš v moje karte...« (Danak Fami's Blad)

Železo gori ob navadni temperaturi

Vdihavanje jodove pare skozi nos

V presenečenje znanosti so nekega dne doznali, da obstoji tudi železo, ki se na zraku v navadni temperaturi vžge. To železo, ki ga pridobivajo iz neke spojine, sliči v kemičnih ozirih drugače popolnoma normalnemu železu. Prof. dr. Albert Schmid ki se s to stvarjo bavi že delj časa, je zdaj ugotovil, da je to, da je med normalnim in gorljivim železom poljubno število vmesnih stopenj.

Ena teh vmesnih stopenj je na pr. tista, ki jo moreš prižgati z vžgalico. To odkritje je za kemijo in še marsikatero drugo stroko velikega pomena. Gorljivo železo ima na pr. prijetno lastnost, da zgori, ne da bi razvijalo kakršnekoli pline. In s tem odkritjem so rešili star medicinski problem.

Za prof. Bier je svoječasto označil jod

za najbolj pripraven pripomoček zoper nahod in bolezni, ki se pričenejo z nahodom, na pr. hripa. Ker ni poznal nobenega pripomočka, s katerim bi jod radikalno dovažal vnetim sluznicam dihal, je zaprosil svojim pacientom kapljico joda v kozarcu vode. Sedaj delajo to stvar drugače. Stekleno palčko prevlečejo z adsorpcijskim ogljem, ki vsebuje natančno odmerjeno, zelo majhno količino joda. To prevlečko obdado s plavčem iz gorilnega železa. Priprava, ki se imenuje »inhaleta jodove pare«, je tako majhna, da jo lahko nosiš v majhnem žepu s seboj. Ko začutiš, da se to letova nahod, prižgeš z vžgalico glavo to priprave. Jodovo paro potem vdihavaš skozi nos in dovedeš tako zaščitno in zdravilno snov direktno dihalnim organom.

Beg iz Madrida

Državljaneka vojna v Španiji postaja vsak dan bolj kruta. Iz Madrida bežijo matere z otroci na rokah

Truplo v oklopni blagajni

Strašno maščevanje ameriškega gangstra nad sinom izvoznika, ki je tihotapcu prevzel nevesto

Bilo je pred dvanajstimi leti. Mister Bret, šel izvozne tvrdke Bret, Stone & Co. v Chicagu, je nastropno čakal, da se vrne njegov sin, ki je bil v poslovnih zadevah odtopenal v New York. Že pred tremi dnevi bi bil moral prispeti, toda ni ga bilo. Zaman je stari gospod tudi čakal, da bi se mu sin oglasil s kakšnim pisnom. Nekolikokrat je bil telefoniral tudi v New York, vendar ni bil sin obklical. Toda od tam so mu samo odgovarjali, da mladega Breta v zadnjih dneh ni nič videli. Posle je pa bil opravič v redu. To noč g. Bret ni mogel zatisniti očesa.

Naslednje jutro, kmalu potem, ko je prišel v pisarno, kjer je v svoje razočaranje ponovno zvedel, da ni nobenih vestí o njegovem sinu, se je ustavil velik tovrni avto pred hišo. Delavci so iz njega dvignili težko oklopno blagajno in jo vlekli v pisarno. Vodja transporta se je javil g. Bretu in ga vprašal, kam naj bi blagajno postavili. »Blagajno?« je menil Bret začudeno in nevoljno. »Jaz nisem nikoli naročil kakšne blagajne. Gotovo me zamenjate s kom drugim.« — »Bo že prav,« je dejal oni, »blagajna je prispela danes iz New Yorka in je določena za vas, to drži.«

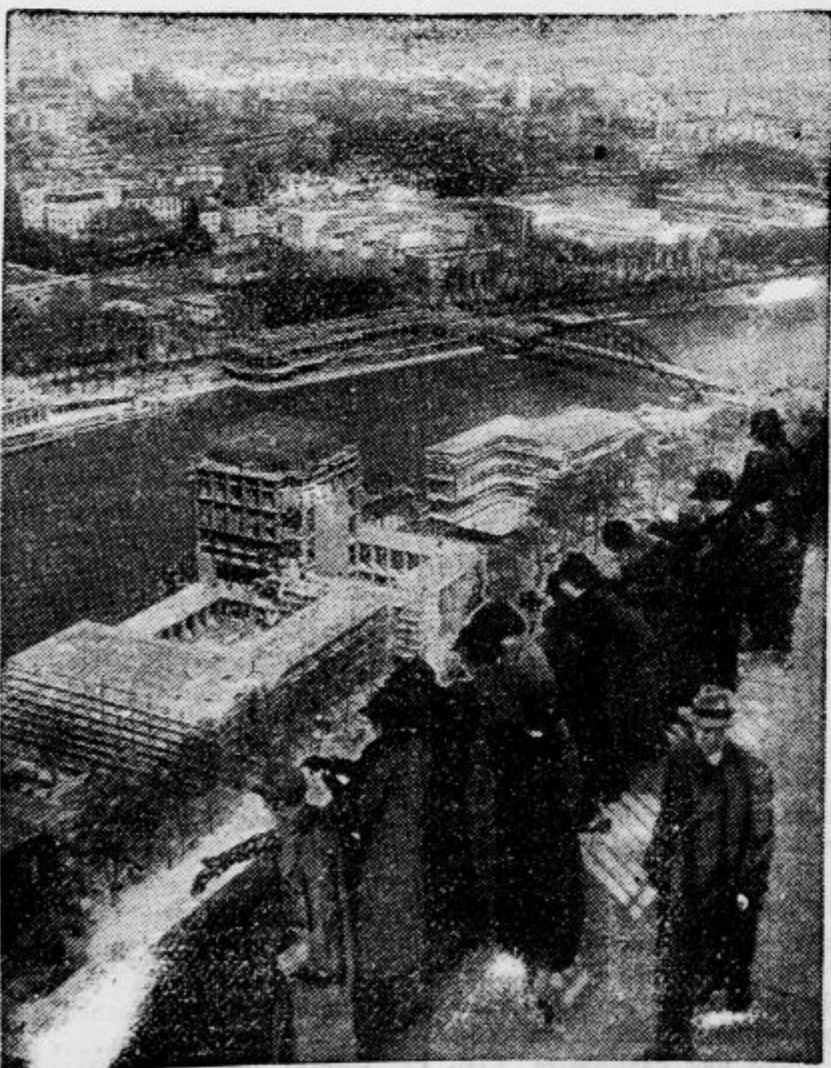
Mister Bret je majal s glavo in je prejem potrdil. Misli si je, da je bil blagajno naročil v New Yorku pač njegov sin in je sklenil, da ga bo zavoljo tega nepotrebneje izdatka še posebej oštel. V svoje začudenje je potem zvedel, da ključni pošiljki niso priloženi. Gotovo jih je obdržal sin.

Nekoliko ur pozneje so dospeli v majhnem zavrtku po pošti tudi ključ. Mister Bret je že začel dvomiti v pamet svojega sina. Mehanično je ključ preizkušal. Vrata ogromne blagajne so se nenadoma odprla in Bret je kričnil. Opetekel se je. V notranjosti blagajne je bilo namreč stlačeno truplo njegovega sina. Mrtvega je bilo videti, da so ga s silo stlačili še živega v blagajno in da se je v njej zadušil. Seveda je policija poskusila vse, da bi dognala morilce nesrečnega mladega moža. Toda vsi njeni napori so bili zaman. Dvanajst let je poteklo od tedaj in videti je bilo, da se ta skrivnost ne bo nikoli pokazala.

Pred kratkim pa je policija v New Yorku aretirala nekega gangstra, ki je po dolgem zaslišanju izdal tudi ozadje te stare drame.

Hubertus milo, res domače, slovensko milo!

Pogled na razstavišče v Parizu

To je sliko so posneli z Eiffelovega stolpa, odkoder je prekrasen razgled po razstavišču letošnje svetovne razstave v Parizu

SPORT

Današnji nogomet

Liga igra IV. kolo — V Ljubljani težišče situacije
Pred odločitvijo v mariborski skupini

Velikonočni prazniki so vrnilo malo odmoru v borbo za točke. Prva nedelja po teh praznikih pa ima zopet poln spored. Tekmovanje se z nezmanjšano jakostjo nadaljuje.

Gradjanski—Ljubljana in ostali

To srečanje je brez vsakega dvoma sportni dogodek dneva. Z veliko napetostjo bodo pričakovali ljubljanski izid v Zagrebu, nič manj pa v Beogradu in v Splitu. Purgjerji odpirajo z današnjo tekmo serijo štirih gostovanj. Za štiri točke so pred Hajdukom, ki jih neizprosno zasleduje. Tudi Jugoslavija ima še apetit na prvo mesto. BSK pa goji še zelo skrivnostne nade. Od tod tako skrbne priprave Zagrebčanov. Vsako tekmo jim sodi italijanski sodnik. Danes privedejo s seboj kar cel vlak svojih zvezitih.

V Ljubljano prihajajo »purgjerji« z znatno tremo. Jesenski rezultat v Zagrebu je bil 0:0, na njem po vsej pravici bazirajo svoje kalkulacije. Toda posledje je Gradjanski napravil korake naprej. Rezultat z Admro je še čisto svež. Za njim ne zaostaja letošnji uspehi v prvenstvu. Ljubljana seveda ni ostala prekrizanih rok. Danes postavi na teren moštvo, o katerem se lahko veča, da je kompletno, prvič po dolgem času.

Tekma se prične ob 15.30. Sodi g. Scarpi iz Rima. Postavi moštve se glasila: Ljubljana: Logar; Jug Bertonec I; Sočan, Pupo, Boncelj; Janetič, Slapar, Lah, Bertonec II, Zemljic.

Gradjanski: Urh; Hügl, Bivec; Kovačević, Jazbinšek, Kokotović; Medarič, Antolovič, Lesnik, Danič, Pleše.

Predtekma: Ljubljana II—Mura, začetak ob 14.

Concordia—Hajduk. Hajduk ima težavo mnogo, da v Zagrebu sam izklesuje svoje usode. Doma je odpravil zagrebško zeleno moštvo kar s 5:0, toda današnja Concordia je malo boljše kova. Je favorit, vsaj na papirju, ali Concordia ne gre v borbo brez vsakega nad. Z morebitno zmago bi se odlepila z zadnjega mesta.

Slavija (S) — BSK. V Beogradu je bilo 2:2, torej imajo Sarajevčani možnost, da danes izbižijo obe piki. Med tema moštvoma gre trenutno borba za mesto sredi tablice.

Jugoslavija—Slavija (O). V Osijeku so beograjski rdeči zmagali s 4:1. Ali imajo Osiječani kaj prida upanja? Veliko iznenadenje bi bil njihov uspeh; toda je malo verjeten!

BSK—Hašk. Državni prvak s Haškom nima sreče. V Zagrebu mu je moral s 1:2 odstopiti obe piki. Po občutku bi bil BSK v današnji borbi favorit, toda z znatno rezervo.

Najbrž se položaj v prvenstvu ne bo bistveno spremenil. Gradjanski bo ostal na glade na rezultat še vedno na prvem mestu. Hajduku bi ugnel samo nesploh proti Concordiji vreči na tretje mesto. BSKa bi pa kriva sreča s Haškom spravila s četrtega na peto mesto. Ljubljano more Hašk prehiteti samo s pridobitvijo vsaj ene točke.

Ali bo res še več klubov izstopilo iz JTTS?

Vse kaže, da bodo vzhodu Ilirije v kratkem sledili še mnogi drugi nezadovoljni klubi in pokazali hrbet tabelniškemu savezu

Eden izmed najbolj znanih aktivnih predstavnikov table-teniškega sporta pri nas nam je v zvezi z izstopom Ilirije iz JTTS in razvojem razmer v našem tabelniškem sportu poslal zanimiv dopis, iz katerega spoznamo naslednje podrobnosti:

Kot je vsem že znano, je SK Ilirija pred dvema mesecema (prva) izstopila iz JTTS, da s tem prva pokaže nemogoče delovanje JTTS in obrne pozornost odločilnih faktorjev na prilike v tem sportu. Ker pa tudi ta korak ni opozoril JTTS, da je nesposoben za delo in še od daleč ni smatral za potrebno, da bi podal ostavko, se je pokrnjena strnjena akcija vseh nezadovoljnih klubov za skupen nastop proti njemu.

Vsi ti klubi, s klubi dravske banovine na čelu, so glede postopanja nasproti JTTS popolnoma solidarni, kar so si v svesti, da preli pod sedanjim vodstvom našemu table-tenišku popoln propad. Zdjaj smo že pri kraju sezone, v vseh drugih državah so že odigrana domača in mednarodna državna prvenstva, prvenstva posameznih klubov in mest ter razni drugi turnirji, le pri nas so bili dosedaj odigrani — čitaj: ni bilo — trije turnirji (da o njih organizaciji sploh ne govorimo). Že v tem se najbolj vidi popolna nezmožnost in nedelavnost saveza. Državno prvenstvo še ni niti razpisano, čeprav bi moralo biti odigrano že pred svetovnim prvenstvom. Ostali savezi prirejajo razna mednarodna srečanja, naš savez pa se jih brani, če le more.

Na svetovnem prvenstvu v Badenu je po posredovanju člana naše ekipe ponudil kapetan egiptovske reprezentance našemu delegatu gostovanje svojega šestčlanskega moštva v Jugoslaviji. Pogoji so bili najugodnejši. Savez na ta predlog, ki mu je bil sporočen telefonično z Dunaja, sploh ni odgovoril in lepo mednarodno srečanje je šlo po vodi. Dalje nam je bila v Badenu stavljena ponudba za gostovanje naše reprezentance v Rumuniji, pa nanjo ni nihče odgovoril; JTTS se je rajši pogajal za morebitno gostovanje kluba, ki mu je posebno pri srcu. Slično je savez odklonil gostovanje svetovnega prvaka Berginana, ki je bil pripravljen nastopiti v Jugoslaviji za malenkostno odškodnino. JTTS je v času svojega obstoja priredil vsega eno mednarodno tekmo z Rumunijo (leta 1935.), tako da Jugoslavija kot šesta država na svetu (lahko bi bili prav med prvimi) nima razen v tekmah za svetovno prvenstvo nobene prilike, da bi si njene reprezentanti pridobili potrebno mednarodno rutino.

Lahko bi našli še nekaj primerov taknega zunanega delovanja saveza, da o no-

ke, s pogojem seveda, da Ljubljana odda obe točki »purgjerjem«.

I. razred — samo mariborski

bije se poslednje kolo. Dve tekmi sta brez vsakega pomena za vrh tablice, v Celju pa gre vsaj za drugo mesto.

CSK—Železničar. Mariborčani so doma izsilili tesen rezultat 2:1, v Čakovcu pa jim je redko sreča mila. Imajo zagotovljeno udeležbo v finalu. Pač pa gre Čakovčanom za tretje mesto pred Rapidom.

Celje—Maribor. Dve tekmi sta moštvu odbili v jeseni 5 prvo, 1:2. Celjani niso bili zadovoljni, vložili so uspešen protest in si poslabšali rezultat v ponovljeni bitki na 0:3. Sedaj je položaj tak, da morajo zmagati z razliko dveh golov, pa bi se dokončno postavili pred Maribor.

Rapid—Atletiki. V Celju je Rapid zmagal 6:0, doma ima seveda vse šanse na svoji strani

II. razred

ima na sporedu tekme: V Ljubljani Korotan—Mars in Mladiki—Jadrin od 9. dalje na Mladiki; Svoboda—Slavija ob 9.30 na Hermesu; Moste—Grafiška ob 10. v Mostah. — Na jesenih igrah para Kovinar — Radovljica in Gorenje—Bratsvo. — V Trbovljah je na sporedu DASK—Trbovlje. — V Zalogu Zalog—Kamnik.

Poleg že vsega povedanega

še nekaj pripomb,

takorekoč v oklepaju. Današnja tekma pomeni višek letošnje sportne borbe v Ljubljani, mnogo bo ljudstva, tudi takega, ki sicer ne zahaja na sportna igrišča.

Sama prireditve

bo stala v znamenju nevsakdanjega obiska. Zato je potrebna struna disciplina in običaj, ki naj od organizatorjev ne zabave nemogočih stvari. Naj bi se glavni dotok ljudi raztegnel na vso predtekmo, po možnosti naj si vsako oskrbi vstopnico že v predprodaji.

Gostje

S temi pride poseben vlak Zagrebčanov. So sicer naši sportni nasprotniki, toda naši gostje! Tega ne smemo pozabiti. Saj je res bilo še nedavno napeto razmerje med Ljubljano in Zagrebom, toda to se je že podelo. In Zagrebčani sprejemajo naše moštvo vedno z vso prijaznostjo! Pokazimo jim, da znamo ceniti njihovo pozornost!

Sodnik g. Scarpi

prihaja iz Rima, da zagotovi nemoten potek borbe. Gotovo ni treba še posebej poudariti delikatnosti njegove funkcije in njegovega položaja. Naj zadostuje ugotovitev, da je v tej stvari povsem neprizadet in je vseh nas dolžni, da ga sprejmemo z vso pozornostjo in dostojnostjo!

Vodstvo SK Ljubljane apelira na sportno občinstvo, da se dostojno vede nasproti sodniku tujcu in gostom iz Zagreba. Predprodaja vstopnic, tribunskih sedežev in navadnih stojišč bo še danes od 9. do 12. v kavarni Evropi in Unionski trafikli.

Ših tekačev na dolge proge in vse države. Zanimivo je, da prednjačimo Slovenci že dolgo let suvereno, ne da bi nas druge pokrajine izpodrinile s tega prestola. Sicer je resnica, da se zdaj pa zdaj pojavi dober dolgočasen n. pr. sedaj Čavič (Slavija Varazdin), toda to je le sporadično, medtem ko se pri nas vrstijo na startu vsako leto novi talenti. Brez dvoma bodo tudi letos na tem tekmovanju dominirali mariborski in ljubljanski atleti, člani Železničarja, Maratona, Primorja in Ilirije, v borbo pa bodo resno posegli tudi Varazdinci, zlasti Čavič in zagrebška Concordia, »sojačena« z novimi dolgočasnimi pridobitvami Ilirijanom Starmanom Ivanom, Primorjašem Srakarjem Francom in Pančevčanom Čekejcem.

Pričakujemo pa od vseh slovenskih tekmovalec, da bodo tudi na tem državnem prvenstvu posegli v borbo z vsem svojim hotenjem in znanjem in dokazali, da je danes Slovenija dejansko središče lahko-atletičkega pokreta v državi!

Zaradi zanimivosti omenjamo nekaj podrobnosti: start in cilj je na igrišču, tekmovalni krog znaša približno 3000 m, zaradi česar bodo tekmovalci pretekli progo preko igrišča dvakrat. Za finish morajo tekmovalci preteči na igrišču še dva kroga.

Ker se celjskemu občinstvu ne nudi vsak dan prilika, da bi videlo tako lahkoatletsko prireditev, pričakujemo, da bo v čim večjem številu prišla na Glazijo.

SK Mladiki. Igralci Rohaček, Langus in Končan naj bodo ob 10. na igrišču.

Vremenska poročila

po stanju z dne 2. IV. 1937 ob 7. uri zjutraj: Planica-Tanar: 190 snega.

Bohinjska Bistrica: +3, oblačno, 20 južnega snega.

Erjavčeva koča na Vršču: oblačno 200 južnega snega.

Staničeva koča: —5, megla, 400 suhega snega, v zgornji Krmi plazovi.

Krčevica: oblačno, pozor pred plazovi.

Triglavska jezera: —3, oblačno, 400 sosednega suhega snega.

Komna: —4, 400 suhega sosednega snega.

Čelo koncert

Leskovic—Zarnikova

V ponedeljek 5. t. m. koncertira v veliki filharmonični dvorani slovenski solist Bogomir Leskovic. Virtuoz na čelu so v primaru z drugimi instrumentalisti po vsem svetu bolj redki, tembolj pri nas, kjer je instrumentalna glasba še v povojih. Tako je g. Leskovic prvi Slovenec, ki na tem ljubljanskem instrumentu koncertira kot solist. Njegovi prejšnji koncer-

ti bodo publiki gotovo še v spominu, zlasti večer, na katerem je koncertirala spremljala Orkestralno društvo Glasbene Matice. G. Leskovic je koncertiral tudi v tujini z najlepšimi kritikami zlasti v Badnu in na Dunaju, kjer je bil prejel tudi v ostri konkurenci Kreislerjevo nagrado za čeliste. Da imamo v g. Leskovicu čelista internacionalne stopnje, nam še bolj potrjuje časten izid natečaja dunajske opere pred 3 leti, kjer je g. Leskovic med 16 konkurenti čeliste iz vsega sveta zasedel prvo mesto.

Pred enim letom je g. Leskovic prestal hudo bolezen, od katere je komaj okreval. Tako stopa g. Leskovic v ponedeljek prvič po dolgem presledku spet pred našo publiko z zelo zanimivim in tečkim programom. Spremlja ga pri klavirju naša odlična pianistka gđ. Zora Zarnikova.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Nedelja 4. aprila: Ob 15. uri: Dr. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Zadnji signal. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek 5. aprila: Med širimi stenami. Red A.
Torek 6. aprila: Zaprtlo.
Sreda 7. aprila: Matura. Premijera. Premijerski abonma.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Nedelja 4. aprila: Ob pol 11. uri: Pekov Miško. Otroška opereta. Gostovanje Omladinskega gledališča iz Zagreba. Cene od 24 Din navzdol. Ob 15. uri: Pri treh mladenkah. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Pod to goro zeleno... Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 5. aprila: zaprtlo.
Torek 6. aprila: Ples v maskah. Red B.
Sreda 7. aprila: Ero z onega sveta. Red Sreda.

Dijaki iz Zagreba uprizore danes ob pol 11. dop. opereto »Pekov Miško«, ki so jo tudi sami napisali. Delo je bilo v Zagrebu osemkrat izvajano z največjim uspehom. Besedilo je napisal Robert Neugebauer, glasbo Milan Asič, ki opereto tudi sam dirigira. Kulise pa je naslikal Valter Neugebauer. Pri predstavi sodeluje orkester 40. pešpolka. Opereta je izredno melodiozna, ljubka in polna zabavne vsebine. Konec ob četrtni 13.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 4. t. m.: »Kdo je papa?« (Bichon)

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja 4.: ob 15. Nastop gluhonemih. Ob 20. Dežela smehljaja. Znižane cene.
Ponedeljek 5.: Koncertna akademija. Izven.
Torek 6. Sveta Ivana. A.

Janez je legal!

Zadnja uganka »Metle« je prinesla spet kopico rešitev. Po večini so bile pravilne, kar priča, da imajo »Metlarje« le precej znanja tudi na področjih, s katerimi se clovek ukvarja le v šoli, potem pa nikjer več.

Rešitev je tale: Janez ni mogel videti luninega mrka na belo nedeljo, to pa zaradi tega, ker je tak mrk mogel le ob času polne lune. Ker je bela nedelja prva nedelja po veliki noči, velika noč pa prva nedelja po pomladni polni luni, na belo nedeljo popoln lunin mrk nikakor ni mogel.

Med pridne reševalce je razdelil stric Matic sedem nagrad in sicer dobe: Anton Dren, dijak, Sv. Jurij pri Celju; Adolf Kokol, uradnik v Laškem; Lovro Grčar, Bregi Podravske, Savska banovina;

GLASBILA Schneider priznana so od umeznikov kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša

KRALJEVINI DVOJNI DOBIVTELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPISALNA TVRDKA F. SCHNEIDER

IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKUN ZAGREB, Tifkoličeva ul. 10/4

Violine..... od Din 71,- navzgor
Kitare..... -148,-
Mandoline..... -98,-
Harmonike..... -75,-

HAJEVSKA Kitarne, harmonike, trobe, saksofoni itd. n. j. ceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Dobro vpeljanega

zastopnika

za živilsko stroko išče solidno podjetje za ljubljansko okolico. Ponudbe na ogl. oddelku lista pod šifro »POMLAD 777«.

Rudarskega nadzornika

obenem rovnega merilca in predpisano šolsko kvalifikacijo in prakso v rudarstvu, zavzetega in energičnega, sprejemnega za čimprejšnji nastop. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in plačilnih pogojev na: »INTERREKLAM«, Zagreb, Masarykova 28, pod šifro »SRETNO — 13«

Uča Antičević, Kosevo potje 143, Ljubljana VII;

Josip Šarabon, Ljubljana, Gestrinova 3/IV;

Iljeronim Kozjak, Njivice 25, Radeče pri Zid. mostu in

Čirila Bogatajeva, Ljubljana, Cankarjev nasip 3/I.

vsak po eno knjigo revije »Živiljenje in sveta«.

Drugi pa prihodnji!

Metla se obrača do vas

Spet imamo za vas zamočan problem, — črke, ki jih je treba tako urediti, da bodo dale pregovor.

Uganka se glasi takole:

GL, EN, AS, AV, GU, VI, ED, JE, AZ, BJ, JE, NA, AJ, PR, VI.

Uredite torej te črke pravilno in pošljite rešitve na dopisnici našemu uredništvu (uganke kluba »Metle«).

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze

3. aprila

Ljubljana 7. 759.2, 4.0, 90, W1. 10, —, —;

Maribor 7. 758.3, 4.0, 90, 0, 10, dež, 0.5;

Zagreb 7. 759.1, 5.0, 90, E1. 10, dež, 1.1;

Beograd 7. 759.6, 5.0, 80, SE1. 6, —, —;

Sarajevo 7. 759.1, 7.0, 95, 0, 10, dež, 1.0;

Skopje 7. 758.5, 8.0, 95, SE1. 10, dež, 7.0;

Temperature: Ljubljana 8.0, 3.5; Maribor 7.0, 4.0; Zagreb 8.0, 5.0; Beograd 8.0, 4.0; Sarajevo 12.0, 6.0; Skopje 12.0, 8.0; Split 16.0, —.

Komaj je ućakala tri pomladi, je po hudem trpljenju odrešil ljubi Bog našo drago hćerko, odnosno sestrico, vnukinjo, nećakinjo in sestrićno

MAJDO.

Pokopali jo bomo v nedeljo, dne 4. aprila na farnem pokopališču v Solkanu

Solkani-Gorica, dne 3. aprila 1937.

Za njo žalujejo:

Oče dr. Franca Marušić, mati Vlda, Marušić roj. Mejač in bratec Tomaž, ter družini: Andrej Mejač, Komenda in dr. Ivan Slokar, Ljubljana.

Rešen je bil dolgotrajnega trpljenja naš ljubi soprog, oče, ded, tast in svak

dr. Peter Defranceschi

primarij

Pogreb dragoga pokojnika bo v Novem mestu v nedeljo 4. t. m. ob 17. izpred bolnice usmiljenih bratov na šmihelsko pokopališče.

V Ljubljani, 3. aprila 1937.

Žalujoče rodbine

DEFRANCESCHI,

Dr. KUNST,

Dr. SCHISCHA.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš nadvse ljubljani soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

IVAN ANŽIČ

POSESTNIK, BIVŠI MESAR IN GOSTILNIČAR

dne 2. t. m. po dolgi in mučni bolezni previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Dragoga pokojnika pripeljemo v nedeljo, dne 4. t. m. iz Iga pri Ljubljani v Ljubljano, Hradeške c. 66, odkoder ga ob 9/4 6 uro pop. spremimo k večnemu počitku na pokopališče v Štepanji vasi.

Ig — Štepanja vas, dne 3. aprila 1937.

Žalujoče rodbine:

ANŽICEVE, SUKNAIC in ZRIMSEK.

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem dobrotnikom in prijateljem v življenju, bolezni in ob smrti našega ljubega očeta, gospoda

Karla Pečenko

Spoštovanje in ljubezen, ki ste jo izkazali dragemu pokojniku, nam je v tolažbo ob tej težki izgubi. Posebej se zahvaljujemo č. duhovščini, gg. zdravnikom in č. sestram,

Sveta maša zadušnica se bo darovala v torek 6. t. m. ob 7. uri v cerkvi sv. Jožefa.

Rodbina PEČENKO.

KAVARNE - BUFFETI - VINOTOČI

Express aparate

za kuhanje kave in čaja svetovne znamke

»Bezzera«

v vseh velikostih in najmodernejših modelih.

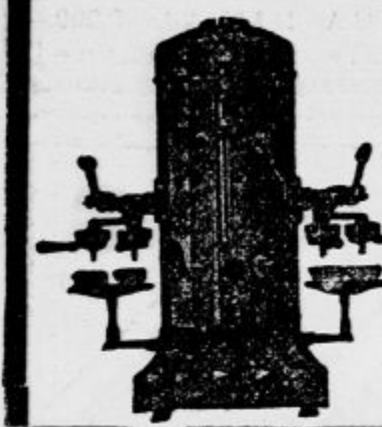
Višek ekonomije in rentabilnosti

ZASTOPNIŠTVO

O. ADAMIČ,

LJUBLJANA, Šelenburgova 6.

Zahtevajte ponudbo!

Trisobno stanovanje
solčno, lepo, prostorno,
vse pritlikline, celo nad-
stropje v dvodružinski vi-
li oddam. Din 500. Aleš,
Glince IX/26. 8783-21

Stanovanje 2 sob
kabineto, kuhinja in kopal-
nica, oddam za 1. maj za
Din 700 v Podmestni ulici
14. 8779-21

Dvosob. stanovanje
ulično, oddam za Din 500
meščno. Mestni trg 11/I,
Ljubljana, ugodno. 8780-21

Stanovanje
3 ev. 2sobno, s kopalnico,
komfortno, moderno uredje-
no, oddam. Ponudbe na
oglj. odd. Jutra pod »Cen-
ter«. 8794-21

4-sobno stanovanje
s kopalnico, solčno, ev.
2 dvosobni stanovanji in
garažo, oddam. Ponudbe
na oglj. odd. Jutra pod
»Stadione«. 8795-21

2 stanovanji
Zsobno in 3sobno stano-
vanje v bližini Banke
uprave oddam. Ponudbe na
oglj. odd. Jutra pod »Mai-
in julije«. 8796-21

Dvosob. stanovanje
oddam. Rožna dolina c.
X. št. 13. 8763-21

Stanovanje
soba in kuhinja, oddam
v bližini trnovske cerkve.
Naslov v vseh poslovalnicah
Jutra. 8804-31

Solčno stanovanje
4 ali 2-sobno, v sredini
mesta, oddam 1. maja.
Oblat. Sv. Petra c. 18. 8740-21

Enosob. stanovanje
parketirano, s pritliklinami,
oddam dvema zakonoma.
Prešernova ul. 30. Zelena
jama. 8748-21

4-sobno stanovanje
lepo, oddam za 1. maj v
palači »Viktorije«. Poizve
se istotam v I. nad. 8872-21

Dvosob. stanovanje
solčno, v vili oddam av-
gusta. Ponudbe na oglj.
odd. Jutra pod »Solni-
ci«. 8831-21

Trisobno stanovanje
celo prvo nadstropje, plin,
ugodno oddam. Informacije
Sturm, Stari trg 38/III. od-
nosno Mišičeva 1. 8839-21

Dvosob. stanovanje
oddam takoj ali posejeje v
novi hiši. Meščno 300 Din,
Ob Dolenjski c. 91. Arh.
8833-31

Dvosob. stanovanje
s pritliklinami in vrtom
v mirnem kraju poceni
oddam. Vprašati pri vra-
tarju hotela »Sona« v
Ljubljani. 8842-21

Leseno stavbo
8 x 5 m. primerno za sta-
novanje, gospodarsko po-
stopje, želatino, shrambo
tako prodaj. Vprašati: za Mi-
dinski domom. 8816-21

Cauche

— fotelje — otomane — modroce in vse

tapetniške izdelke zajedeno solidno delo

kupte pri SEVER, Marjiti trg 2. —

V zalogi žima-afrik, volna in gradl za modroce.

Naročilnica.

Plačila — razen ob istočasni dostavitvi
knjige — pošiljate edine po položnicah,
ki V m jih dostavimo, kadar nam pošljete
naročilo. Podajte poštino za ročništvo!

Podpisani(a) naročam v subskribciji knjigo

Ilke Vaštetovec:

„Roman o Prešernu“

z ilustracijami E. Justina, in sicer:

a) bibliofilsko izdajo, vezano v usnje z nu-

meriranimi izvodi in podpisom pisateljice za

Din 160.—,

b) vezano v platno za Din 80.—,

c) vezano v karton za Din 64.—.

Knjigo plačam po položnici takoj — proti
potrdilu ob istočasni dostavitvi knjige (samo v
Ljubljani!) — pošljite mi jo po povzetju —

plačam jo v dveh (štirih) obrokih po položnici.

Točen naslov:

Ime:

Bivališče:

* Črtajte, česar ne želite.

Po izidu odpeljemo knjigo, kadar je plačana.

Izrežite in pošljite na naslov:

K. YAŠTE, Ljubljana, Lavričeva ulica 6.

Prazno sobo
s kabineto in kuhinjo
Mestna ulica 26/II. 8848-21

Sostanovalko
sprejem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 8882-23

Sobo
oddam stalni gospodini.
Poseben vhod. Karlovska
20, desno. 8798-23

Sobo
za dve osebi oddam takoj
ali s 15. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 8790-23

Opremljeno sobo
z dvema posteljami, pri-
tliko, poseben vhod, od-
dam. Celovška 66. 8786-23

Sobo
strogo separirano, v centru
s hrano oddam boljšemu
gospodu. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 8762-23

Sostanovalka
sprejem. k študentu
mirno sobo z ali brez hrane.
Stari trg 26. 8765-23

Sobo
oddam takoj v Idrisji ul.
7. 8766-23

Separirano sobo
za 2 osebi, event. s zaj-
trkom in obedom, oddam.
Sv. Petra cesta 62/II. 8892-33

Sobo
s šteditnikom, oddam 1.
maja. Samova ul. 4. Beži-
grad. 8741-23

Prazno sobo
s posebnim vhomom park-
eta, elektrika, oddam v
bližini sv. Jožefa Streljska
ulica 32. 8735-33

Pisarno
dveh sob, cent. v kuhinjo
oddam 1. maja v »GRA-
FIKI, Masarykova 14/I. —
Vprašati telefon 36-77. 8838-33

Prazno sobo
oddam 15. aprila po ugodni
ceni. Medvedova c. 71. 8833-33

Veliko prazno sobo
s posebnim vhomom, oddam
1. maja. Ponudbe na oglj.
odd. Jutra pod »Udob-
na«. 8832-33

Mirnega
sostanovalec
iščem. Igriška 6. pritliko.
levo. 8812-23

2 sobi
opremljeno in prazno.
oddam blizu kolodvora.
Naslov v vseh posl. Jutra.
8804-23

Sobo s šteditnikom
oddam manjši družini.
Društvena ulica 23, Mo-
sto. 8862-23

Samsko stanovanje
garson solčna lega, mir
na ulici v centru mesta
oddam. Ponudbe na oglj. odd.
Jutra pod »Udobno in cen-
tro«. 8853-23

Opremljeno sobo
solčno s posebnim vhomom
oddam takoj oddam. Re-
ber štev. 3-11. 8856-23

Separirano sobo
z dvema posteljami in
vso prebrano oddam
poceni. Zibertova 30. I. 8755-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhomom in
elektriko oddam v Dal-
mašini ulici 3-11, levo.
Vprašati od 2. do 4. ure
popoldne. 8805-23

Prazno sobo
lepo in solčno, strogo
separirano, z elektriko
oddam. Ogled samo od
15. ure dalje v Grabov-
lovcu 12. 8800-23

Prazno sobo
s posebnim vhomom v
centrumu takoj oddam.
Naslov v vseh posl. Jutra.
8717-23

Opremljeno sobo
zračno in čisto s poseb-
nim vhomom, oddam so-
lčni oseb. v centru
mesta. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 8720-23

Prazno sobo
oddam boljši oseb. bl-
zu glav. kolodvora. Na-
slov v vseh poslov. Ju-
tra. 8801-23

Razno

Beoda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Trenškoti, veterini
suknjici

Novosti,
lepe vzorce
za pumparke,
sportne obleke
nudi ceneno

Presker,
Sv. Petra c. 14.

prvovrstnih koles

NAUMANN

HRANILNE KNJIZICE

Ljubljanskih, celjskih
in mariborskih hranil-
nic, Zadrudne gospo-
darske, Ljubljanske
kreditne banke. Prve
hrv. štedionice, Zadr-
žne zveze itd. kupimo
vsako vsoto. Gotovina
tako. Ponudbe na po-
družnico »Jutra« Ma-
ribor pod »Blagajna«.

Zanimalo Vas bo, da ima tvrdka

R. MIKLAUC

Pri »SKOFU«

na zalogi

vse vrste

SVILE

kot crepe de

china crepe

marocaine

itd. v najno-

vejših vzor-

cih mode

Zelo ugodne

cene!

2 9 5 1

DRVA

PREMOG

IV. SCHUMI

DOLENJSKA

CEITA

SMRT PLESAVOSTI! »MORANA« PRAVO »CUDO«!

»MORANA« JE USAVRŠENA. ODPRVI. PRILJAJ. EKCEME. JACI IN HRANI LASIŠČE.
TAKOJ USTAVI IZPADANJE LAS. LASJE PORASTEJO TUDI NA PLESASTOM MESTU.
CENA STAKLENICE DO POVZETJU DIN 40.— DOŠTNIHA DIN 7.—
MODERNA KOZMETIKA - S P L I T -
»MORANA« DIPLOMIRANA V LONDONU S OF GRAND PRIX IN ZLATO KOLAJNO

Sobo

s posebnim vhomom od-
dam boljšemu gospodu.
z vso oprebo s 1 ma-
jem v Komenskog ul.
16. pritliko-levo. 8733-23

Ženitve

Vaša omeda z Din;
davek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din; najmanjši
znesek 30 Din

Dražestna inozemka

250.000 z doto v gotovi-
ni za nepremičnin Din
200.000 iše zakonskega
druza. Pojasnila daje
»NADA«, Zagreb, Jelač-
čev trg 10. Za informa-
cije pošljite Din 10.
6505-25

Sobe išče

Beoda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din

Sobo

iše boljša gospodina
Informacije v pasaji sa-
lon Ivanuša. 8658-23a

Prazno sobo

iščem za 15. april. Po-
nudbe na oglj. odd. Ju-
tra pod »Točna«. 8864-23a

Opremljeno sobo

s posebnim vhomom, za
maj. iše. Ponudbe na
oglj. odd. Jutra pod »I.
maj«. 8539-23a

Sobo

s posebnim vhomom iše
gospodina s stalno služ-
bo. Ponudbe na oglj.
odd. Jutra pod »Udob-
na«. 8707-23a

Informacije

Beoda 1 Din, davek 3 Din,
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din

Preklic!

Podpisani izjavljam da
moj bratranec Jože Vr-
hove dimnikarski po-
močnik, zaposlen pri
menj je izstopil iz služ-
be ter nima pravice do
dela in kasiranja v mo-
jem kraju. — Franc
Vrhove dimnikarski mol-
ster. Rožna dolina cesta
VII-16. 8803-31

Ločenka

33letna, z doto v goto-
vini Din 160.000, iše mo-
ža, ki bi hotel biti samo
njen. Pojasnila daje »NA-
DA«, Zagreb, Jelaččev
trg 10. Za pojasnila po-
šljite Din 10. 6507-25

Gospodina

trgovsko nabavna, solid-
na, čedne zunanosti z go-
tovino želi poročiti resne-
ga značnega 30 — 40let-
nega gospoda, tudi vdova
v stalni boljši službi
pravico do pokojnine in
ima veselo do hlice v vr-
tom. Ponudbe na oglj. od-
delek Jutra pod »Svrtar
zupanaje«. 8750-25

Vestno, solidno

in diskretno
posredujejo žentive in mo-
žitve boljših krogov. Infor-
mativne prošnje pošilja-
mo proti naknadu deset
dinarjev v znakmah — dis-
kretno. Vsaki želi lahko
nemudoma postrežemo. —
»REZOR«, Zagreb, pošta 3.
8825-35

Dopisi

Vaša Beoda 3 Din;
davek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din; najmanjši
znesek 30 Din

Gospa

razočarana v zakoncu, že
li korespondence z starejš-
im in inteligentom v svo-
ho poznejšega spoznanja
Plaša na oglj. odd. Ju-
tra pod »Iskrenost«. 6405-24

Kot fotomodel

iščem, mlado, neodveno
dekle, lepe postave Na-
grada. Ponudbe s celim
naslovom in sliki, ki se
vrne na oglj. odd. Jutra
pod »Fotos«. 6460-24

Gospodina

mlada, z belo čobo na
modri čepici, poleg bob-
na v kavarni Nebojšini
v četrtki popoldne naj
se javi desnemu sosedu
in v listu. Dopis na oglj.
odd. Jutra pod »Resnost
št. 1937«. 8686-24

Mlado Rusinjo

iščem za konverzajo.
Ponudbe na oglj. odd.
Jutra pod »Rusinjo«. 8687-24

Sopotnico

ki je potovala 1. aprila
v vlak. Ormož Puž
prosim z odnosa na naj-
den listek pod tihafm-
patijo za pismeno spo-
roditelja za sosenek na
podruž Jutra v Mari-
boru pod »Tihafm-
ja«. 8844-24

Dama

neurečna v zakoncu želi
manja z boljšim gospo-
dom na oglj. odd. Ju-
tra pod »Feš«. 8701-24

V »JUTRU«

INSERIRAJ

Dražestna vdova

40letna z imetjem Din
3.000.000 iše zakonskega
moža Pojasnila daje
»NADA«, Zagreb, Jelač-
čev trg 10. Za informa-
cije pošljite Din 10.
6508-25

Gospodina

z nekaj kapala, katere
želi poročiti trgovca go-
stinarja naj pise na
podruž Jutra v Maribo-
ru pod »Gostina«. 8849-25

Oženiti se žele

Doktorji meščane, služ-
beni zdravniki, 30, 33,
in 45 let; pravniški; sod-
niki 28, 32 in 43 let.
Oficirji: polpukovnik 42
kapetani pešadije, konje-
nice in artiljeriji 30, 34,
35 let; poročniki: 28, 29
in 30 let; sodni kape-
tani: 32, 34 in 36 let;
državni, banovinski in
mesni uradniki: 28, 29,
32, 35, 38 in 46 let; in-
dustrijalet 28 let; trgov-
ci in poročniki: od 27
in 30 let; profesorji in
učitelji od 26 do 56 let;
advokati: od 30 do 50
let; inženjerji in arhi-
tekti: od 30 do 52 let.
Želimo uradni in
namočeni: od 26 do 45
let; podoficirji vojske,
mornarice in žandarmer-
ije: od 26 do 35 let. In-
formacijske prošnje po-
šiljati proti naknadu 10
Din v znakmah. REZOR
Zagreb — pošta 3. 8616-25

27letna uradnica

želi spoznati državnega
uradnika ali učitelja.
Ponudbe na oglj. odd.
Jutra pod »Sreča 27«. 6497-25

Učiteljica

zelo lepa z doto v goto-
vini Din 80.000, iše za-
konskega druga. Pojasi-
la daje »NADA«, Zagreb,
Jelaččev trg 10. Za in-
formacije pošljite Din 10.
6509-25

Posestnikova hči

19letna, zelo lepa, z do-
to Din 350.000, iše mo-
ža, bogata na srcu in
duši. Pojasnila daje »NA-
DA«, Zagreb, Jelaččev
trg 10. Za pojasnila po-
šljite Din 10. 6510-25

Ko se pripelжете v Ljubljano,

oglejte si našo veliko zalogo čudodelnega

»DURLIN«

laka v 50 barvah, ki suši v eni uri.
Za 1 pohišstvo Vas stane Din 68.—
za 2 kolese

Vsak lahko sam lakira po navodilu, ki ga
dobi brezplačno pri

Barve laki: R. HAFNER, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 36 Telefon 35-65

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN

PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Vsem sorodnikom in prijateljem javljamo, da se bo

brala maša zadušnica za našo pokojno mamo

Franciško Guštin roj. Milič

ki je mirno v Gospodu zaspala dne 29. februarja t. l.

v torek 6. aprila ob 7. uri v cerkvi Marijinega Ozna-

njenja v Ljubljani in v Zgoniku in Zemunu.

ZALUJOČI SINOVI.

ZAHVALA

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi najinega

edinka

BORUTA

izrekava najpriskrnejšo zahvalo vsem, ki so z nama

sočustvovali.

Globoka zahvala g. dr. Martiču za ljubeznivo po-

žrtvovanost ob času njegovega tr

Konkurs

Komanda Vazduhoplovstva vojske, primiće ove godine izvestan broj mladića za svoje pitomce u civilnim pilotskim školama.

I

Kandidati treba da ispunje oве uslove:

1. Da su porekla jugoslovenske narodnosti i potpuno svesni u nacionalnom pogledu.
2. Da su zdravi fizički i duševno, i potpuno sposobni za letačku službu. Ovo se utvrđuje specijalnim lekarskim pregledom od strane Stalne vojne vazduhoplovne lekarske komisije.
3. Da imaju primerno vladanje u građanstvu i da nisu naklonjeni nikakvim porocima.
4. Da nisu sudski kažnjavani za prestupna dela učinjena iz koristoljublja i bezčasne prirode; da u vremenu javljanja nisu pod prethodnom ili redovnom sudskom istragom ili pod sudom uopšte.
5. Da nisu ženjeni.
6. Da imaju odobrenje od roditelja (staratelja) potvrđeno od strane nadležne vlasti, da mogu stupiti u kadar letačkog osoblja.
7. Da nisu mlađi od 20. a stariji od 25 godina i da ispunjavaju zakonske uslove za unapređenje za čin rezervnog potporučnika (tač. 1 čl. 49 Zakona o ustroju vojske i mornarice).
8. Da su regrutovani i okategorisani za službu u glavnim rodovima vojske.
9. Da dadu pismenu obezbeđuju da će po uspešno završenoj civilnoj pilotskoj školi stupiti na odsluženje kadrovskog roka kao piloti, sa prvom idućom klasom đaka regrutovanih za vojno vazduhoplovstvo.
10. Da nemaju pravo na povlasticu po Uredbi o oslobađanju obveznika od poziva na vojnu dužnost u miru i ratu.
11. U obzir dolaze:
 - a) Studenti: prava, filozofije, tehnike, šumarstva i poljoprivrede i ekonomske komercionalne visoke škole;
 - b) Daci sa ispitom zrelosti: državnih gimnazija i realka, učiteljskih škola, trgovačkih akademija, državnih srednjih tehničkih škola i srednjih poljoprivrednih škola.
12. Da se ne koriste povlasticama za manje služenje u kadru.

II

Pitomci Staba vazduhoplovstva vojske za vreme trajanja obuke u civilnoj pilotskoj školi dužni su da zajednički stanuju i da se zajednički hrane, bez obzira na njihovo mesto dotadnjeg stalnog stanovanja, a imaju pravo na besplatan stan i hranu.

III

Kandidati podnose Komandantu nadležnog vojnog okruga najdalje do 15. aprila ove godine svojeručno potpisane molbe, sledeće sadržine:

Taksena marka
od 5 dinara

Komandantu

Vojnog okruga

Na osnovi konkursa Komandantu vazd. vojske br. 2275 od marta 1937 god. molim da se vrstim u red kandidata za vojne pitomce u civilnoj pilotskoj školi.

Regrutovan sam _____ 193 godine kod _____ vojnog okruga.

Prilažem prema konkursu.

Za dolazak na vazd. lekarski komisiski pregled molim da mi se izda železnička (parobrodska) besplatna karta od _____ do Zemuna i natrag.

Konkurišem sa teritorije _____ armijske oblasti.

Na slučaj da budem primljen obavezujem se:

- a) da ću dotičnu pilotsku školu posećivati uredno prema propisanom radnom vremenu, i da ću izvršavati naredbe nadležnih organa škole;
- b) da u slučaju udesa ja, niti moji naslednici nećemo tražiti oštetu od države niti uprave dotične civilne pilotske škole;
- c) da ću ako uspešno završim školu, stupiti na odsluženje svoga kadrovskog roka sa prvom idućom klasom đaka regrutovanih za vazduhoplovstvo vojske. U protivnom nadoknadiću državi ili upravi dotične škole, sve troškove učinjene za moju obuku.
- d) da ću po svršetku odgovarajuće stručne škole u vojnom vazduhoplovstvu, vratiti letačku službu po odredbama Uredbe o zvanjima stručnog osoblja u vojnom vazduhoplovstvu, a prema svojoj fizičkoj sposobnosti i duševnim pogodnostima.

Datum _____ 193 god.
(Mesto)

Svojeručni potpis
(Svoje ime, očevo ime i prezime,
selo, prez. ulica i kućni broj
zadnja pošta)

Kandidati uz svoje molbe imaju da prilože još i sledeća dokumenta.

- a) svedodbu o državljanstvu (domovnicu) i uverenje policijske (upravne) vlasti o nacionalnoj svesnosti;
- b) izjavu po obrascu br. 1;
- c) uverenje o nekažnjavanju odnosno ne nalaženju pod sudskom istragom, izdatu od nadležnih policijskih vlasti;
- d) krštenicu;
- e) uverenje da nije kažnjen;
- f) uverenje da nije ženjen;
- g) školsku svedodbu o položenom višem tečajnom ispit, odnosno diplomu ili školsko uverenje u originalu ili u overenom prepisu;
- h) odobrenje za letačku službu roditelja (staratelja) sledeće sadržine:

Fotografija
kandidata
4 1/2 cm X 6 cm

Odobrenje

Mome sinu (štićeniku) N. N. odobravam da može stupiti u kadar letačkog osoblja vojnog vazduhoplovstva.

Datum _____ 193 god.
(Mesto)

Svojeručni potpis
(prezime, ime i zanimanje
roditelja i staratelja).

Overava

Kandidati koji na lekarskom pregledu budu nađeni sposobni, a odustanu od stupanja u civilnu pilotsku školu, dužni su da nadoknade sve učinjene troškove oko njihovog dolaska na lekarski pregled i povratka, kao i ostale troškove ako jih bude bilo.

Molbe kandidata koje do napred određenog roka ne bi bile primljene u vojnim okruzima i ne budu snabdevene svim napred traženim dokumentima, neće se uzimati u postupak.

Obrazac br. 1

Izjava

Za prijem u kadar letačkog osoblja vojnog vazduhoplovstva.

1. Prezime, očevo ime i ime (Ranije prezime, ako ga je menjao)	
2. Dan, godina i mesto (selo, srez i banovina) rođenja	
3. Nadležna (zavičajna) opština i vojni okrug	
4. Gde stalno živi (selo, srez i banovina)	
5. Koje je vere i narodnosti, i koje jezike govori	
6. Koje je škole učio, odnos. uč. na kome, nastavnim jeziku i u kojim mestima	
7. Čime se zanima, t. j. da li je gde zaposlen, u kome svojstvu, kod koga i u kome mestu	
8. Jeli kažnjavan, od koga i zašto	
9. Jeli član kulturnih, sportskih, nacionalnih i ostalih društva i kojih. Kojim se sportovima bavi	
10. Da li je član Sokola Kraljevine Jugoslavije i hoće li se koristiti povlasticom za manje služenje u kadru	
11. Ima li ženu, roditelje, sestre; njihovo ime i prezime, zanimanje i mesto stanovanja	
12. Kad je regrutovan, za koji rod vojske okategorisan i kada će stupiti na odsluženje kadrovskog roka	
13. Kojoj vazduhoplovnoj grani želi da se posveti (pilot ili izviđač)	

Overava: Nadležna policijska (upravna vlast)

Svojeručni potpis

V. Đ. Br. 2275. Iz kancelarije Staba vazduhoplovstva vojske 19. marta 1937 u Zemunu.

PREDSEDSTVO MESTNE OBČINE LJUBLJANSKE

naznanja, da je dne 2. aprila 1937 umrl me-
ščan in častni član ljubljanski, gospod

TURK JOSIP

bivši gerent, podžupan in občinski svetnik
mestne občine ljubljanske, imejitelj reda
Sv. Save III. stopnje itd. itd.

Na narodnem, gasilskem in komunalnem
polju prezaslužnega pokojnika bo mesto
Ljubljana ohranilo v častnem spominu.

Ljubljana, dne 3. aprila 1937.

Po plodonosnem življenjskem delu, nehale
je biti srce našega dobrega očeta, gospoda

JOSIPA TURKA

podjetnika, častnega meščana ljubljanskega
in organizatorja gasilstva.

K večnemu počitku ga spremimo v nedeljo,
dne 4. aprila 1937 ob 15. uri popoldne iz
Sokolskega doma na Taboru na pokopališče
k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 3. aprila 1937.

ELA, por. Reicher, hčerka,
VILKO, RAJKO, ALBIN, sinovi
in ostalo sorodstvo.

RAVNATELJSTVO DRUŠTVA KAZINO
javlja tužno vest, da je umrl njegov zaslužni odbornik, gospod

JOSIP TURK

CASNI MESCAN LJUBLJANSKI, IMEJTELI VISOKIH
ODLIKOVANJ itd.

Pogreb se vrši s Sokolskega doma na Taboru v nedeljo
4. aprila ob 15. popoldne.

Odličnega moža ohranimo v trajnem častnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 3. aprila 1937.

Delniška družba pivovarne „UNION“
v Ljubljani

javlja žalostno vest, da je preminul njen upravni svetnik,
gospod

JOSIP TURK

Blagega pokojnika ohranimo v trajnem častnem spominu.

LJUBLJANA, 3. aprila 1937.

SOKOL I NA TABORU javlja svojemu članstvu in vsem
sokolskim pripadnikom tužno vest, da je snoči umrl njegov veliki
dobrotnik in ustanovni član, brat

JOSIP TURK

I. namestnik staroste Sokola I, predsednik društva za zgradbo
sokolskega doma na Taboru in predsednik družbe za upravo
Tabora.

Pogreb bo v nedeljo, dne 4. aprila ob 3. uri popoldne izpred
sokolskega doma na Taboru.

Večna slava spominu zaslužnega pokojnika.

LJUBLJANA, 3. aprila 1937.

Sredi dela, sredi načrtov, v polni moči življenja, nas je nena-
doma zapustil naš nad vse dobri, skrbni (upravitelj) in tovariš,
gospod

JOSIP LAPAJNE

šolski upravitelj

Pogreb bo v Cerkljah pri Kranju, dne 5. aprila ob 10. dop.

Bog bodi plačnik njegovemu plemenitemu srcu.

GLOBOKO UZALOŠČENI UČITELJSKI ZBOR
Davorin Jenkove nar. šole v Cerkljah pri Kranju.

Ha SPOMLAD!

12. 45380-04

29. 2961-44829

59. 5842-05

59. 74295-16

129. 2325-44793

129. 2505-04231

129. 5305-09

79. 2927-44884

59. 2967-44800

89. 937-64842

Bata

V snežnih plazovih Storžiča so bili po nedoumljivem sklepu
Vsemogočnega odtrgani cvetovi življenj

deveterih žrtev — naših občanov

Žalost je objela srca težko preizkušenih svojcev, zagrnila
je v toplo sočustvovanje vse naše občane in segla je daleč preko
mej naše občine in domovine.

Zavedamo se v polni meri, kaj je sedaj in v bodočnosti
naša sveta dolžnost, ki jo nareka strašna nesreča in prosimo
širno javnost, da blagohotno naklonjenost svojcem žrtev, ki je
bila velikodušna že te dni, ohrani in še plemenito poveča.

Bog naj naklanja žalostnim družinam tolažbo, pokojnim pa
večno luč!

V TRŽIČU, dne 3. aprila 1937.

Mestna občina v Trziču

Po daljšem trpljenju je preminul gospod

TURK JOSIP

prvi starešina Gasilske zajednice dravske banovine v Ljubljani,
bivši starešina Gasilske zveze v Beogradu, častni član Gasilske
zajednice Dravske banovine v Ljubljani in številnih gasilskih
edinic itd.

Pokojnik je bil odlikovan z visokimi državnimi in gasilskimi
odlikovanji tu- in inozemstva.

Kot organizator slovenskega gasilstva je znan širom in
preko mej naše domovine.

Z njim izgubi naše gasilstvo najmarkantnejšo osebnost.
Slovensko gasilstvo mu bo ohranilo trajen in hvaležen
spomin.

Blagega pokojnika bo spremilo naše gasilstvo na zadnji
poti, da mu izkaže poslednjo čast.

Pogrebne svečanosti se prično v nedeljo, dne 4. aprila ob 3.
uri popoldne na Taboru.

GASILSKA ZAJEDNICA DRAVSKE BANOVINE V LJUBLJANI